VITT. EMANUELE

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
23 C
32

C. 59.6.

13-22. f. 49.

Digitized by Google

Digitized by Google

PRACTICA CRIMINALIS

AD SANCTE' ADMINISTRANDAM iuſtitiam, in Ordine Fratrum Minorum, S. Franciſci Regul. Obſeru. iuxta præſcriptum Statutorum Generalium, ex ſacris Canonibus, & probatis Authoribus compendiosè collecta.

GENERALI CAPITVLO ROMANO, ANN. MDCXXXIX.

probante, & mandante.

Cum Titulorum, & Rerum Indicibus copioſis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ROMAE, Typis S. Congreg. de Fide propaganda. MDCXXXIX.

Superiorum licentia.

Digitized by Google

Digitized by Google

FR. IOANNES MERINERO,

TOTIVS ORD. MIN. S. P. N. FRANCISCI
Miniſter Generalis, & ſeruus.

Vniuerſis, & ſingulis Ciſmontanæ noſtræ Familiæ Superioribus, ac Subditis; Salutem, & pacem in Domino.

VT in Ciſmontana noſtra Familia vna ſit omnibus Prælatis forma adminiſtrandæ iuſtitiæ; atque in puniendis exceſſibus eandem methodum cuncti ſequantur; Comitiorum Generalium replicatis determinationibus inhærentes; *Praxim Criminalem*, tantoperè in Ordine noſtro deſideratam; Eminentiſſimi, ac Reuerendiſſimi Domini D. Cardinalis Barberini, Protectoris iuſſu compoſitam; per idoneos Patres, atque peritos diligenter recognitam, ac in nuperrimi Generalis Romani Capituli Diffinitorio propoſitam, ab eoque probatam, & typis mandari præceptam; Vobis omnibus,

Digitized by Google

& ſingulis ſeruandam tradimus, & officij noſtri authoritate mandamus: pœnis in tranſgreſſores, nedum in illa ſancitis, verùm etiam grauioribus animaduerſuri: & quod primum eſt, diuini diſtrictionem iudicij comminantes. Valete, ac Deum pro nobis exorate. Romæ in Conuentu noſtro Aracælitano, die 7. Septembris 1639.

Fr. Ioannes Merinero, Miniſter Generalis.

AP-

Digitized by Google

APPROBATIO ORDINIS.

NOs infraſcripti vidimus Librum *Practica Criminalis* ad vſum noſtræ Religionis, de mandato Eminentiſſimi D.D. Cardinalis Protectoris compoſitum, & typis dignum, ad communem vtilitatem, cenſemus. Datum in noſtro Conuentu Aracælitano die 9. Maij. 1639.

Fr. Aſcanius de Aſſiſio, Procurator Generalis Reformatorum;

Frater Ioſeph Redaellus, Procurator Generalis Ordinis.

Frater Benignus à Genua.

DECRETVM DIFFINITORII Generalis.

PRaxis Criminalis, *cui titulus: Ad ſanctè miniſtrandam iuſtitiam, &c. Viſa & approbata à ſupradictis Patribus, ex mandato Eminentiſſimi Protectoris, approbat Definitorium Generale, & præcipit mandari typis ad commune votum Prælatorum Ordinis noſtri, & plurimum commendat Patribus, & Commiſſarijs, alijſque Viſitatoribus, vt & vtantur, & formam eius, quantum caſus permittit, ſeruent. Romæ* 18. *Iunij.* 1639.

Ex mandato Reuerendiſſimi Patris Generalis, & totius Definitorij, Fr. Antonius Hiquæus, Definitor Gener. & Secret. Definitorij.

Digitized by Google

Imprimatur, ſi videbitur Reuerendiſſ. P. Magiſtro S. Palatij Apoſt.

Io. Bap. Alterius Epiſc. Camer. Viceſg.

APPROBATIO

Illuſtriſſimi ac Reuerendiſſ. D. D. IO. GASPARIS MELIS, Epiſcopi Anagnini.

HAnc *Practicam Criminalem* Admodum Reuerendi Patris Sanctorij à Melfi, ad benè adminiſtrandam iuſtitiam, in Ord. Fratrum Minorum, S. Franciſci, regularis obſeruantiæ, vidi ex commiſſione Reuerendi Patris Magiſtri, Fratris Hyacinthi Lupi, Socij Reuerendiſſ. Patris Magiſtri Sacri Palatij Apoſtolici, & inueni iuri communi, ſacris Canonibus, & Statutis eiuſdem Religionis conſonam, nec aliquid continere contra fidem Catholicam, & bonos mores, ideo Iudicibus Regularium vtilem, & typis dignam eſſe exiſtimo; In quorum fidem, &c. Datum Romæ die 10. Menſis Iunij. 1639.

Ita affirmo, ego Io. Gaſpar Melis, Epiſc. Anagninus.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Lupus Mag. & Soc. Reuerendiſſ. P. Nicolai Riccardij S. Palatij Apoſt. Mag. Ord. Prædic.

TI-

TITVLORVM SERIES.

QVid, & quotuplex ſit Iudex. 1.
Quales eſſe debeant Iudices. 2.
Canones circa recurſum, & appellationem. 3.
Delictorum diſcrimina. 5.
Pœnarum genera. 7.
Applicatio pœnarum delictis. 8.
Quam formam iuris ſeruare debeat Iudex. 15.
Accuſatio, ſeu actor. 16.
Denunciatio. 18.
Corpus delicti. 19.
Inquiſitio. 20.
Exceptio. 24.
Indicia. 25.
Fama, infamia, clamoroſa inſinuatio. 27.
Teſtes. ibid.
Tortura. 32.
Probationes. 35.
Carcer. ibid.
Reus. ibid.
Patronus, Defenſiones. 37.
Sententia. 40.
Forma inquiſitionis generalis paternæ. 42.
Forma inquiſitionis generalis iudicialis ex officio. 44.
Forma inquiſitionis ſpecialis ex generali emergentis. 45.
Forma examinandi teſtes pro inquiſitione ſpeciali. 46.

Forma

Forma examinandi teſtes ex officio, quoad famam. 47
Forma examinandi de fama, extra viſitationem. 48.
Forma procedendi contra infamatum. 49.
Forma deſcribendi Corpus delicti manifeſti. 50.
Si delictum fuerit dubium. 52.
Forma adhibendi peritos, pro veneno. 53.
Defloratione. 54.
Forma inquirendi authorem occultum delicti manifeſti. ibid.
Si de veneno agatur. 55.
Si de veneno non conſtet clarè. 56.
Si fuerit aliud delictum dubium. ibid.
Forma examinis vulnerati. 57.
Forma examinandi teſtes ſuper indicia. 58.
De inimicitia. ibid.
De confeſſione extraiudiciali. 59.
Forma generalis examinandi teſtes. 60.
Si teſtis irreuerens, vel pertinax fuerit. 61.
Si ad cor redeat à pertinacia. ibid.
Si mendacium dicat. ibid.
Executio decreti carcerationis. 62.
Si teſtis fuerit infamis, ac propterea torquendus. ibid.
Si teſtis fuerit varius, vel vacillans, ac torquendus. 63.
Si teſtis aliud dicit cum iuramento, aliud ſine. 64.
Si ab aliquo loco teſtis vocandus ſit. 65.
Si decretum hoc mittendum ſit per litteras. ibid.
Si examen teſtis vno die expediri non potuit. ibid.
Forma conſtituendi Reum. 66.
In ſecundo conſtituto. 68.

Digitized by Google

In tertio conſtituto. Et ſi reperiatur excommunicatus. pag. 69.
Confrontatio Rei cum teſtibus. 71.
Recognitio Rei à teſtibus. 72.
Reus coram Iudice delinquens. 73.
Tortura Rei. Defenſiones ante torturam. ibid.
Intimatio decreti. Aſſignatio Aduocati, &c. 74.
Prorogatio termini cum ſuo decreto. Præſentatio articulorum. 75.
Examinatio teſtium ad defenſam. 76.
Decretum oſtendendi proceſſum defenſiuum parti. ibid.
Petitur copia defenſiui. Eius decretum, ac Aſſignatio copiæ. 77.
Decretum oſtendendi proceſſum Conſultori. Reſtitutio proceſſus cum voto 78. Votum conſultoris. Decretum adhærendi voto. 79.
Praxis inferendæ torturæ. ibid. Secundæ torturæ decretum, & illatio. 81.
Si tortus in tortura deficiat. 82.
Ratificatio poſt torturam. 83.
Tortura Rei pro complicibus. 84.
Sententia. Citatio ad ſententiam. 84.
Tenor ſententiæ. 85.
Abſolutoriæ. 86.
Condemnatoriæ. 87.
Interlocutoriæ. ibid.
Exceptoriæ. 88.
Contumacis condemnatio. Tenor monitorij. ibid.
Relatio citationis 89.

Cita-

Citatio ad ſententiam. 90.
Sententia contra contumacem. ibid.
Forma procedendi per accuſationem. 91.
Libellus accuſatorius ibid.
Acceptatio libelli. ibid.
Alia accuſationis forma. 92.
Cauſæ deſcriptio. ibid.
Continuatio proceſſus. ibid.
Titulus defenſionum. ibid.
Monentur partes pro expeditione cauſæ. ibid.
Forma denunciationis Euangelicæ. 94.
Iudicialis. ibid.
Forma proceſſus per denunciationem. 95.
Denunciatio facta per litteras. ibid.
Examen denunciantis per litteras. 96.
Decretum de aſſignandis teſtibus. ibid.
Si is non acceptet litteras, vt à ſe ſcriptas. 97.
Vindicatio ab infamia, quod is literas non ſcripſerit. ibid.
Denunciatio iuſſu alterius. 98.
Teſtes, & Articuli aſſignantur. ibid.
Denunciatio ad vtilitatem denunciantis. 99.
Decretum de procedendo od denunciationem ex officio. ibid.
Denunciatio exceptiua. 100.
Acceptatio denunciationis. ibid.
Examen denunciantis. 101.
Forma procedendi per exceptionem. ibid.
Forma inquiſitionis generalis à delegato. 102.
Inquiſitionis ſpecialis à delegato 103.

Proceſ-

Digitized by Google

Proceſſus in cauſa ſpeciali à delegato. ibid.
Proceſſus per delegatum ex fama. 104.
Decreti in ſuſpectum de fuga. ibid.
Delegationis ob accuſationem, vel clamoroſam inſinuationem. 105.
Delegationis ad vniuerſitatem cauſarum. 106.
Delegationis ad aliquam cauſam. 107.
Præcepti in carcerem detrudendi. ibid.
Apoſtolos concedendi. 108.
Apoſtolos reuerentiales. ibid.
Apoſtolos teſtimoniales. 109.

LAVS DEO.

PRA-

Digitized by Google

PRACTICA
CRIMINALIS
ADMINISTRANDÆ IVSTITIÆ
in Ordine Fratrum Minorum Regularis Obſeruantiæ.

Factæ ſunt leges, vt earum metu, humana coerceatur audacia, tutaque ſit inter improbos innocentia, & in ipſis improbis, formidato ſupplicio, refrænetur nocendi facultas.

S. Iſidor. lib.6. Etymolog. c.20. relat. diſtinct.4. cap.1.

Quo-

QVoniam in omni Iudicio quatuor perſonas neceſſe eſt eſſe, Iudices electos, Accuſatores idoneos, Defenſores congruos, atq. teſtes legitimos. Ideo in toto hoc libello de hiſce perſonis, maiori, qua fieri poterit breuitate tractandum.

Statut. Salmant. c. 10 ex c. nullus 4. q. 4.

Quid Iudex, & quotuplex.

IVDEX eſt, qui iudicium, ideſt rei abſolutionem, vel condemnationem miniſtrat.

Statut. Salmant. ibid.

Iudex triplex eſt, [a] Ordinarius, [b] Delegatus, [c] Arbitrarius. Primus à iure, Secundus ab ordinarij commiſsione, Tertius à partium aſſenſu poteſtatem habet.

Ordinarij [d] Iudices, in Ordine noſtro, ſunt Miniſter, Vicarius, Commiſſarius Generales: Miniſter Prouincialis, Vicarij, & Commiſſarij Prouinciales eorundem. Procurator Generalis, Commiſſarius Curiæ, Procurator Generalis Reformationum, in ſuos ſubditos. Guardiani, Præſidentes, Superiores locales, qui in abſentia Guardianorum, ex iure, vel ex conſuetudine authoritatem habent, in caſibus, qui inferiùs recenſebuntur.

a De offic. Iudic. Ordin per totum.
b De offic. & poteſt. Iudic. deleg. in 6. per totum.
c C. 1. de Arbit. c. à Iudic. 2 q. 6. l. 1. ff. de Arbitr.
d Statut. Salmant. ibid.

Delegati ſunt qui ad aliquam, vel aliquas cauſas ab Ordinarijs deſtinantur.

Ordinarij Iudices ij tantum ſint, quos ad Ordinis officia, & dignitates, generalia Statuta, & Pontificię conſtitutiones habilitant.

Delegari [e] non poſſint, niſi ętate maturi, moribus graues, eruditione conſpicui, & non niſi qui Miniſteriatus officio functi ſunt. Vel Definitores Generales, vel Patres Ordinis ſint, vel ſaltem Prædicatoris, vel Lectoris titulo, & exercitio decorati fuerint, vt in re, quæ diuina eſt, quantùm fieri poterit, non erretur. Delegati [f] ad vniuerſitatem cauſarum, ad aliquam ſubdelegare poſſint; quod vſui receptum eſt in Viſitatoribus Prouinciarum, etiamſi in ipſorum patentibus dicatur, de tua prudentia, &c. Niſi aliud, ex mente delegantis, & negotij qualitate ſuadeatur.

e Vallisol. c. 8.
f Gloſſ in cap. cum cauſa extra. de Appell.

Delegati [g] authoritas, re adhuc integra: mortuo, vel amoto delegante; eo ipſo expirat, ſecus ſi cauſam ſibi delegatam cognoſcere inceperit. citando reos, vel teſtes examinando.

Moriente autem ipſo Viſitatore Prouinciæ, incepta iam viſitatione, acta viſitationis, ſigillo Prouinciæ ſigillata, per Secretarium demortui conſeruentur, ſucceſſori, vel alteri ad Reuerendiſſimi Patris Generalis imperium tradenda. Interim eodem Pa-

g Maſtrill. deciſ. 6. num. 12. Landen. de princip. q. 598 Laurēt. in tractat. de ſuſpec. Iudic. ib. c. 16. num. 41. Burg. q. 867. n. 10.

Digitized by Google

tre Generale de obitu commonefacto, Prouincialis Prouinciam gubernet, vt Prouincialis, ſi non dum triennium expleuit, ſi verò expleuit, vt Commiſſarius Prouinciæ.

Arbitri eaſdem conditiones habeant, & minimè à partibus eligantur, niſi ordinarij Iudicis, cuius intereſt, aſſenſus accedat. Semel autem electi, à partibus, vel à ſuperiore, qui in nominationem conſenſit (niſi id vnanimes retractauerint) impediri non poſſint, quo minùs cauſæ ſibi commiſſæ finem imponant. Poſsint tamen, iuſtis de cauſis à Generalibus remoueri, (niſi & ipſi in tales arbitros conſenſiſſent) quo caſu, ad ordinarium cauſæ cognitio pertinebit.

Stat Salmant. cap. 10. Andreas Gayl obſeru. 96. l. 1. num. 1.

Latæ ab arbitris ſententiæ omnino ſtetur, nec ab illa appellare licebit, niſi de iniquitate manifeſtè conſtet, vel ante iudicium appareat, arbitrum aliquem corruptum, vel graui iniuſtitiæ ſuſpicione laborare. Tunc enim integrum alterutri ex partibus erit ab iniquis arbitris appellare.

Stat. Salmant. c. 10. & alij paſsim.

Quales eſſe debeant Iudices.

a Direct. inquiſ 3. p. con. 116. de recuſat. inquiſit. & ib. Pœnam.
b c. accedens 2. lite nō conteſtata.
c c. ad hæc de reſcriptis.
d Rodrig. to. 2 q. 50 art. 3.
e Cæſar de Aſiſ. dec. 109. num. 5. & 9.
f c. Cōtra ſeitū 4. q. 4. c. cauſā de off. deleg. l. qui iuridic. ff. de iuriſdict. omnium Iudic.
g Nauar. in Manual. c. 25. nu. 13. & 15. Mirand. ord. Iudic. qu 30. art. 12. cōc. 3. Ghiſl. de. Iud. reg. c. 15. u 44

Licèt Ordinarij Iudices eſſe non poſsint, qui ab officijs Ordinis excluduntur, attamen claritatis gratia, tam quoad ordinarios, quàm quoad delegatos hæc ſeruanda erunt.

Primum, naturaliter inhabiles ad iudicandum, cuiuſmodi ſunt ſurdi, & muti, perpetuò furioſi, illiterati, laici, amentes, ſiue tales defectus habeant ante, ſiue poſt acceptum munus Iudicis, & Superioris, Iudices eſſe non poſsint.

Præterea infames, excommunicati vitandi, inimici, etiam non capitales, aliàs ſuſpecti, vel à quibus fuerit aliàs appellatum, iudices recuſari poſſunt.

Ad hæc recuſari poterunt, [a] qui iuris ordinem non ſeruauerint. [b] Qui parti nimium fauerint. [c] Qui inimico ſupra quàm deceat familiares ſe oſtenderint. [d] Qui modum commiſsionis & executionis exceſſerint. Qui fuerint reo, vel actori coniuncti. Qui reos extraiudicialiter grauauerint. [e] Qui votum ſuum ad fauorem partis manifeſtauerint. Qui recuſantes, minati fuerint. [f] Quorum ſocij, vel ſecretarij eſſent accuſator, vel teſtis. Hi omnes recuſari poterunt; [g] Aduertentes reos, nè ſub colore concepti, vel imaginarij grauaminis probos iudices recuſent. quia niſi certò timeant ſibi à Iudice imminere periculum, eum leuiter recuſantes, in mortalis culpæ reatum incurrunt.

Cano-

Canones circa recurſum, & appellationem.

QVia recuſare Iudicem, & ab illo appellare, non minus concernit reos, in quorum innocentiæ præſidium conceditur, quàm ipſos iudices, qui recuſantur, & à quibus prouocatur; ideo in hac parte, vbi de Iudicis perſona agitur, totam materiam recuſationis, & appellationis congerimus.

Primò [a], appellari poteſt tam ab Ordinario, quàm à Delegato.

Secundò, [b] recuſans Iudicem ordinarium, coram ipſo adducere debet legitimam cauſam ſiue ſcripto, ſiue voce, puta ſi eodem die, eademque iudicij forma perſiſtente, appellatio in continenti interponatur, vel ſi publicè, aut coram teſtibus reus proteſtetur, & ad Superiorem petat recurſum. Tunc Iudex in actis hanc inſtantiam, vel appellationem redigere debet, quam (ſi friuola ſit) reijciat; ſi legitima, admittat; reumque vel ad Superiorem remittat, vel ei alium Iudicem, non ſuſpectum, aſsignet. [c] Si dubia, electis vtrinque arbitris, de appellationis validitate decernatur. Quibus non concordantibus, de arbitrorum conſenſu adijciatur [d] tertius. Ex quorum iudicio, valida exiſtente appellatione, à iudicio abſtineat, & reo alium Iudicem concedat, vel (vt dictum eſt) ad Superiorem remittat. [e] Si verò non ſubſiſtere iudicetur, reus ordinarij ſui iudicio ſtet, qui circa illum ſuo fungatur officio. Quæ omnia ſeruari debent in recuſatione Iudicis delegati, præcipuè vbi grauis cauſa agenda eſſet, & periti in hac profeſsione, non ita facilè reperirentur.

Tertiò, [f] appellatione interpoſita, & adhuc pendente, Iudex ſub pœna nullitatis actuum, & priuationis officij non debet procedere in cauſa. Admiſſa deinde appellatione, cauſa tota ex integro, cum effectu ſuſpenſiuo, & deuolutiuo ad Superiorem Iudicem deferatur. Excepta [g] ſententia lata excommunicationis, quam apppellatio non ſuſpendit.

Quartò, [h] vbi appellationi ſit locus, à Prouinciali ad Generalem; à Generali ad Protectorem; à Protectore ad Sacram Congregationem; à Sacra Congregatione ad Sanctiſſimum appelletur. Quo [i] ordine temerè non ſeruato, appellans non audiatur, immò omni ſuffragiorum iure triennio carere, & bimeſtri carceri mancipari debet.

Quintò, appellatio interpoſita poſt decem dies à ſententia, nulla eſt. numerari tamen debeant dies ab habita cognitione ſententiæ, vt abſentium indemnitati conſulatur.

Sextò, [k] admiſſa appellatione teneatur Iudex, à quo ad Iudi-

a Vallisſol. c. 7

b L. cum quidam ff. de appell c. fin eod. tit. l. 1. ff. de appell. litigatoribus C. eod. c. iudicet. 11. q. 1. vbi gloſſ. l. fauorabiliores. ff. de reg. iur.

c c. inter moniſterium de re iudicata c. cũ ſpeciali de appellat.

d c. ſuſpicionis vũcta gloſſ. de offic. Iudic. de leg.

e c. ſuſpicionis c. cum ſpeciali. citatt.

f c. appellat. interpoſita & c. ſequ. 2. q. 6. Tria. ſeſſ. 13 c. 1. & 4. & ſeſſ 24. cap. 20. de r. for.

g c. is qui §. fin. al. de ſẽt. excom in 6.

h Greg. XIII. quoniã noſtro S. Cogreg. an. 1587. apud cõpẽt. priuileg. v. appellatio.

i Vallisſol c. 7.

k L. 1. ff fin. de appell. c. cũ ſit Romana c. vt debitus. c. cauſã de appell. S. Thr. 2. 2. q. 69. art. 5.

cem, ad quem appellatum eſt, per ipſum reum copiã proceſſus ſigillatam, & [a] gratis conceſſam, intra triginta dies, cum literis obedientialibus deſtinare. [b] Niſi ille ſit de fuga ſuſpectus, quia tunc reo in cuſtodia retento, ſufficit per alterum acta tranſmittere. ante quorum receptionem Iudex appellationis, nihil in cauſa decernere debet, aliàs proceſſus erit nullus, niſi in eo caſu, quo proceſſus copia, in tempore ſtatuto non mitteretur. tunc enim quid iuſtitia ſuaſerit, exequatur.

Septimò, [c] dubia appellationis exiſtente ſententia, in rei fauorem, Iudex inclinare tenetur.

Octauò, [d] à correctionibus regularibus, à mortificationibus, pœnitentijſque ſalutaribus, de quibus proceſſus non formatur, ab obedientiæ præceptis, ac à pœnis in Statutis generalibus Ordinis taxatis, nulli fas eſt appellare. [e] niſi vbi notabiliter modus in mortificationibus excederetur: & non à pœna legis, ſed à Iudioe pœnam applicante, appellaretur.

Nonò, [f] ſi reus repertus fuerit indebitè iudicatus, & notabiliter grauatus, Iudex à quo appellatum fuit, puniatur. Si verò rectè iudicatus reperiatur, ei pœna iniuncta, duplicetur.

Decimò, [g] ſi reus non acceptata ſententia, vel appellatione interpoſita: vel ea interpoſita, non expectatis litteris obedientialibus, copiaque proceſſus, Superiores ipſos adierit, ad Iudicem, à quo appellauit, vel diſceſsit remittendus eſt, ab ipſo iudicandus. atque apoſtatarum pœna plectendus.

Vndecimò friuolæ appellationes omninò reijciantur. eæ autem ſunt. [h] Primò cùm appellatur à delicto notoriè commiſſo, quòd nulla valeat tergiuerſatione celari, niſi à Iudice declarante notoreitatem [i] appellaretur. [k] Secundò, cùm appellat reus confeſſus, & conuictus. niſi probare vellet confeſsionem factam per [l] vim, metum, vel errorem. [m] Tertiò, ſi Iudici interroganti reſpondere, vel citatus comparere noluit; ex quo tanquam confeſſus, & contumax fuit condẽnatus, niſi prius purgauerit contumaciam. [n] Quartò, ſi ſententiam acceptauit, eique ſubſcripſit, vel ſuo nomine ſubſcribere fecit. [o] Quintò, ſi poſt trinam appellationem, quartam addere vellet. Poteſt enim reus in eadem cauſa; apud diuerſos Iudices bis, vel ad ſummum ter, appellare, vlteriùs non poteſt. [p] Sextò, ſi nullam iuſtam appellationis cauſam afferret, quia ex Bernardò ad Eugenium, qui non grauatus appellat, manifeſtè liquet, quòd aut grauare intendit, aut tempus redimere, [q] id autem locum habet, cùm ab interlocutoria, ſiue extraiudicialiter, vel à correctionis exceſſu appellatur, non verò cùm à definitiua, & iudicialiter. [r] Septimò, ſi à Iudicis arbitri, in quem conſenſit, ſententia

[a] *Trid. ſeſſ. 13 c. 3. de reform. Vallisſol. c. 7.*
[b] *Vallisſol. c. 7.*
[c] *Vt debitus. de appellat.*
[d] *Boniſ. ſ. c. 8. ad augmẽtum. Vallisſ. c. 7. c. ad noſtrã c. cũ ſpeciali. de appel.*
[e] *c. de priori de appell. c. licet. de off. Ord. Salmant. c. 10*
[f] *Vallisſol. c. 7.*
[g] *Ibid.*
[h] *c. cũ ſpeciali §. porrò. extra de appellat.*
[i] *Nauar. l. 5. cõſ. 20. n. 5. de ſent. excom.*
[k] *L. 2. c. quorũ appellat non recipiuntur c. cũ ſit Roman. c. peruenit de appell.*
[l] *Carrar practic. crim. 1. p. §. 3. caſus.*
[m] *Cõgr. regul. apud Bertũ in praxi tit. 27. de appell. c. 3. & Veſtrius in l. 9. c. 3. n. 16.*
[o] *c. direc. c. tua nobis de appel.*
[p] *c. quicũq. 2.*
[q] *Nau. l. 2. cõſ. de appell. cõſ. 1 n. 3. c. Rom. de cẽſib. in 6. §. ſi autẽ naturalis Foller. de ord. procedẽdi cõtra Monachos num. 22. 24.*
[r] *C. à Iudic. 2. 60*

tentia

tentia appellaret. [a] Octauò, cum appellatur ab interlocutoria, quæ per definitiuam reparari poteſt. Si enim reparari non poſſet, vt accidit in carceratione indebita, in tortura, in excommunicatione, etiam comminata, ſuſpenſione, interdicto, (quæ ſunt damna [b] irreparabilia,) vel interlocutoria, vim definitiuę haberet, tunc appellationem acceptare tenetur, atque hæ friuolæ appellationes dicendæ ſunt.

a Trid. ſeſſ. 13 c. 1. ſeſſ. 22. c. 1 ſeſſ 24. c. 10. & 20. de reform. Vallis. c. 7.

b Congreg. cõcil. 3. Octob. an. 1600.

Duodecimò, [c] Appellatio à ſubdelegato, non ad delegatum, ſed ad delegantem deferenda eſt, [d] niſi delegatus fuerit ad vniuerſitatem cauſarum, ad quarum aliquam, Commiſſarium poſtea deſtinarit.

c Extr. de off. deleg. c. cõqueſtus. §. porrò.

d C. qui pro ſua iuriſdict. . . . . l. 1. ff. quis & à quo appell. l. fin.

Decimotertiò, cauſas appellationis examinare tenetur Prouincialis cum ſuo definitorio. Commiſſarij, Viſitatores, & Delegati eiuſdem definitorij voto, & conſilio vti debent, niſi aliud cauſæ genus, & ratio ſuaſerit, quo caſu probatos aliquos Patres illius Prouinciæ in hoc examine adhibere poterint.

Decimoquartò, cui appellare conceditur, is in quacunque parte cauſæ, vbi grauaminis ſuſpicio aduenerit, hoc naturæ, & legis beneficio vti poterit.

Decimoquintò, poſt appellationem, ſi Iudex tempus proſequendæ appellationis non determinauerit, reus appellans ſex Menſes habet, quibus ſua iura deducere poteſt. Iis autem expletis, cenſetur appellationis iuri ceſſiſſe, niſi infirmitate, vel ſimili aliquo impedimento ſe detentum fuiſſe monſtraret, quominùs appellationem proſequi valuerit.

Sálmant. c. 10 vbi decernitur non teneri Iudicē cõſeruare ſcripturas vltra ſex mēſes. C. cum ſit Roman. c. ex nomine, de appel.

Delictorum diſcrimina.

CVm Iudicis munus delicta punienda, & emendanda reſpiciat, libet delictorum adnotare diſcrimina.

Delicta vel ſunt leuia, vel grauia, vel grauiora, vel grauiſſima. Leuia ſunt quotidiani defectus, vt Silentij violatio, Cibi, vel Potus ſine licentia ſumptio, Inceſſus ſine religioſa modeſtia, Ad recitandum officium moroſa acceſſio; Leuis irriſio, vel prouocatio æqualium, Temporis iactura, & alia huiuſmodi, quæ culpam mortalem non habent, & ſolent à Guardianis, in publico Refectorio, per quotidianas pœnitentias emendari.

Valliſ. c. 2. & 7. Barth. in l. ſi nõ ſolū. §. ſi mandato meo. num. 7. ff. de iniur. & in l. leuia ff. de accuſat.

Grauia ſunt, quæ culpam mortalem continent; vt ſi Miſſam die feſtò non audierit; Ieiunium fugerit, Diuinum officium non recitauerit, Vel choro notabiliter, contra obedientiam, non intereſſe conſueuerit, Diuinis verbis in profanis colloquijs abuſus fuerit,

Clarus l. 5. §. ſunt etiam.

fuerit Communionem, & Confeſsionem, vel Miſſam celebrare, ſine cauſa, cum ſcandalo notabiliter omiſerit: Otio cum Fratrum ſcandalo indulſerit, obſcœna verba & ſcandaloſa coram alijs protulerit.

Valliſol. c. 7. Grauiora ſunt, quæ grauiorem continent culpam, Vt ſi quis notabili infamia Fratrem affecerit. Qui conuicia, & enormes contumelias Fratri obiecerit. Qui alicui, tu mentiris, improperauerit. Qui percutere grauiter minatus fuerit. Qui falſum teſtimonium in iudicio dixerit. Qui fratrem manibus, ligno, vel alio inſtrumento, citrà ferrum, grauiter percuſſerit. Qui obedientiæ contumax extiterit. Qui proprietarius in re notabili repertus fuerit. Qui religionis ſecreta reuelauerit. Qui libellos famoſos publicauerit, vel compoſuerit, vel ſcripſerit. Qui libros, ſine licentia Superiorum Ordinis, & aliorum imprimi fecerit. Qui in ſuſpecto conſortio deprehenſus fuerit. Qui actum carnalem ſollicitauerit. Qui furtum, vel ex bonis Conuentus, vel ex aliorum domibus cum ſcandalo, vel iterato commiſerit. Qui nummis in Conuentu, aut extra cum ſæcularibus alea, vel taxillis luſerit. Qui Prælatorum litteras interceperit, vel impedierit. Qui in Prouinciales & Superiores locales rebellauerit. Qui in omnem apoſtoſiam, excepta grauiſsima inciderit. Qui arma offenſiua, vel defenſiua, aut ſecum tulerit, aut in Cella retinuerit. Qui de Protectore, vel Cardinalibus temerè oblocutus fuerit. Qui receperit, vel ad profeſsionem admiſerit, non ſeruatis Conſtitutionibus, & Statutis. Qui à nouitijs dona receperit contra Regulam. Qui camiſias, vel linea indumenta detulerit, vel cum ijs ſine neceſsitate regulariter dormierit. Qui comœdias in ſæcularium domibus recitauerit. Qui equitauerit, ſine cauſa, & licentia. Qui notabiliter orationi vacare contempſerit. Qui Principum negocia ſine licentia, & contra voluntatem Superiorum acceptauerit, vel egerit. Qui ex officio tenentur, & charitatem circa hoſpites & infirmos neglexerint. Qui ſine licentia confeſsiones audierit, vel à reſeruatis abſoluerit. Qui in morbum Gallicum inciderit ex delicto. Qui, vt alius ordinetur, non ſeruatis ſeruandis, licentiam conceſſerit. Qui ſuo Conuentui, vel officio notabiliter, & ſine legitima cauſa non reſederit.

Grauiſſima ſunt, quæ ſummam culpam, vel turpitudinem oſtendunt, vt fornicatio, crimen peſsimum, & innominabile. Aggreſſio ferro facta, vel ſecuta percuſsione, vel vulnere, vel morte; Falſificatio manus, vel ſigilli Generalis, vel Prouincialis, & etiam Principum, ac notabilium perſonarum; Introductio mulierum intra clauſtra ad malum finem. Conſpiratio in Superiorem. Diuiſionis Ordinis procuratio. Recurſus ad tribunalia ſæcularia. Simoniam quoquo modo committentes. Confeſſionis Sacramentalis

talis reuelatio. Grauiſsima apoſtaſia. Rebellio in Generales, & Commiſſarios, Viſitatores Prouinciarum; Subornatio in electionibus. Alchimiæ confectio. Monetarum adulteratio. In Romanum Pontificem oblocutio. Suſceptio Ordinis ſine patentibus, vel in non ſuſceptis miniſtratio. In clauſuram Monialium ſine licentia ingreſſus, vel eiuſdem violatio.

In leuibus ſuperiores locales, ſine ſcripto, procedant, qui etiam aliquando in grauibus, (pariter ſine ſcripto) per ſalutares pœnitentias procedere poterunt: precipuè vbi fragilitatis pondus, & charitatiua correptio emendationem promittunt. Si tamen ſcripto procedendum eſſet, Superiores locales à grauium correctione deſiſtant.

Quippe grauium, grauiorum, & grauiſſimorum, ſeu enormium, ac atrocium ſcelerum iudicium ad Prouinciales, ac Generales, eorumque Vicarios, & Commiſſarios de iure, & conſuetudine ſpectare dignoſcitur.

Verùm enim verò, vbi periculum eſſet in mora, & delictum notorium, nec Prouincialis in proximo reperiretur, poſſint & debeant Guardiani, aliique Superiores locales, tanquam Prouincialium delegati, cum Diſcretorum conſilio delinquentem quemcumque carceribus, vel cuſtodiæ mancipare, & ſtatim Prouincialem de delicto certiorem reddere: Et ſi de corpore delicti, niſi in inſtanti caperetur informatio, eius cognitio deperiret, vel non ita clarè appareret, eadem authoritate, poſſint, & debeant Superiores locales, iuxtà formam inferiùs deſcribendam, corpus delicti in ſcripta redigere, Prouinciali, vel eius Commiſſario conſignandum. *Vallisfol.c.7.*

Pœnarum genera.

Pœnæ, quibus Seraphicus Ordo noſter hucuſque vſus eſt, ſunt ſequentes.

Priuatio vocis actiuæ & paſſiuæ, ſeu iuris ſuffragiorum, quæ inhabilitat tam ad ferenda, quàm ad conſequenda ſuffragia in quacunque electione. *Vallisfol.c.7.*

Priuatio actuum legitimorum, eſt inhabilitatio ad omnia Ordinis officia, ideſt, Miniſteriatum, Diffinitoriatum, Cuſtodiatum, Guardianatum, Diſcretatum, & ad omnia officia, quæ ſunt cum dignitate, & Superioritate coniuncta. *Ibid.*

Priuatio officiorum Ordinis, inhabilem reddit non ſolùm ad ſupradicta, ſed etiam ad Confeſſionem, Prædicationem, Lecturam, Paternitatem, & munus Viſitatoris. *Ibid.*

Carce-

Digitized by Google

Ibid. Carceris pœna, eſt alicuius recluſio in obſerato, loco ſine chorda, & caputio. Includit priuationem actuum legitimorum, ipſo facto.

Pœna triremium, quæ quoad Sacerdotes commutari poteſt in reclusionem intra Ergaſtulum, quod à Sanctiſſimo Domino noſtro D. Vrbano VIII. Regnante, ad aliqualem Sacerdotalis culminis honorem erectum eſt.

Eiectio, ſeu expulſio ab Ordine, quæ diſcolis, & incorrigibilibus imponitur.

Ibid. Pœna talionis, eſt qua accuſans, & non probans delictum obiectum puniri debet, ac ſi ipſe tale delictum commiſiſſet.

Ibid. Probationis caputium, ſeu caparonis delatio, more nouitiorum.

Ibid. Excommunicationis, vel ſuſpenſionis ſententia.

Infamiæ pœna.

Exilium.

Applicatio ſingularum pœnarum, ſingulis delictis.

Vallisol. c. 3. QVi ſtatutis ieiuniorum diebus, abſque neceſſitate, Superiori probata, non ieiunauerit, præceptum non ſolum in qualitate, vel etiam in quantitate ciborum tranſgrediendo, ſuffragiorum iure priuandus eſt, Prouincialis arbitratu, à quo etiam grauiùs arceri debet, prout violationis ratio ſuaſerit.

Qui officio Diuino non interfuerit, à Guardiano ſecundùm conſuetudinem Religionis puniri debet. Qui autem illud aliquoties non recitaſſe conuictus fuerit, omni ſuffagiorum iure triennio carere debet, & grauiùs etiam puniri, Prouincialis arbitratu.

Ibid. Trid. ſeſſ. 4. in decret. de editione, & vſu ſacrorum lib. Vallisol. c. 5. Qui ſacræ Scripturæ ſenſum, vel verba in profanos vſus detorſerit, eiſque in familiaribus colloquijs abuſus fuerit, voce actiua, & paſſiua triennio priuandus erit, & menſtruo carceri mancipandus.

Qui, ſine cauſa Confeſſionem ſacramentalem facere, & ſacram Euchariſtiam ſumere, vel Miſſam celebrare, iuxta probatam Ordinis conſuetudinem, notabiliter neglexerit, in pane & aqua, in publico refectionis loco, ieiunare debet, Prouincialis arbitrio, vel etiam grauiùs, pro indeuotionis modo, puniri.

Ibid. Qui inuenti fuerint notabiliter otioſi, ſuffragiorum iure priuentur, & grauioribus pœnis, etiam corporalibus arcendi ſunt, Prouincialium, & Superiorum localium arbitratu, pro negligentiæ modo, & contumaciæ ratione.

Obſce-

Digitized by Google

Obſcœna verba coram alijs, vel cum ſcandalo proferens; ſi grauiter mon tus ſe non correxerit: in eum animaduertatur, pro qualitate delicti, etiam cum pœna carceris, aut grauiori, Superiorum arbitratu, quouſque reſipiſcat, vt cæteri timorem habeant. *Valliſol.c.7.*

Qui ſine habitu, caputio, chorda, & fæmoralibus; extra infirmitatis articulum, dormire deprehenſus fuerit, humi, ſine caputio, genuflexus, in pane & aqua ieiunet. & reciduus grauius puniendus eſt, Prouincialis arbitratu. *Valliſol.c.21*

Scienter aliquem infamans, ſacramentaliter abſolui non poteſt, niſi à Prouinciali. & conuictus in iudicio, ſubire debet pœnam criminis, de quo alterum infamauit, nec, niſi priùs reſtituta fama. *Valliſol.c.7.*

Qui in Prælatum improperij, & conuicij verba protulerit, genuflexus, in publico, debet pane, & aqua ieiunare, ac omni ſuffragiorum iure biennio carere; prouocans grauiter autem aliquem factis, aut verbis, pro prima vice probationis caputium deferre, pro ſecunda bimeſtri carceri mancipari, ac actiua, & paſſiua voce decennio priuari debet. *Valliſol.c.7.*

Qui Frater alteri, vel in Ordine, vel extrà minabitur in perſona, per Menſem caputium probationis deferat. Si manum leuauerit, vel aliquid acceperit, vt percutiat, per tres Menſes. Si leniter percuſsit, per Annum. Si grauiter percuſſerit, vel quodlibet inſtrumentum ad grauiter percutiendum arripuerit, ſemeſtri carceri mancipandus venit, qua pœna puniendus erit, qui arma offenſiua vel portauerit, vel in Cella, aut alibi retinuerit. *Ibid.*

Qui in iudicio quidquam falsò, ſcienterque depoſuerit, vel deponi fecerit, aut verum reuocauit, vel reuocari procurauit, ipſo facto eſt excommunicatus, cuius abſolutio Prouinciali eſt reſeruata. Semeſtri carceri mancipandus, ſatisfaciat parti, & perpetuò infamis exiſtit. *Ibid.*

Contumax, (ideſt qui trina monitione, eodem die, congruis interuallis præmiſſa, inobediens perſeuerat: vel qui ita pertinaciter obedire recuſat, vt de diſcretorũ conſilio, carceribus mancipari mereretur) eſt carcerationis pœna plectendus, & conſequenter actibus legitimis priuandus. *Ibid.*

Proprietariorum pœna eſt, Carceratio, actuum legitimorum priuatio, necnon Eccleſiaſticæ ſepulturæ, ſi quis proprietarius moriatur, cum pœnarum augmento, vbi culpa replicata fuerit. *Valliſol c.4. & 70.*

Reuelans extra Ordinem Religionis ſecreta, quibus fama, & candor ipſius Ordinis maculatur, incidit in excommunicatio- *Ibid.*

B nem

nem maiorem, Generali, vel Prouinciali reſeruatam, & perpetuò eſt priuatus actibus legitimis.

Ibid. Qui libellos famoſos, quomodolibet ediderit, vel publicauerit, ipſo facto excommunicationis ſententiam incurrit, à qua, ſi in Generalis, vel Prouincialis infamiam cedunt, niſi à Generali abſolui non poteſt, vel à Prouinciali, ſi in aliorum infamiam vergāt, debita ſatisfactione præmiſſa, & conuictus ſemeſtri carcere maceretur, vel amplius, Superiorum arbitratu.

Vallisfol. c.9. Libros imprimi faciens, vel publicans, ſine licentia Ordinarij, & Generalis ſcripta facultate, eſt eò ipsò priuatus actibus legitimis.

Vallisfol. c.11. In ſuſpecto conſortio deprehenſus, ſi monitus, non ſe correxerit, Superior, ab officio ſuſpenditur, vel priuatur: ſubditus, actibus legitimis triennio careat, vel grauioribus pœnis vterque mulctetur, Superiorum arbitratu, nimirum actuum legitimorum priuatione, probationis delatione, arctationis recluſione, exilio ab illo Conuentu, pro clariori, vel obſcuriori ſuſpicionis indicio, ſecundùm Ordinis ſanctiones.

Ibid. Qui conuictus fuerit ſuſpectam domum intraſſe, actumuè carnalem ſollicitaſſe, mox ab eo loco perpetuò exulari debet, & bimeſtri carceri mancipari. negans, grauiter arctandus.

Vallisfol. c.6. Furtum committens, ſuffragiorum iure biennio eſt priuandus. Proprietariorum pœnam luere tenetur; & ſi furtum fuerit notabile, aut iteratum, vel ex ſacro loco, aut ſæcularium domibus, aut bonis, creſcente ſceleris turpitudine, creſcere etiam debet ſeueritatis diſtrictio, Superiorum arbitrio.

Vallisfol. c.7. Generalium, Prouincialium, aut ſæcularium Principum, & notabilium perſonarum litteras, ſiue ab ipſis, ſiue ad ipſos miſſas intercipientes, aperientes, impedientes, aut malitioſè retardantes, ipſo facto actibus legitimis deſtituēdi ſunt, & huius pœnę incapaces, probationis caputium deferant Generalium, vel Prouincialium arbitratu, quibus reſpectiuè, pœnarum condonatio reſeruatur.

Ibid. Qui Prouinciali, Guardiano, aut Vicario rebellauerit, omni ſuffragiorum iure triennio carere debet.

Ibid. Apoſtatarum pęna eſt excōmunicatio latæ ſententię, carceratio, & iuris ſuffragiorum priuatio, iuxta apoſtaſiæ maioris, vel minoris acceſſum, prout in Statutis Ordinis amplius continetur.

Vallisfol. c.1. Impudenter obloquentes de Eminentiſſimis, Protectore, & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, dequè Reuerendiſſimis Eccleſiarum Prælatis, cum ſcandalo, carceribus ſunt mancipandi,

di, vel grauiùs etiam, pro oblocutionis exceſſu, puniendi, Superiorum arbitratu.

Recipientes, vel ad profeſſionem Nouitios admittentes, Apoſtolicis Conſtitutionibus, & Ordinis Statutis non ſeruatis, officio ſtatim priuandi, & omni ſuffragiorum iure perpetuò deſtituendi veniunt. *Vall:ſol.c.2.*

A Nouitijs aliquid vel minimum recipientes, vel eis ad ſibi, vel Conuentui aliquid relinquendum ſuadentes, præter pœnas in ſacro Tridentino Concilio decretas, Superiores, priuari debent officio; alij, vt proprietarij publicari. *Ibid. Clem.exiui. §. nos autem, de verb.ſignif.in 6.*

Camiſiarum, & lineorum indumentorum, linteaminum, anaclynteriorum vſus, ſine neceſſitate, vetitus eſt ſub priuatione iuris ſuffragiorum per triennium, etiam carceris pœna, per duos Menſes, & ampliùs, ſi monitus ſe non correxerit. *Seſſ 25.cap.2. de regul. Vallıſol.c.2.*

Qui ſuper habitum regularem, vel (eo dimiſſo) ſæculares, vel alias quaſcumque veſtes induerit, ad recitandas comædias, vel alias tales laruatas repræſentationes, quacumque ex cauſa, vel occaſione, & quocũque in loco, eſt eò ipsò ſuſpenſus, & grauiùs, carcere, priuatione officij, vel ſuffragiorum iure, à Superioribus puniendus. *Ibid.*

Equitantes, bigantes, quadrigantes ſine licentia, & neceſſitate bimeſtri carcere macerari merentur, & ſi in hoc defectuoſi fuerint, omni ſuffragiorum iure ſexennio carere. *Vallıſol.c.3.*

Notabiliter orationi deficientes, Guardiani, officio priuandi: ſubditi, ſuffragiorum iure triennio mulctandi, ac etiam carcerandi, Superiorum arbitratu. *Vallıſol.c.5.*

Qui negotia Principum acceptauerit, egerit, procurauerit, ſine licentia Superioris, priuari debet officijs Ordinis. *Ibid.*

Superiores, qui charitatem circa hoſpites, & infirmos neglexerint, officio deſtituantur. Officiales ad id deſtinati, ſuffragiorum iure triennio carere debent. *Vallıſol.c.6.*

Qui Confeſſiones ſine licentia auſcultauerit, vel à reſeruatis abſoluerit, eſt ipsò factò excommunicatus, & ad excipiendas confeſſiones perpetuò inhabilis, carcerandus, & grauiùs puniendus, ſi in hoc crimine vitioſus repertus fuerit. *Vallıſol.c.7.*

Qui in morbum Gallicum ex delicto inciderit, declarandus eſt perpetuò inhabilis ad omnia officia, & ſuffragia Ordinis, ac etiam ad audiendas Confeſsiones. *Vallıſol. c.11.*

Prouincialis concedens dimiſſoriales litteras ordinandis Fratribus, non ſeruatis ſacris Canonibus, & Ordinis ſanctionibus, ſuſpendendus, vel etiam priuandus venit officio, Superiorum arbitrio. *Vallıſol.c.2.*

Valliſol.c.7. Prouincialis, & Guardiani in ſuis Prouincijs,& Conuentibus, notabiliter, & ſine legitima cauſa, non reſidentes, præter culpæ reatum, & pœnas Canonicas, quas incurrunt, officio ſuſpendi, vel etiam priuari debent, Superioris iudicio.

Valliſol.c.8. Conuictus, vel confeſſus in fornicationem lapſum fuiſſe, pro prima vice,ſemeſtri carceri mancipetur,& omnium ſuffragiorum iure triennio carere debet; ſecunda vice, carcer duplicandus, & omnibus Ordinis officijs decennio priuandus eſt; tertia vice, carcer longiùs protrahi, perpetuò ad officia Ordinis inhabilis exiſtere, vel etiam ad triremes mitti, Superiorum arbitratu.

Ibid. Sacrilegium committens, vel ad triremes mittendus,vel in perpetuum carcerem detrudendus.

Ibid. Qui de innominabili ſcelere confeſſus, vel conuictus fuerit, nudus, cum ſolis fœmoralibus, in cœtu Fratrum, ligatis manibus, ac recitans Pſalmum: Miſerere mei Deus, duriſsimè flagellari, ac leuiuſculis flammis, hinc indè circumpoſitis quodammodo comburi, & ad perpetuos carceres irreuocabiliter damnari debet, vbi in pane & aqua, tribus ſaltem in hebdomoda diebus, ieiunet. Si autem in idem ſcelus relapſus fuerit, ad triremes perpetuò deſtinari.

Ibid. Qui gladio, baculo, vel pugillo Fratrem, aut ſæcularem percuſſerit,in carceris, vnius anni pœnam incidit, omni ſuffragiorum iure, & actibus legitimis perpetuò priuari, ac per Menſem, ter in qualibet hebdomoda, coram Fratribus capitulariter congregatis, genuflexus comedere, ipſiſmet inſtrumentis, quibus ferire, vel percutere auſus eſt, ei de collo pendentibus, debet.

Ibid. Quod ſi mors ſecuta fuerit, vel atrox mutilatio, ad triremes omninò condemnandus eſt.

Ibid. Qui aliquem enormiter vulnerauerit, vel ei venenum dederit, per ſe, vel per alium, hæc, vel ſimilia delicta machinans, eiſdem pœnis ſubiacere tenetur.

Ibid. Prelatum localem gladio occidens,ad triremes perpetuò condemnari; vulnerans, non ſecuta morte, ad eoſdem mitti, Superiorum arbitrio, debet.

Condemnatio ad triremes in perpetuum. Pœna Religioſorum occidentium proprium Prælatum localem.

Prouincialẽ vel leuiter percutiens ad triremes,Generalis arbitratu, mitti, ſi id gladio molitus fuerit, ſiue ſecuta, ſiue non ſecuta morte, ad eoſdem triremes perpetuò damnari debet.

Ibid. Generalem quoquo modo, vel leuiſſimè percutere auſus, ad triremes perpetuò, & omninò damnandus eſt.

Ibid. Falſificantes per ſe, vel per alium litteras, aut ſigilla Prælatorum, Principum, Generalium, Prouincialium, aut notabilium perſonarum, ſunt ipsò factò excommunicati, carceri mancipandi,

di, Generalis arbitrio, atque ad omnia officia, & dignitates Ordinis perpetuò inhabilitandi.

Introducentes mulieres intra clauſtra ad malum finem, in pœnas à Pio V. ſancitas incidere, & carceribus conuenit mancipari, Superioris arbitratu, quas pœnas incurrunt, qui eaſdem in Hoſpitia Confeſſariorum Monialium, quouis colore, introducunt. *Ibid. Pius V. Regula viri perſonarum.*

Conſpirantes aduersùs Fratrem aliquem, & maximè Superiorem, omnibus Ordinis officijs priuati ſunt, Superiorum arbitrio. *Ibid.*

Ordinis diuiſionem tentans, eſt ipsò factò excommunicatus, & carceri eſt mancipandus, Generalis arbitrio, cui & abſolutio reſeruatur. *Ibid.*

Ad ſæcularium Aduocatos, Procuratores Iudices, & tribunalia quæcumque, prætextu iniuſtitiæ ſibi factæ, ſiue pro conſilio, ſiue pro fauore recurrens, actibus legitimis priuandus eſt, & grauiùs etiam puniendus, Superioris arbitratu. Si verò ad locorum Ordinarios recurſum habuerit, etiam à Superioribus puniendus. Appellantes autem ad eadem tribunalia, ſunt excommunicati, & à ſolo Summo Pontifice abſoluendi, atque perpetuò priuari debent iure ſuffragiorum, omnibus Ordinis officijs, & in perpetuum ad illa inhabilitari. *Ibid. Pius V. Et ſi Mendican. Greg. XIII. Quoniã noſtro paſtorali.*

Confeſſionis Sacramentalis reuelatio, puniri debet priuatione perpetua actuum legitimorum, & facultatis audiendi Confeſſiones, ac carceratione, vel arctatione, Prouincialis arbitrio. *Ibid.*

Qui in grauiſſimam apoſtaſiam primò inciderit, trimeſtri carceri mancipari, triennio integro probationis caputium deferre; quo tempore, in communitate Fratrum, ſingulis ſextis ferijs, & diſciplinam facere, & pane, & aqua, ſine caputio, genuflexus ieiunare; ſuffragiorum iure decennio carere, in ſuo Ordine, vltimum locum tenere, vtenſilia lauare, & è Conuentu niſi publicæ vtilitatis cauſa, nunquam egredi debet. Relapſo in eandem, ſupradictæ pœnæ duplicantur. Tertiò reiterans, tanquam incorrigibilis expellitur ab Ordine, ſeruata forma nuperrimi Decreti, de eiectis & apoſtatis; vel ad triremes decennio condemnatur, cui ſi ſuperuixerit; ſi fuerit in ſacris conſtitutus, omnium ſacrorum Ordinum executione perpetuò eſt ſuſpenſus. *Vall. ſol. c. 8. Vrban. VIII. in decr. de eiectis, & apoſt.*

Qui Generali, vel Commiſſario, ab eo miſſo ad viſitandam Prouinciam rebellauerit, excomunicationis, Sanctiſsimo reſeruatæ, pœnam ſtatim incurrit, ac priuationem ſuffragiorum, officiorum Ordinis, & perpetuam inhabilitatem ad illa. *Vall. ſol. c. 7.*

Subornatores ſunt excommunicatione Papali, ipſo facto ligati, actibuſque legitimis priuati. *Ibid.*

Alchi-

Ibid. Alchimiæ ſtudentes, vacantes, eam voce, vel ſcripto docentes, inſtrumenta, libros, qui ad illam pertinent, retinentes, ſunt ipſo facto excommunicati, atque omni ſuffragiorum iure perpetuò priuari, & carceribus, vel arctatione, Prouincialis arbitrio, macerari debent.

Vrban.VIII.in ſup.paſtorali. Monetarum adulteratores, quoquo modo id faciant, ad perpetuos triremes condemnantur. In Italia verò obſeruetur Conſtitutio Apoſtolica.

Vallisol.c.2. De Summo Pontifice, Maximo Chriſti in terris Vicario, deque illius dignitate, ac Decretis, & Conſtitutionibus, qui impudenter, vel minùs, quàm decet reuerenter obloqui auſus fuerit, trimeſtris carceris pœna, vel grauiori etiam puniendus eſt, iuxta delicti menſuram.

Ibid. Promoti per ſaltum, vel ſine litteris dimiſſorialibus, vel furtiuè: quique in non ſuſceptis Ordinibus miniſtrauerint, iuxtà pœnas Canonicas puniuntur.

Vallisol.c.11. Trid. ſeſſ. 25. c.5. de regul. Greg.XIII. vbi gratiæ. Ingredientes, ſine cauſa legitima, clauſuram Monialium, ſunt eo ipſo excommunicati, alijſque Canonicis pœnis plectendi, priuandi inſuper officijs, & dignitatibus, & inhabilitandi in perpetuum, vnà cum Monialibus conſentientibus.

Vallisol.c.7. Simoniaci, qui dona dederint, aut promiſerint, per ſe, vel per alios, vt gradus, dignitates, officia, vel in ſui fauorem ſententiam conſequantur, Canonicarum pœnarum animaduerſione feriantur, atque in Conſtitutionem de largitione munerum inciſſe, declarandi veniunt. *Salmãt.c.10. Salmãt.c.10.*

Vallisol.c.7 Has pœnas enumeraſſe ſufficiat, alias videre poterit Iudex in Statutis Generalibus Ordinis, vel ex ſacris Canonibus, & probatis legibus, ac conſuetudinibus, prout ratio ſuaſerit, elicere.

Et licèt pœnas has, per Statuta Generalia impoſitas, Iudex commutare, & alterare, ſeù moderari regulariter non poſsit; tamen, vt in aliquo caſu, [a] mutatis circumſtantijs, & qualitatibus delictorum, cum conſilio Patrum, qui ad ferendam ſententiam concurrent, poterit vel augere, vel minuere lenitatem, vel rigorem pœnarum, prout exceſſus, vel defectus criminis, ſiuè ſcandalum, aut peccandi fragilitas, & conſuetudo ſuaſerint. Item locus, perſona, modus, & alia huiuſmodi. Nullum tamen ei relinquitur arbitrium circa moderationem pęnarum, vbi delicta, prout recenſita ſunt, committi contigerit.

[a] Innoc. in c. qualiter, & quando de accuſ. Tiraquell. tract. de pœn. n.16. Clar. q. 85. v. vlterius Menoch. de arbitr. Iud. l.1. q. 96. Salſedo in praxi c. 144. Couar. l.2. variar. c.9. n.8. Sayr. in Claui reg. tract. de pœn. Alphõſ de Caſtro l.1. de por leg. cap.6. Mirand. Ord. Iud. q.28. a.7.

Quam

Quam formam iuris ſeruare debeat Iudex.

QVatuor omnino ſeruari debet. Modum procedendi, Pręparatoria, Sententiam, Pœnas.

Modus quadruplex eſt. Per Accuſationem, per Denunciationem, per Inquiſitionem, per Exceptionem.

In Accuſatione, requiritur accuſator. In denunciatione, charitatiua monitio. In Inquiſitione, diffamatio. In Exceptione legitima obiectio. Sine his procedere Iudex non poteſt, aliàs proceſſus erit nullus.

Præparatoria ſunt, Citatio teſtium, & rei: Delatio iuramenti; Conceſſio termini competẽtis, vel ad comparendũ, vel ad probandum; Exceptiones, Defenſiones, Appellationes, quibus non ſeruatis, Iudex officio deſtitui debet, & proceſſus annullari.

c. qualiter, & quãdo. extra. de accuſat. Salmant. c. 10 Nauar. de Accuſ. cõſ. 4. n. 3. Tolet. l. 5. c. 56 Direct. Inqiſ. 3. p. de recuſ. quæ ſit, & ibid Pœnã conſ. 30. & 31.

Sententia debet eſſe conformis Canonibus, & Statutis Ordinis.

c. 1. de ſent. & re Iud. in 6.

Pœna erit delicto conformis, etiam ſi ſit arbitraria; quia iuxtà menſuram delicti, erit & plagarum modus.

Deut. 25.

Excludi debet à noſtris iudicijs modus ordinarius procedendi, & ille ſolùm admitti, qui ſummarius dicitur, in quo de plano, ſola rei veritate inſpecta, rimulis omnibus, & apicibus, ſeù ſolemnitatibus iuris poſtpoſitis, proceditur.

Bonifac. 8. ad augm. c. qualiter, & quãdo. de accuſ. Compend. priuil. v. App.

Solemnitates iuris ſunt, Citatio die non feriata, Libelli porrectio in ſcriptis, Litis conteſtatio, Teſtium multitudo, Prolixæ dilationes, Teſtium poſt publicatas atteſtationes receptio, Sententiæ ſedendo prolatio, Citationum interualla, Interlocutoriæ, & cætera huiuſmodi, quæ ad eſſentiam iuris non ſpectant.

Vallisol c. 7. Vallisol. ibid. Vide Zacch. boner. in Direct. fur. Iud. p. 1. cap. 7.

Eſſentialia iuris, quæ ſub pœna nullitatis actuum, & priuationis officij obſeruari debent, ſunt.

Clem. ſæpe. de verb. ſignif. §. verum quia.

Primum, quòd Iudex ſine accuſatione, denunciatione, infamia, indicijs, exceptioneuè non procedat, vt dictum eſt.

ibid.

Secundum, quòd teſtes tam pro reo, quàm conra reum legitimè producti, cum iuramento audiantur, & examinentur.

Salmãt. c. 10. Vallisol. c. 7.

Tertium, quòd reus citetur, nec abſens, niſi contumax, condemnetur.

Barth. ſup. extrau. ad reprimen. §. & figura.

Quartum, quòd tempus ad neceſſarias probationes, excuſationes, & defenſiones reo tribuatur.

Clar. q. 85. cit. §. non ſit.

Quintum, quòd reo petenti, in ſua cauſa conſiliarium, & procuratorem, intra Ordinem tamen, nunquam autem extrà, non denegetur.

Sextum

Salmāt. c 10. Vall:ſol.c.7.

Sextum, quòd iuſtæ rei exceptiones, & appellationes admittantur.

Septimus, quòd reus, non niſi per plures teſtes conuictus, vel confeſſus condemnetur.

Clem.cit. S.Th.22.q.68 art.1. Vallıſ. c.10.

Octauum, quòd ſententia ſecundùm allegata, & approbata, ſiue ad abſolutionem, ſiue ad condemnationem rei, non verò ſecundùm zelum, & affectum Iudicis proferatur.

Salmāt. c.10.

Accuſatio, ſiue Actor.

a c.alieni 2.q.1.c.cōſtituim. 2.q.5. b c.in ſāct.c 2.q.7.c.nullus 3 q.4. c.illi qui & ſeqq.6.q.1 c.certū 24.q.3. c c.Similiter. 3.q.5. d c.omnem.3.q.5.c.cum dilectus de accuſ. e c.accuſatus. 3.q.5.& ſeqq. c.cū oporteat. de accuſat. f c.neganda.3 q.11. g c.de cætero. de teſtib. h L. qui accuſare ff.de accuſat.c.prohibetur 2.q.1. i L.fin. C.de accuſat. k Nau.l.5.cōſ.3.n 2.& cōſ.5.de accuſat.

Accuſatio, eſt criminis apud Iudicem, vindicationis cauſa, ob bonum publicum, delatio.

Accuſator dicitur, qui per teſtes idoneos, ad probationem legitimam, coram Prælato, ſe obligat. Quique legibus accuſare non prohibetur.

Et licèt ad iuris apices regulares non teneantur, recenſeanturque inter illos multa, quæ accuſatoris perſonam ab accuſando repellunt: tamen, vt iudicio noſtro tutior ſternatur via, nonnulla ex illis apponimus, vt quis inhabilis ſit ad accuſandum cognoſcatur.

Primùm enim ab accuſando reijciuntur Infames, [a] tam iuris, quàm facti. [b] Excommunicati, [c] Calumniatores, [d] & Conſpiratores, Inimici, [e] niſi ſuam proſequantur iniuriam; Accuſati [f] de eodem crimine. Laici [g] (ſeculares, & Mulieres, [h] niſi ſuam item proſequantur iniuriam. Socij [i] criminis, [k] niſi agatur de criminibus exceptis, vt Hæreſi, Maleficio, Sortilegio, Sodomia, Furto famoſo, Crimine leſæ Maieſtatis, Proditione, Simonía, in his enim caſibus omnes accuſare poſſunt, etiam inhabiles.

Deindè, nullus, ſub talionis pœna, accuſare poteſt, de crimine, quod per teſtes idoneos probare non valet.

Vallıſol.c.10. Salmāt. c.10.

Accuſatum aliàs, & correctū, ſiuè apud Superiorem, ſiue apud Capitulum, ſcienter accuſans, non audiendus, ſed talionis pœna plectendus eſt.

Ibid. Ibid.

Cui pœnæ ſubiacet accuſans aliàs accuſatum, de iis, quæ tanquam falſa, iam reiecta fuerunt, niſi ad nouas probationes ſe obligauerit; in quibus deficiens, eam pœnam ſubeat, quæ reo deberetur, ſi legitimè probaſſet.

Vallıſol.c.7. Gloſſ.fin.in fin c. de accuſat. Alexād. ibid. colamn.3. Folier in pract. crim. fol. 50.num.50.

Nullius accuſatio recipienda eſt, niſi priùs iuret ſe malo zelo ad accuſandum non moueri, & ad probandum ſe obliget, ſub pœna talionis. quòd ſi ex inaduertentia, vel ignorantia Iudicis

non

non fiat, declarari debet quemlibet accuſatorem ad pœnam talionis obligari.

Salmāt. c. Tā.

Accuſatio de crimine in genere, & non expreſſo accuſatoris nomine, nullo modo recipienda eſt, ſed ea ſolùm, qua delictum in numero, cum loci, perſonarum, & temporis circumſtantijs, offertur, vt poſſit & reus ſe tueri, & actor, ſi non probauerit, pœnam talionis ſubire.

Abb. in c. licet de probat.

Accuſans de pluribus criminibus, niſi expreſsè obliget ſe ad probandum omnia, ſi vnum, aut alterum de obiectis probauerit, à talionis pœna liber exiſtet.

c. cum Eccleſia Sutrina de cauſis poſſ. & prop.

Actore non probante, reus, abſque alia iuſtificatione, abſolutus cenſeatur.

Fráciſ. Viuius deciſ. reg. Neapol. 360. & alij apud Bonerium c. 18.

Accuſator ſemiplenè probans delictum oppoſitum, per vnum teſtem, omni exceptione maiorem, vel infamiam, vel id ſe audiſſe à viris fide dignis, talionis pœnam euadit. niſi reus plenè ſuam innocentiam probaret; quia tunc minori aliqua, & arbitraria pœna actor plectendus eſſet.

Gloß. in c. 2. extra de calũn. & alij: c. qui non probauerit. 2. q. 3.

Accuſans ſcienter aliquem de falsò, calumniatoris pœnam incurrit.

Qui [a] alium accuſauit, & eius accuſatio recepta fuit, iuxtà formam traditam; à proſequēda accuſatione ſine Superioris conſenſu, recedere non poteſt; Niſi propriam iniuriam proſequatur; tunc enim licitum ei erit ſuo iuri cedere.

a L. fur. ff. de his qui notantur infamia. Gloß. in c. 1. de colluſ. deteg. l. 1. C. ad Turpilianũ. l. ſi quis ff de his qui.

Accuſationes [b] contra Prælatos, ac inſignes perſonas, quales ſunt Patres Ordinis, & Prouinciarum, Generales Lectores, ac clariſſimi Prædicatores non ſunt recipiendæ, niſi à perſonis, de quarum zelo non ambigatur, quarumquè vita omninò laudabilis exiſtimetur; vt grauiſſimè ſacri Canones decreuerunt.

b c. ſi qui ſunt, & c. querend. 2. q. 7. S. Thom. 22. q. 68. ar. 1. ad 2.

Receptam ſemel accuſationem, niſi ex conſenſu actoris, vel Superioris authoritate, Iudex abolere non poteſt, & tunc minimè, cùm delatio, ac punitio criminis, ad euidens religionis emolumentum, vergere dignoſcatur.

Sot. l. 5. de iuſtit. q. 1. ar. 1. Clar. qu. 74. v. Quæro ergo.

Legitimo accuſatore comparente, non poteſt Iudex accuſationem reſpuere: ſed tenetur illam acceptare, & prout de iure, procedere.

In vna accuſatione, ſiue libello non poſſunt plures accuſari, niſi plures ad idem delictum committendum concurrerint. De pluribus autem delictis, ſiuè ex eodem, ſiuè ex diuerſis factis reſultent, idem accuſari poteſt.

Leo Zabell. in ſua praxi c. 8. n. 5. apud. quẽ alij.

Digitized by Google

Denunciatio.

a D. Th. 22. q. 33. & 68. 69. & alij.
b Salmãt. c. 10
c Matth. 18. ſi te nõ audierit.

EVangelica, [a] ſeù fraterna reſpicit emendationem Fratris, actum charitatis, & bonum delinquentis, vt ſcilicet reſipiſcat: Iudicialis [b] verò reſpicit punitionem, actum iuſtitiæ, bonum priuatum, aut communitatis, vt malus puniatur, in aliorum exemplum. Illa [c] accedit ad Superiorem, tanquam ad patrem, iſta tanquam ad Iudicem.

S. Th. ſup. c. licet heli de Simon.

Hinc nullus fraternè denunciare debet, niſi Euangelica correptione præmiſſa, excepto caſu, quo iudicialis correptio magis profutura crederetur, & eò minùs, ſi Fratrem, remotis etiam labendi occaſionibus, viderit emendatum; iam enim lucratus eſt Fratrem, ſi is eum ſecretò corripientem audierit.

In iudiciali autem denunciatione, ſi delicta ſint publica, & exceptuata, correptio charitatiua non eſt neceſſaria. Priuata delicta dicuntur, quæ priuatam denunciantis, vel propriam delinquentis perniciem concernunt, vt Gula, Superbia, Ira, &c.

Vide Bouer. in in praxi à c. 9. ad 15.

Publica verò, quæ in publicum Religionis detrimentum vergunt: vt, Crimen læſæ Maieſtatis vel diuinæ, vel humanæ, Hæreſes, Blaſphemiæ, Sortilegia, Profanationes ſacrorum, Conſpiratio in Generalem, qui eſt Princeps Religionis, & in Prouinciales, eorumque Commiſſarios, ac Superiores locales, eorumque Vulnerationes, Percuſsiones, Homicidia, Subornationes in electionibus, Simoniæ, Peccatum nefandum, Fornicationes, Adulteria, dummodo periculum ſit, hæc tria vltima publicari poſſe, ſecùs inter publica, & pernicioſa numerari non debent. In quo etiam fragilitas, vel peccandi libido oblata, vel captata occaſio, ſeù malitia, conſideranda ſunt. In priuatis item delictis, licèt regulariter charitatiua correptio præcedere debeat, tamen quando emendationis ſpes non affulget, nec tunc erit præmittenda.

Inhabilis ad accuſandum, eſt etiam inhabilis ad denunciandum iudicialiter.

Denuncians iudicialiter, tenetur tempus, locum, crimen adnotare, ac teſtes nominare, quos deinde Iudex ex officio examinare debet, ſi denunciatorem accuſare rationabile iudicauerit.

Clar. q. 7. nun- quid in fin.

Si facta demum denunciatione, denunciator inſiſtit apud Iudicem, eumque ſtimulat ad procedendum, & puniendum; quia tunc perſonam actoris, ſub titulo denunciatoris abſcondit; tenetur

netur Iudex illum cogere; vt ſe denunciationi ſubſcribat, & ad probandum, tanquam ſubdolus accuſator, obligetur.

Et [a] licèt purus denunciator talionis pœnæ non ſubiaceat, quia non eſt accuſator, ſed ſolùm viam aperit Iudici ad inquirendum; tamen, ſi falſum denunciauerit, pœna extraordinaria puniri debet.

Aduerſùs [b] Prælatos, & magni nominis viros, ab infimæ plebis hominibus denunciationes nullo pacto recipi debent: ſed contra ipſos, vt plurimùm, per accuſationes procedendum eſt.

Per litteras miſsiuas, ſine nomine, nullus Iudex moueatur ad procedendum, inquirendumque. Aliàs proceſſus erit nullus.

Canonicè denuncians, tanquam teſtis examinari poteſt; non qui iudicialiter.

[a] c. placuit 6. q. 2. c. qualiter & quando 1. de accuſat. Nauar l. 1. cõſ. 11. n. 4. de off. Iudicis. c. delectet. de Simonia. l. diuus l. ab accuſ. ff. de Turpill.

[b] Rodrig. to. 2. q. 6. ar. 8. c. repellantur. de accuſat. c. Inquiſit. extr. de accuſat. Rodrig. tom. 2. q. 6. art. 10. c. in omni negocio de teſtibus, & cõmuniter DD.

Corpus delicti.

Delictum vel eſt permanens poſt factum, vt vulnus, fractura; vel tranſiens, vt iniuriæ, blaſphemiæ, fornicatio.

Corpus delicti, eſt actualis delicti inſpectio, ſi eſt facti permanentis; vel probatio, quod tale delictum commiſſum fuerit, ſi tranſeuntis.

Ante quamcumque informationem, tenetur Iudex inquirere de corpore delicti, & facere conſtare, quòd delictum commiſſum fuerit; proceſſus enim, in quo priùs de corpore delicti, præcipuè facti permanentis non conſtat, omninò eſt nullus; & ſi ex ipſo conſtitutus eſſet reus, etiam ſi confeſſus fuiſſet, nihil illi nocere poteſt confeſſio.

L. 1. §. item illud ff. ad Syllanum. Marſil. con. 12 & 14. Maſcardus de probat. §. poſtquam n. 48.

Corpus delicti permanentis conſtat, cùm Iudex cadauer, vulnus, incendium, &c. viſitat, coram teſtibus, & ſcribi mandat repertum eſſe tale delictum, ſecundùm formulam, ſuo loco, aſſignandam.

Corpus delicti tranſeuntis, cùm videri non poſſit, ſufficit conſtare per indicia, & coniecturas, quæ probent commiſſum eſſe delictum. Si enim proceditur ad inſtantiam partis, ſatis eſt, ſi Iudex examinet teſtes, capiendo informationes contra reum, quæ, vnico contextu, probent delictum eſſe commiſſum, & à tali delinquente. Debet tamen Iudex non inquirere contra reum, niſi priùs conſtet, commiſſum eſſe delictum. etiam ſi teſtes deponant ex ſe, tale delictum, à tali perſona, commiſſum eſſe.

Clarus q. 4.

Boſſ. tit. de examine reor. n. 6

In cauſa veneni, vel lethalis vulneris, vel deflorationis virgi-

his, in quibus Fratres periti non ſunt, ad conſtandum de corpore delicti, adhibeat Iudex Medicos, Chirurgos, & Peritos in arte; ex quorum iurata depoſitione, conſtare faciat qualitates corporis delicti, ſi tamen in illis locis talium copia fuerit. & deſcribi faciat omnia reperta circa cadauer, quantitatem vulneris, ligamenta, &c. examinando ſaltem duos teſtes, ſuper repertis, & viſis. Et ſi occiſus repertus fuerit, cuius nomen, patria, cognomen neſciantur, deſcribatur per accidentia extrinſeca, & apparentia ſtaturæ, coloris, veſtium, &c. adnotentur vulnera, & ipſorum forma, & qualitates. nimirum ſi erant mortalia, vel leuia, & in qua parte corporis.

Idem tit. de delict. num 14.

Feller. in praxi fol. 15. n 4.

Vulneratum interroget de Authore, cauſa, tempore, credibilitate, præſumptione eius, qui eum vulnerauit, de ſocijs, de armis diligenter, & omnia, cum iuramento depoſita, in ſcriptis apparere faciat. quia, contra quem vulneratus nominat, procedi poteſt ad inquirendum, & nolentem reuelare Authorem, cogat Prælatus præceptis, & carcere, vel diligenti cuſtodia, prout vulnerum qualitas permittet.

Bolognin. cõſ. 5. column. 2. Ignat. in l. Caius ff. ad Sillam.

Nominatus autem à vulnerato, ſi ſit ſuſpectus de fuga, poterit ad cuſtodiam, ante informationes detrudi.

Arg tex. in l. cum legeretur ff. de legib. 2. vbi Aretin.

Quærelatus, & confeſſus delictum tranſeuntis facti, condemnari poteſt, etiam ſi de illius corpore non conſtet; quia hæc alias probari non poſſunt. Secùs dicendum eſt de delicto permanente, in quo nihil operatur confeſſio rei, ſi de corpore delicti formiter non conſtiterit.

Ex qua regula excipitur caſus occiſi, cuius corpus non reperirietur, ſed apparerent aliqua ſigna, effuſi ſanguinis. Si his accederet rei confeſſio, condemnari poterit.

Leo Zambell. c. 9. fine.

Inquiſitio.

INquiſitio, qua Iudex ex officio crimina inquirit, vel eſt generalis, vel ſpecialis, vel mixta.

Hoſtienſis l. 4. tit. de inquiſ. §. 1. Pelinus in rubric. de accuſ.

Generalis, reſpicit omnia delicta, & omnes omninò perſonas, ſpectatque ad Generales, Prouinciales, & eorum Commiſſarios, ac Viſitatores, ad vniuerſitatem cauſarum deſtinatos.

Specialis, inſtituitur contra ſpeciales perſonas, de certis criminibus.

Mixta, vel eſt ſpecialis, quoad delicta, & generalis, quoad perſonas; vt cum ſcitur crimen, ignoratur verò Author: vel eſt generalis, quoad delicta, & ſpecialis, quoad perſonas; vt cum Fratres talis Conuentus infamati ſunt de tranſgreſſionibus Regulæ, eæ autem neſciuntur.

In

Digitized by Google

In generali Inquiſitione Iudex à nullo iuramentum exquirere debet. Admoneat tamen ſubditos, & per ſanctam obedientiam præcipiat, vt dicant, quæ Dei gloriam, & Religionis candorem concernunt, dummodo occulta non ſint.

c.Roman. de ſenſib.in §.ſanè.

Ideò, nè de ſpeciali perſona, vel delicto occulto in Inquiſitione generali perquirat, omninò cauere debet. quod, ſi fecerit, vltra mortalem culpam, quam committit, officio deſtituendus eſt, & Subditus, quibuſuis præceptis adactus, reſpondere non tenetur, vtpotè non iuridicè interrogatus, ac tandem Inquiſitio ſpecialis, quæ ſuper huiuſcemodi diffamationem forte inſtitueretur, nulla eſt eò ipsò. Ab hac tamen reſtrictione Prouinciales excluduntur, ad quos ſindicandos deſtinantur Viſitatores. vnde illis integrum erit, de Prouincialium regimine in genere, & in ſpecie inquirere nominatim, etiam nulla infamia præcedente: non tamen ad illorum vitam, & mores deſcendendo, quod etiam de Guardianis, fieri debet.

Vallifol.c.10. Aretin.c.2. Ghisler.c.16. Vall ſol.c.7. c. Inquiſit. de accuſat, iuxtà gloſſ Nauar.in c. inter verba 11. q.13. con-roll.61.n.648.

Poterunt etiam Viſitatores Prouinciarum, de ſuo prædeceſſore immediato, generaliter inquirere, vt vel hac ratione, in ſuo munere cautiores incedant.

Occultum autem in iure nominatur, quod, licèt duobus, vel tribus teſtibus notum ſit de illo, tamen nulla exiſtit infamia.

Quòd ſi de delicto, aliàs occulto per duos, vel tres teſtes aliquis fuerit conuictus, is non publicè: ſed coram iiſdem teſtibus ſecretò puniendus eſt, niſi atrox delictum eſſet, cuius correctio, cæteris tranſiret in exemplum.

Vallifol.c.7.

Et ſi principalis ipſe in Inquiſitione generali, vel alio quocumque modo, antequam infamia notatus ſit, vel ab accuſatore præuentus, ſuum crimen Iudici fateatur, publicè puniri non poteſt, etiam ſi poſtmodùm accuſatus eſſet; ſed illi coram Diffinitoribus, vel probatis aliquibus Patribus, ſalutaris pœnitentia imponi debet, ſumpta tamen in ſcriptis ipſius depoſitione, ne relabendi occaſionem, ex impunitate, arripiat.

Vallifol.c.7 Salmant. c.7.

In generali Inquiſitione, etiam inhabiles, & exceptuati admittuntur.

Si vnus, aut alter ſubditus occultum delictum aperiat imprudens, & ex inquiſitione generali, nulla contra reum reſultet infamia; Iudex, contra ipſum procedere non poteſt, niſi ipſum paternè, & ſecretò admonendo.

Nulla in generali Inquiſitione infamia requiritur.

Trid. ſeſſ. [illegible] cap.10.

Quod in illa ad Prælatum defertur, tanquam ad Patrem, in ſpecialem Inquiſitionem deduci non poſſit; ſed ſolùm paternè corripi, etiam ſi multi id detulerint; dummodò patrem,

non

non Iudicem interpellarint, tunc enim eſſet ſimul actor, & Iudex: niſi ex infamia, vt Iudex procedat ad formandum proceſſum.

Valliſol. c. 8. Articuli, ſuper quos Inquiſitio generalis, ſeu Viſitatio inſtituenda erit ſunt illi, qui in Statutis generalibus deſcribuntur, quos Viſitator deſcriptos habere debet, & circa primum, & ſecundum, & deinceps inquirere.

Scripto, ſoli ipſi Viſitatores, maximè in Viſitatione paterna, nullo alio præſente, &c. Subditorum dicta recipiant, præcipuè ea, quæ graues, & vlteriores culpas oſtendunt, vt ex ipſo poſtea indicia, pro ſpecialibus inquiſitionibus, elicere poſſint.

Salmãt. c. 10. congr. gener. eiſm. Rom. 1603. Viſitationes autem huiuſmodi, vltra ſex Menſes conſeruare non debent Viſitatores, nec tenentur, quòd etiam in Statutis Ordinis ſeruari mandatur in omnibus proceſſibus, ſeù confeſſionibus Fratrum, & actis iudicialibus; itaque ſemeſtri elapſo, numerando à concluſione cauſæ, cauſis omnibus iam agitatis, & per finalem ſententiam vltimò terminatis, imponitur perpetuum ſilentium.

Valliſol. c. 12. Ad retinendam verò delinquentium memoriam, & ad remouenda ex Archiuijs Prouinciarum, odiorum, & ſimultatum ſemina, quę ex inſpectione proceſſuum oriri facilè poſſent, poterũt, ac debeant eorumdem delinquentium nomina, cauſæ, liberationes, vel condemnationes in libro Prouinciæ notari, cum ſententijs per extenſum, manu Secretarij Prouinciæ exaratis, ac etiam ipſæ originales ſententiæ, Prouincialis, vel Viſitatoris, aut Commiſſarij, & Diffinitorum ſubſcriptione, ſigillique Prouinciæ impreſſione munitæ fideliter, & ex integro in ijſdem Archiuijs aſſeruari.

Tenentur omnes, ſub culpa violatæ obedientiæ, & pœnis arbitrarijs delicta notabilia, quæ ſciuerint, iuxtà ſuperiores regulas, Prælatis viſitantibus reuelare, etiam ſi Fratris crimen anteà ſecretò correxerint. eo vel maximè, ſi per obedientiæ præceptum adacti fuerint; renuentes autem, aut aliter dogmatizantes, in pœnas Statutorum generalium incidiſſe certum eſt. *Valliſol. c. 10.*

Valliſol. c. 7. Si quis autem in Viſitatione Fratrum defectus non manifeſtauerit, ſed malitioſè, & callidè eos in aliud tempus, cuicumque Ordinis Prælato manifeſtandos; aut litteras contra quempiam ſeruauerit, & poſtea in iudicio, ſeù viſitatione deduxerit, produxerituè, audiri non debet, ſed eò ipsò actibus legitimis perpetuò priuari, & infamis declarari.

c. qualiter, & quando. 2. c. cũ oporteat. c. inquiſ. de accuſat. Specialis inquiſitio, quæ ex Generali deducitur, niſi infamia præceſſerit, per duos ſaltem teſtes legitimos, initio proceſſus proba-

probata, nullo modo fieri poteſt, acta aliter facta, nulla ſunt. Niſi reus præſens de huiuſmodi probatione non excipiat. Exceptis ſequentibus caſibus.

c. licet heli. de Simon. c. Deus omnipotens. 2. q. 1. & comm. DD.

Primò, ſi ſint delicta exceptuata, vt læſæ Maieſtatis diuinæ, vel humanæ, Homicidij perſonæ eminentis, Subornatio in electionibus, Simonia, Sodomia, Sacrilegium in Monacho, &c.

Rodrig. to. 2. q. 5. art. 6. Nauar. & alij in c. qualiter, & quãdo. cit.

Secundò, ſi crimen in iudicio committitur, vt ſi teſtis falſum deponit, actor calumnioſè agit, &c.

Tertiò, ſi delictum committatur notoriè coram Iudice, ac teſtibus; tunc enim poteſt delinquens oretenùs incontinenti examinari, & condemnari; & hoc incontinenti, durat per tres dies.

Nauar. in Rubric. de Iudic. num. 86. Leſſius de iuſt. & iur. l. 2. c. 29. dub. 15. & alij.

Quartò, ſi habeatur confeſſio iudicialis, facta cum iuramento, ſiuè ſit coram Iudice competente, ſiue non: ſiuè facta ex profeſſo, ſiuè incidenter: ſiuè ſit delicti circumſtantia, ſiue aliud diſtinctum. Ac etiam ſi in iudicio conſtet Iudici, per depoſitiones teſtium, (etiam ſi incidenter) commiſſum eſſe crimen: tunc illa notitia, quæ induit rationem ficti accuſatoris, infamiam ſupplet, & aperit viam Iudici ad inquiſitionem ſpecialem; in alio tamen proceſſu formando, ſi delictum ſit à principali diſtinctum. Tandem, ſi quis confeſſus ſit crimen extraiudicialiter coram multis, & hæc iactatio, per duos teſtes conteſtes, probetur.

B. Io. a Capiſtrano in c. tuã nos. de cohab. clericorum. Nau. ſup. & alij c. at ſi clerici. de iudicijs. Zambell. in regul. c. 6. n. 18. Aretin. in praxi c. 15. Luciſa tract. 3. c. 9.

Quintò, ſi delictum ſit ità euidens, & notorium, quòd nulla valeat tergiuerſatione celari, vtpotè, ſi fiat coram Conuentu, vel maiori parte illius, etiamſi accidat aliquando, euidens eſſe delictum, & ignorari authorem. Tunc enim ſine famæ probatione, poteſt contra authorem inquiri. non tamen poterit condemnari, niſi duo ſaltem teſtes, de criminis patratione deponant.

Boner. in direct. c. 6. Innoc. in c. bona. 1 extra. de elect. Nau. in manuali c. 18. n. 38. & alij contra Sotum.

Sextò, ſi euidentia adſunt indicia contra aliquem de patrato delicto, & illa congruenter probata ſint, vt ſi factum ſit furtum iam notorium, fur autem ignoretur, inueniantur tamen aliqua apud Fratrem, quæ furtum indicent, poterit Iudex ſine fama, ad inquiſitionem, contra talem furem, deuenire. Item ſi de commiſſo crimine adſit in communitate, vel eius maiori parte vehemens ſuſpicio contra aliquem, poteſt Iudex contra illum, ſpecialiter inquirere.

S. Th. & alij apud Boner. ſup. c. 6.

In his omnibus caſibus, ſine præcedente infamia, contra ſpeciales perſonas, procedi poteſt. ſicut etiam, dum per accuſationem, denunciationem, vel exceptionem proceditur.

c. tuis. c. nuper. de teſt. & l. iurand. C. eodem tit.

Iuramentum exhibeat Iudex Teſtibus, dum ſpecialiter inquirit, ſecùs acta ſunt nulla. Sacerdotibus quidem tacto pecto-

re,

re, reliquis verò tactis ſacris Scripturis, vt moris eſt.

In hac ſpeciali inquiſitione, ac etiam in omnibus alijs actibus, ad contentioſum forum ſpectantibus, (paterno foro excepto) Iudex Secretarium, ſeù Scribam peritum, & fidelem, ſibi eligere debet, qui omnia cauſæ merita in ſcripta redigat, quem Notarium ex indulto Apoſtolico creet, ab eoque fidelitatis iuramentum excipiat, cuius in ipſo proceſſu monumentum appareat, vt vel hac ratione legitimus ſit proceſſus. Aſſumere enim duos Aſſeſſores ad teſtium, & rei depoſitiones excipiendas, nec Religioni honorificum, nec cauſis, vt plurimum vtile euadit, in quibus ſilentium maximè commendatur. Niſi hanc aſſiſtentiam in repetitione teſtium, in tortura, in ratificatione poſt torturam, vel in aliquo notabili cauſæ actu Iudex expedire cognouerit.

Vallisol. c. 10. l. 1. ff. ad Syllan. §. item aliud & cōmuniter omnes.

Ad hæc, ad ſpecialem inquiſitionem ex officio deſcendi non poteſt, niſi conſtito priùs de corpore delicti, iuxta formam inferiùs aſſignandam.

Exceptio.

Salmāt. c. 10.

HIc eſt vltimus modus procedendi, & poteſt bifariam iniri, nimirum Ciuiliter, & Criminaliter.

Ciuilis exceptio eſt, dum repellitur Iudex, teſtis, ac electus, vel eligiendus contra quos adducuntur inhabilitates, & excluſiones, & nil aliud intenditur, niſi ipſorum repulſio à recenſitis muneribus, nulla autem ipſorum punitio.

Speculator 3. p. tit. de except. num. 3.

Hinc quæcumque talis exceptio, ſi probat, puta quia Iudex, Teſtis, eſt inimicus, infamis, &c. tunc repellantur à iudicio, & à teſtimonio; nulla tamen illis, nec ordinaria, nec extraordinaria pœna imponitur. pari modo nec Excipiēs talionis pœna plectendus eſt, ſi excipiendo non probat: ſed ſub iudicio, & teſtimonio talium remaneat. Præterea ſine Exceptore præſente, & Excipiente, nullo modo Iudex poteſt proceſſum exceptiuum incipere. Præcipue vbi de electione, & electo ageretur.

c. ſuper his de accuſat. Speculator ſupra Clar. l. 5. §. fin. q 19. Villag. lib. 3. tract. de exception. Clar. ſupra v. Criminaliter autem.

Si quis excipit contra electum, & electionem non probat, pœna arbitraria puniri debet. Si contra eligendum, mitiori pœna mulctandus eſt, vt falſis criminationibus aditus occludatur.

Criminalis exceptio, non ſolum intendit excludere, ſed puniri excluſos de obiectis criminibus, & probatis. & tunc naturam accuſationis induit. vnde exceptor deficiens, talionis pœna puniri debet.

Si ciuilis ſit exceptio, in eodem proceſſu terminanda eſt: ſi criminalis, in alio.

Contra

Contra eligendum in ipſo electionis die exceptio non debet admitti, niſi tam in promptu eſſet probatio, vt breuiſſimo tempore expediri poſſet exceptio.

Criminalis verò nullo modo audienda eſt, ſed ſuis dilatationibus agitari debet, vt & exceptor probare, & reus ſe tueri valeat.

Indicia.

INdicia ſunt maleficiorum ſigna, ex quibus Iudex contra delinquentes ad inquirendum mouetur.

Hæc vel leuia ſunt, vel grauia, vel grauiſſima; & licèt Iudicis prudentiæ horum diſcrimina, vtplurimùm relinquantur: attamen, vt illius iudicium in re tam controuerſa, minùs, quàm fieri poteſt, à ſemita veritatis aberret, per ſequentes propoſitiones indiciorum materiam explicamus.

Indicia leuia ſunt. Dictum teſtis inhabilis: niſi per torturam inhabilitatis maculam abſtergat, tunc enim non indicium, ſed teſtimonium reputabitur.

Dictum ſocij criminis, quia tunc non eſt teſtis, ſed denunciator, niſi tortura confirmetur, quia tunc facit indicium graue, & vehemens. Conſuetudo delinquendi in eodem crimine, bis, teruè, ſecundùm regulam legis: Semel malus, &c. niſi per triennium probetur cum laude vixiſſe. Phiſonomia mala, Rubor, Pallor, Timor, Tremor, Inconſtantia, quæ ſolent ſæpè eſſe fallacia indicia. Inimicitia non capitalis, nimis leuis eſt, ſi grauis & capitalis fuerit, etiam ad capturam rei ſufficit. Fama, ſi originem trahat à viris probis, & honeſtis, eſt indicium ad ſpecialem inquiſitionem. Et ſi ſtatim ex delicto emerſerit à perſonis fide dignis, ſufficit etiam ad torturam. Hæc omnia & ſimilia, dicuntur indicia leuia, quia ſolum ſufficiunt ad aperiendam viam Iudici, vt ſpecialiter inquirere poſſit, non tamen conſtituere reum, & eò minùs torquere, niſi alijs indicijs adiuuentur tranſeantque in grauis indicij naturam.

Indicia grauia ſunt Confeſſio [a] extraiudicialis, vel facta [b] ſine vi, metuuè coram Iudice incompetente: Scriptura manu rei facta, vel litteræ amatoriæ. Minæ, [c] delictum præcedentes, à viro improbo prodeuntes, ſecùs ſi à probo, alioqui excandeſcente: tunc enim ad inquirendum ſolum ſufficit. Sequeſtratio ſolius cum ſola, in loco ſecreto, & ſuſpecto, obſcuro, vel obſeratis foribus, vel nocturno tempore. Exclamatio puellæ, vel pueri, vel offenſi cum fuga, vel tremore, vel pallore delinquentis.

e ſtudijs de præſumptionibus. Angel. de maleſic. v. fama publica n. 9.

Bald. l. ſeruos. C. de teſtib. Idē de Indic. num. 399. Clar. q. 21. v. ſed pone & q. 45. v. final. Farin. q. 41. num. 17. De regul. iuris in 6. c. ſemel malus. Bald. de Indic. num. 175. Clar. q. 21. v. inimicitia Bart. cōſ. 191. Bald in c. 1. de pace vi ſirman. Fel. in. in c. veniens 1. de teſt. & alij.

a Clar. q. 21. v. confeſſio extra iudicialis. Farin q. 33. num. 16.

b Farin. q. 51. num. 47.

c Couar. lib. 2. Variar. c. 21.

d Inciſa tract. 8. de indicijs.

Variatio,[e] Vacillatio, Mendacium Rei non ſtupidi, nec obliuioſi circa delicti ſubſtantiam, non tamen circumſtantias,[f] Fuga Rei poſt delictum, & ante incæptam informationem, vel etiam[g] poſt, iuncta fama, vel cum fractione carcerum, niſi indebitè detineretur, probat delictum. Inuentio[h] rei furatæ apud aliquem, niſi probet vnde habuerit, vel ſit vir bonæ famæ, & rem publicè teneat. Vel rerum, quæ inuentæ eſſent loco delicti, vt liber, pallium, gladius, corona, &c. niſi doceat, vnde eas habuerit. Confeſſio[i] facta in tormentis, & retractata in ratificatione. Hec omnia indicia, quæ præſumptiones etiam dicuntur, ſufficiunt ad inquirendum, & ad conſtituendum reum, & ad illum torquendum, ſi negauerit.

Indicia grauiſſima, quæquè violenta dicuntur, orta ex maximis, & euidentibus coniecturis, mouent mentem Iudicis ad certitudinem quandam moralem, quòd reus tale delictum commiſerit, nedum ſufficiunt ad inquirendum, & conſtituendum: ſed etiam ad condemnandum. Vt ſi quis[k] nudus cum nuda, in eodem lecto, deprehendatur, fornicatio præſumitur. Si quis ſtricto[l] enſe, & ſanguine conſperſo exeat de domo, vnicam ianuam habente, in qua ſit occiſus, tanquam homicida condemnari poteſt. niſi aliqua defenſione delictum minuat, quia tunc pœna extraordinaria puniri poterit, exceptis atrociſſimis, quæ pœna ordinaria debent puniri.

Omnia[m] indicia cuiuſcumque generis ſint, nulla reputantur, niſi quodlibet ipſorum, per duos ſaltem teſtes conteſtes integros, probata ſint.

Licèt[n] Iudici indicia inter ſe copulare, quia indicia ad inuicem ſe adiuuant. Vndè licèt vnum indicium leue ad torturam non ſufficiat, iunctum cum alio, ſufficit, vt dictum vulnerati, & conſuetudo delinquendi in eodem genere, faciunt vnum indicium ad torturam.

Item[o] ex dictis alia indicia elicere, illaquè leuia, vel grauia declarare, prout loci, perſonæ, gradus, conditionis, ætatis, & aliarum moralium circumſtantiarum ratio ſuaſerit. Non tamen ad libitum, ſed iuris arbitrio conſentanea.

Sint præterea indicia, in ſua claſſe luce meridiana clariora, certa, non dubia; non æquiuoca, concludentia, & delictum inferentia, ita vt ſola rei confeſſio deeſſe videatur. Secùs acta erunt nulla, & Iudex ad famæ reſtitutionem, & ad omnia damna tenebitur.

e Pariſ. de ſyndicatu. v. Tortura Carrer. in pract. n. 119 Farin. q. 52. n. 20. & q 66. n. 100. Inciſa tract. 8. de indicijs.

f Boſsius de indicijs nu. 49.

g Farin. q. 48. n. 25. 30. Boſſ. deciſ. 215. Gomez. c. 9. de lict. num. 11.

h Farin. q. 57. num. 74.

i Pariſ. de Syndic. c. 6. n. 1.

k Gloſſ. in c. ſi quis vxorē. 32 q. 1. c. ex literis de preſūp. vbi DD.

l Bart. l. fur. eſt manifeſtus. ff. de furtis. Bologuin. in l. luant cū ſi. C. de probation. Farin. q. 52. n. 54.

m Clar. q. 2. 2 Farin. q. 37. Marſil. in practic. §. diligenter.

n Inciſ. tract. 8. de indicijs. c. 6. nu. 9. Bertus in praxi tit. 11. c. 6. Ambroſ. l. 4. c. 1. n. 20.

o Panorm. in c. cū in cōtēpl. de regul. iuris. Barth. in l. fin. ff. de quaeſtion.

Fama,

Fama, Infamia, Clamoroſa inſinuatio.

SPecialem his titulum deſtinamus, quia de eis inter indicia, accuratior ratio haberi debet.

Fama, eſt communis opinio, voce manifeſtata, ex ſuſpicione proueniens; ſi circa malum, eſt Infamia. quæ ſi ad aures Superioris ſæpiùs deferatur, dicitur Clamoroſa inſinuatio.

Bart. l. de minor. ff. de queſtion.

Hæc fama, ſeu infamia, quæ viam inquiſitioni pandit, nulla eſt, ſi à viris probis, honeſtis, non maleuolis ortum non habet.

c. qualiter. & quãdo de accuſat.

Indè in principio proceſſus conſtare debet, ſaltem per duos teſtes conteſtes, quòd aliquis ſit infamatus de delicto, iique cum iuramento teſtari debent, ſe id audiſſe communiter in Conuentu. & expreſsè interrogari, à quibus audierint, quos ſi non nominant, nulla eſt famæ probatio.

Clarus q. 6. & alij DD. communiter.

Duabus probationibus oppoſitis de fama, bona malæ præualet, ſicuti etiam, ſi per triennium honeſtè vixiſſe probauerit, malam famam in contrarium extinguet.

Boſſ. in pract. tit. de facien. defenſ. n. 8.

Clamoroſa inſinuatio non eſt neceſſaria, niſi quando procedendum eſt contra Prælatum, Conuentum, & grauiſſimam aliquam perſonam. Contra alios ſola infamia ſufficit.

Clar. q. 5. Ghisler. de Indic. regul. c. 16 Farin. q. 9. n. 2

Non erit legitimus proceſſus, niſi in illius initio probata ſit fama, non ſolum delicti, ſed etiam delinquentis, eo caſu, quo ſpecialiter contra aliquem inquiratur, niſi reus, vt alibi dictum eſt, id ſciens, de nullitate non exceperit.

DD. in c. qualiter, et quãdo extr. de accuſat Aretin. pract. c. 16.

Teſtes deponentes de fama, tenentur dicere, de cauſa ſcientiæ famæ, ſaltem groſſiori modo declarantes quid ſit fama. aliàs depoſitio non ſubſiſtit.

c. quoniã cõtrà extr. de prob. Maſcard. in l. de Min. §. penult. n. 104. Zambell. in regul. crimin. c. 4. n. 15.

Teſtes.

QVoniam munus teſtium publicum eſt, & ex ipſorum depoſitionibus, totum iudicij robur dependet, vnde indiciorum, & probationum fortitudo dimanat, ideò de teſtibus ſubiungendum eſt.

Gloſſ. in rubrica extr. de teſt & in l. ſi quãdo. Barth. C. de teſtib. l. 3 ff. eodem.

A teſtimonio ferendo contra reum, excluduntur omnes, qui accuſare non poſſunt, niſi criminis immanitas, difficiliſque probatio aliud ſuadeant. in quibus etiam caſibus exceptis teſtificari non poſſunt ij, qui iure naturali, vel diuino à teſtificando excluduntur. vt ſunt Hæretici, Apoſtatæ, In fide ſuſpecti, Publici

Clar. §. fin. q. 6 & 24. v. ſciẽdum eſt.

criminoſi, Falſi teſtes, Conſpiratores, Calumniatores, Infames, Inimici etiam non capitales, etiam reconciliati, Inimicorum conſanguinei vſque ad quartum gradum, Eorundem nimiū Familiares, Fautores, Procuratores, Aduocati, Accuſatores, Furioſi, Suſpecti, ideſt, qui in omni exceptione maiores non ſunt, Excommunicati, niſi priùs abſoluantur. Ad defenſam autem admitti poſſunt teſtes inhabiles; quorum probationes iudicis arbitrio remittuntur.

Clar. qu. 24. v. item ſcias. ſpeculat. 3. p. tit. de inquiſit. §. 1. n. 72. Far. q. 62. nu. 90. L. 1. §. praeterea ff. de ſicarijs.

Teſtis falſus eſt, qui iuratus veritatem negat, vel occultat, vel eſſentialia tacet: qui in alium ſenſum dicta interpretatur, qui depoſitiones mutilat, qui dubium pro certo affirmat. Qui ſi in vno eſſentiali, vel in facto principali falſus deprehendatur, in omnibus, vt falſus, habendus eſt: ſecùs ſi in extrinſecis. falſus autem conuinci poterit, vel ex ſuis dictis, ſuaque depoſitione, vel ex alijs teſtibus. Quòd ſi vnus ex duobus affirmaret, alter autem negaret, neutri credendum erit, & neuter defactò condemnari poterit, falſum verò deponens ad defenſam, pœna extraordinaria puniri debet.

c. ſemel malus de reg. iur. in 6. Far. q. 67. nu. 359. Clar. q. 53. Farin. q. 57. Arg. c. cum Eccleſ. de cauſ poſſeſſ. Alex. con. 70. Couar. variar. l. 2. c. 13. nu 8. Clar q 53.

Teſtis varius eſt, qui in eodem iudicio, circa factum principale, & ſubſtantialia contraria deponit, & variationis cauſam non adfert. huius teſtimonium nullum declaratum eſt, ſi contraria in diuerſis iudicijs depoſuerit, etiam, vt falſus, & periurus puniendus eſt. Si in ſecundo examine reuocauit primum, ſecundo ſtandum erit, dummodò id antè triduum fecit, vt ſubornationi aditus præcludatur. Si dicta varia concordari poſſunt, à Iudice concordentur. Si in primo dicat, Credo: in ſecundo aſſertiuè deponat, ſecundum præualet. ſi in primo dicat, ſe nihil ſcire, in ſecundo de factò deponat, non audiatur. ſi extra iudicium negauit, in iudicio affirmauit, credendum eſt ſecundo, niſi in primo, cum iuramento negaſſet, quia tunc, vt periurus, puniri debet, tanquam poſitus inter duo iuramenta contraria. Reuocanti extra iudicium, etiamſi in mortis articulo, quod in iudicio cum iuramento depoſuerat, non creditur, ſed iuratæ depoſitioni ſtatur, niſi in articulo mortis etiam cum iuramento dictum retractauerit. Quia non eſt præſumendum velle Religioſum cum tali periurio ex hac vita diſcedere. Vniuerſaliter teſti vario non creditur, niſi variationis maculam in tormentis abſterſerit.

Alexand. de praeſump. reg. 2. praeſūp 29. Caeſar de Graſſ. deciſ. 21. Gloſſ. l. de tutela. C. in integrum reſtit. Clar ſup. Clar. ſup. Far. q. 66 n. 329 Boſſ. tit. de oppoſit. cōtra teſtes. n. 3. Barth. in l. ſi quis grauı ff. ad Syllan. Clar. q. 25. Farin. ſup.

Teſtes in eſſentialibus diſcordantes, ſi adducti pro reo, pares fuerint adductis [a] contra reum, illi præualent. Si alios numero, vel dignitate exceſſerint, ijs credatur, niſi pij, prudentiſque Iudicis præſumptio aliud ſuadeat. Excedentibus his numero, illis dignitate, dignioribus credendum eſt.

a Stat. Salmāt. c. 10. Abb. c. bonae. de elect. c. cū p. de accuſ. arg. c. cū ſunt. de reg. iur. in 6. Graſſ. deciſ. 69. n. 4. Far. q. 65. c. iu noſtr. de teſtib.

Vacil-

Vacillans [a], in dicto teſtis eſt, qui dictum reuocat, vel reuocatum affirmat, dicendo ita eſt, imò ita. ibi erant, ſed non ibi. hinc eos tranſeuntes vidi, imò illinc; huius depoſitio nulla eſt; niſi tortura firmitatem vacillationi contulerit. Semel autem reuocans dictum in vno examine, vel ſeipſum declarans, vacillare non perhibetur.

Teſtis [b], qui in dubio deponit, per forſan, mihi videtur, non benè recordor, &c. nihil probat, ſi enim à dicto obſcuritas per Iudicis prudentiam tolli non poteſt, omninò excludatur crimen.

Deponens [c] de credulitate proxima ſenſui, & actui, vt oſcula, tactus, &c. reſpectu fornicationis, probat: ſecùs, ſi de remota, vt ſi diceret, credo adulteratum, quia vidi loquentem cum muliere. [d] Abſolutè loquendo, deponens de credulitate, non probat.

Nec [e] probant teſtes ſingulares, ſuper diuerſis delicti circumſtantijs deponentes, vt vnus deponit de vno loco, alius de alio: vnus de vno tempore, alter de altero: vnus de vno habitu, colore, &c. alius de alio, &c. [f] Si enim factum ſit iterabile, teſtes erunt ſingulares: ſi inreiterabile, erunt ſuſpecti de falſo. Niſi in his circumſtantijs, delicti eſſentia conſiſtat, vt ſi inquiratur, de obligatione ieiunij die veneris. Tunc enim erit falſitas in ſingularitate. Si teſtes ſint ſingulares, quoad diuerſas circumſtantias ad idem delictum tendentes, vt ſi vnus vidit Fratrem cum gladio ſanguineo exire de Cella, alius vidit cum eodem currere, alius vidit, &c. tunc non ſunt ſingulares. [g] Item ſi multi ſingulariter eundem actum viderunt ſucceſſiuè, vt per foramen portæ, vnus poſt vnum viderunt cubantem cum muliere, non dicuntur ſingulares, ſed plenè probant. [h] Cæterum teſtes ſingulares non probant, niſi ad inquirendum, & faciunt indicium ad torturam, ad ſemiplenam probationem, ſi ſuper facto deponunt, non ſuper indicio.

Teſtes [i] inhabiles ex pluribus adiuuari poſſunt, vt dictum ſocij criminis, vel vulnerati, ſollicitati, corrupti, quod regulariter facit indicium ad ſolam inquiſitionem, non ad examinandum reum, vel torquẽdum [k] (niſi in delictis exceptis, & quæ per ſolos criminis [l] ſocios probari poſſunt, quia tunc iuratum, & per torturam purgatum, facit ſemiplenam probationem; & ſi [m] fuerit adiuuatum, per aliud dictum, alterius ſocij criminis, facit integram purgationem (ſi habuerit adminiculum alterius indicij, ſat erit ad conſtituendum reum, etiam in rigoroſo examine: & plenè probabit, ſi alterius integri teſtis fuerit teſtimonio roboratum.

a c. ſi teſtes 4. q. 2. c. cũ Eccleſia. de cauſa poſſ. Far. q 66 n. 48 Foller. v. teſt. diligẽter. c. 8. n. 47.

b Far. q 68. n. 1. Gloſſ. in c. ſi teſtes. 4 q. 3. c. qui Epiſc. d. 23

c Arg. in cap. præterea de teſt. l. ſi vicin. C. de nuptijs. Far. q. 68. & alij commun.

d c. relatum 5. q. 2. l. teſtiũ. C. de teſt Cæſar de Graſſ dec. 76

e c. licet de probat. & commun. DD. Salmant. c. 10.

f Dm. 13.

g Innoc. & Io. Andreas in c. qualiter, & quãdo el. 2. de accuſ. Armil. Sylueſt. v. teſtis q 3.

h Far. q 62. n. 80. & 324. c. veniens. c. cũ à nobis. de teſtib. Abb. in c. bonæ mem. 1. de electi. c. licet de teſtib.

i Boſſ dec. 3 19 Clar. q. 21. Farin. q 43.

k Gomez c. 12 n. 16 Cin. in l. vlt. C. de accuſat. Panor. in c. 1. de conteſt. Far. q 6. n 80.

l Far. q. 62. m Bald. in l. ſi quis in argentarijs. §. fin. de edend. & alij.

Teſtis

Teſtis [a] omni exceptione maior, ideſt cui nihil poteſt opponi,[b] quique talis in dubio præſumitur, niſi aliud opponatur, facit ſemiplenam probationem, & legitimum [c] indicium ad torturam.

Teſtes [d] conteſtes, ideſt, in omnibus concordantes, de loco, tempore, facto, circumſtantijs, & ſi non in omnibus accidentalibus (nè conſpiratio videatur) plenè probant, conuincunt, & condemnant.

Teſtis, [e] vt probet, iurare debet, aliàs non iuratus non facit fidem. Debet [f] citari, vel à Superiore vocari, quia vltroneus admitti non debet.

Examen [g] teſtium integrum, & cum iiſdem verbis etiam barbaris à Notario, vel ſcriba excipi, & deſcribi debet, ne dicta teſtium diuidantur, nihil addendo, vel minuendo, ſecùs faciens Scriba pœna falſarij puniendus erit.

Interrogatoria [h] ſuggeſtiua, quibus in interrogatione teſti reſponſiones ſuggeruntur, omninò, ſub pœna nullitatis proneſſus vitanda ſunt. Illa item, quæ incipiunt, Ad opportunam Viſitatoris interrogationem, opportunè interrogatus, &c. & ſine alia interrogatione ſubiungitur reſponſio, etiam fugienda ſunt, niſi quando ex contextu ſermonis, ſola, dicti ſuperioris, declaratio requiratur.

Caueant, ſub interminatione diuinæ vindictæ Iudices, ne recepta pro fiſco fauorabilibus, relinquant, vel interrogationes opportunas, vel dicta à teſtibus in fauorem reorum. omnia enim deſcribi, & interrogari debent, quatenùs cognita veritate, & reis pœna, & innocentibus liberatio concedatur.

Teſtem [i] proteruum, nolentem veritatem fateri, vel irreuerentem, per præcepta, cenſuras, carceres, cogat Iudex, ad interrogata iuridicè reſpondere.

Teſtis mutus, ſurdus, peregrinæ linguæ, interrogatur per ſcripturam, per nutus, per interpretes regulares, ſi aderint, ſin minùs per deuotos, ac peritos ſæculares.

In principio examinis teſtium, notanda ſunt: Nomen, Patria, ætas, Religionis tempus, gradus, ſtatus. Item ſi ex officio aſſumitur, ſi à parte eſt exhibitus, ſi ſuper tota cauſa examinatur, ſi ſuper aliquo articulo, verbi gratia primo, ſecundo, tertio, &c.

Si [k] opus ſit alios Clericos, ſiue Religioſos, vel ſæculares examinare, id non fiat, ſine expreſſa, ſuorum Superiorum licentia reſpectiuè, quibus etiam, ex conſenſu Superiorum prædictorum, initio examinis, iuramentum exhiberi debet, aliàs nihil probant. Excipiuntur [l] autem hìc grauiſſimæ perſonæ ſecularium omni exceptione maiores, quorum depoſitionibus, etiam non

iura-

a *l. admonen. ff. de iureiur. vbi Baldus*

b *Curtius cõſ. 55. Innoc. c duo dñ 2. de elect. vbi Abb. Felin. c. fin. n. 15. de præſumpt.*

c *Roman. con. 451. Far. q. 37 num. 54. Clar. ſup.*

d *c quod verò 2. q 5. c. in omni negocio. de teſt. c cũ eſſes. c. relatũ eodẽ argum. deuter. 17. & 19. Mat thæus 8 1. Timot. 5.*

e *c. tuis. c. nuper de teſtib. l. iurãd C. eod.*

f *L. preſb. C. de Epiſc. & cler.*

g *c. 1. extra. de crim. falſi. Clar. q 23. & alij paſſim.*

h *Gharc. de execut. ſent. c. bannit. n. 76. Zãbell. in praxi. c. 10. n. 8.*

i *Foller. fol. 121. l. Ignaus. ff. ad Syllan. Farin. q. 61. oppoſ. 11. n. 50 c. peruenit 2. de teſtib.*

k *Incis. tract. 7. de teſt. c. 6.*

l *Bert. in praxi tit. 21. c. 4. num. 7.*

iuratis, ſtandum eſſe rationabile eſt.

Quod [a] ſub ſigillo ſecreti, aut conſilij, aut auxilij poſcendi gratiâ quis nouerit, neque denunciare, neque in iudicio, tanquam teſtis aperire, niſi aliunde ſciuerit, valet, nè in damnum publicum ſecreti, commiſsio cedat. Niſi in Reipublicæ, vel alterius graue præiudicium tale ſecretum vergeret, quod deinde reparari non poſſet.

Teſti, [b] qui cauſam ſcientiæ ſui dicti, ſiue ex ſe, ſiuè interrogatus non reddit, nullo modo fides adhibenda eſt, in hoc enim tota vis teſtimonij conſiſtit.

Nominati [c] à teſtibus, examinandi ſunt, ſi commodè fieri poteſt. Sin autem, notetur in proceſſu cauſa, quare examinati non ſint.

Pater, [d] frater, nepos, & conſanguinei vſque ad quartum gradum examinari non poſſunt contra filium, fratrem, Auunculum, niſi delictum eſſet enorme, & ſine iſtorum teſtimonio probari non poſſet. Quidquid ſit, nunquam pater contra filium examinari cogatur, niſi de expreſſo conſenſu Reuerendiſsimi Patris Generalis, aut eius locumtenentis.

Depoſitiones teſtium, eis priùs lectæ, ſubſcribantur, vel ſigno † ſi ſcribere neſciuerint, notentur ab ipſis teſtibus, additis ſubſcriptionibus Iudicis, & Scribæ, qui in primario deſcribat etiam locum, in quo examen inſtruitur. Si autem ipſi teſtes aliquid addi, vel minui, vel declarari iuſſerint, antequàm ſubſcribatur depoſitio, ex integro apponendum erit per extenſum ſingula adnotando, iuxtà formam inferiùs tradendam.

Ordinem, & peritiam in examinando teſtes, Iudex omninò oſtendat, non animum captioſum, & fallacem, ſed ad veritatem, funditus eruendam accomodatum. Incipiat ab vniuerſalioribus, & leuioribus, & non ſtatim ad immediata deueniat. poterit vti ijs circumſtantijs, quibus vtuntur Confeſſarij, nimirum Quis, Cui, Cur, Quomodo, Quando, Quibus auxilijs, &c. *Bertus.*

Procuret, vt probationes, luce meridiana, clariores appareant, quales in criminalibus requiruntur. *L. ſciant cuncti. C. de probat.*

Ante examen moneat teſtem de obligatione, quam habet ad dicendam veritatem, & qualis Deo, Iuſtitiæ, Iudici, Proximo, iniuria irrogatur, dum veritas tacetur, mendacium in Iudicio profertur.

a Cordub. l. 1. q. 43. dub. 2. Nauarrus in Manual. c. 25. num. 46. Leſſ. de iuſt. & iure l. 2. c 30. dub. 6. Inciſa tract. 7. c. 8. Petrus Nau. l. 2. c. 4. n. 222.

b Baldus in l. ſolam C. de teſtib. Ambroſ. l. 1. c. 2. l. teſtes. l. teſtium. ff. de teſtib

c Menoch. cõſ. 98. n. 5. & 6.

d Foller. v. capiatur informatio. n. 18.

c. peruenit 2. extra de teſtib vbi DD.

Tortura.

Tortura.

EXamen ingreditur tanquam inſtrumentum ſubſidiarium ad eruendam veritatem. eius nomine intelligitur omne corporis afflictiuum, vt carcer, funis, taxilli, ſibili, ignis. Et quoniam hæc tormenta teſtibus, & reo aliquando ſunt communia, reſpiciuntque propalationem veritatis ex ore ipſorum, ideò huc totam hanc tormentorum materiam coaceruamus.

Vallſol.c.7.

Tormentum funis non datur, nec teſtibus, nec reis, niſi in atrociſſimis, & grauiſſimis delictis, ſuperiùs adnotatis, prudentis Iudicis arbitrio, & de conſilio Patrum.

Schol.ad Ambroſ. l.4. c.3. num.3. Cuman.in prax.ſindic.c.21. n.23. Leo Zabell. c. 16.nu.11.ex Chart.l.4.c.1 n.131.

Tempus huius tormenti, ſpatium vnius horæ non debet excedere; & ſi iuxta delicti atrocitatem, torturam replicari opus fuerit, ea vltra tres vices ad ſummum, replicari non poteſt. Ita tamen, vt prima vice, quadrantem horæ contingat: ſecunda, medietatem; tertia integram horam. Et ſi præterea ſceleris immanitas exigat funem quaſſari debere, id ſemel bis, aut ad ſummum ter pro qualibet vice, leuiter tamen fieri poſſe conceditur.

Vallſol.c.7.

In grauioribus delictis, Arctatione, flagellis, ieiunijs, taxillis, vel ſibilis Iudices vti permittuntur. itaut de mendacio, vel de crimine ſuſpecti, nudi cum ſolis femoralibus, manibus ligati, per tria interualla, flagellis, Superioris arbitrio dirè torqueri poſſint, ac pane, & aqua macerari. idque bis, vel ter replicari, prout ratio ſuaſerit.

Ibid.

Arctatus neſciat arctationis tempus, in quo ter in hebdomada, in pane, & aqua ieiunare debet, & ſibi diſciplinæ flagella, in publico Refectorio infligere, vnius, Miſerere mei &c. ſpatio.

Zambell.ibid. n.19. & 20.

Sibili, & taxilli ad tempus duorum Miſerere, vel trium, Pater noſter, vix extenduntur.

Vallſol.ibid.

Ob deteſtationem autem nefandi criminis, reus igne torquendus eſt, ad cuius conſpectum, cogatur tenere pedes lardo inunctos, breuiſſimo tamen tempore, nè reddatur ad ambulandum inhabilis, idque extendi poterit ad duorum Miſerere ſpatium, interpoſita interdum (ne pedes vrantur) tabula lignea, quæ ignis ardorem attemperet.

Zambell.ſup.

Torqueri nullus poteſt, niſi ex conſilio, & aſſenſu diffinitorij Prouinciæ, vel ſi fuerit Commiſſarius à Reuerendiſſimo deſtinatus, cum conſilio, & aſſenſu, vel eiuſdem diffinitorij, vel (ſi ratio id ſuadeat) aliquorum proborum, & peritorum Patrum, qui

qui ſecus fecerit, officio priuandus, vel Generalis arbitrio puniendus venit.

Sine cauſa legitima, & legitimè in actis probata, nec teſtis, nec reus tormentis ſubijciatur, ſub pœna excommunicationis latæ in Canone: Si quis ſuadente diabolo, in Iudicem temerè procedentem, qui etiam officio deſtituendus, & ad id perpetuò inhabilis declarandus omninò erit, reſeruata Patri Generali facultate eundem vlteriùs puniendi, iuxtà temeritatis exceſſum, & depoſitio facta in tormentis, nulla eſt eo ipſo.

Marſil. in l. quæſtion. modum. ff de quæſt. Boſſ. de tortur. n. 31. Clarus. q. 64. Alexan. conſ. 65. L. penult. ff. de quæſt. Leſſ. de iuſt. & iur. l. 2 c. 29. dub. 17.

Cauſæ autem torquendi teſtes, ſunt.

Prima, [a] ſi ſint inhabiles ad teſtificandum, puta infames, viles perſonæ, ſocij criminis, vltronei, vel ſpontanei, &c. iſti abluunt maculam inhabilitatis, vi tormentorum.

Secunda, [b] teſtes varij in ſubſtantialibus. Negantes in iudicio, quod extra dixerunt. Qui interfuerunt delicto, & negant. Qui veritatem ex malitia nolunt confiteri. Qui de mendacio ſunt conuicti. Qui vacillant in ſuis dictis. Qui iuridicè interrogati, reſpondere nolunt, aut Iudicem irrident.

a Boſſ de tort. teſt. n. 9. Clar. q. 25. Rodrig. to. 2. q. 12 a. 3 Bert. tit. 11. c. 4. Inciſ. tract. 7 c. 18.
b DD cōmunit.

Cauſæ verò, pro quibus reus torqueri poteſt, ſunt.

Prima, [c] dictum vnius ſaltem teſtis, omni exceptione maioris, qui de facto principali deponat. quæ appellatur ſemiplena probatio.

c Gloſſ. in l. 3. C. ad l. Iuliam Maieſt.

Secunda, [d] omnia indicia grauia plenè probata. quodlibet perfectum in ſuo genere.

Tertia, duo, vel plura indicia leuia, inſimul copulata, ſeſe inuicem adiuuantia.

Quarta, [e] ſi reus in tormentis confeſſus, extra tormenta negauerit, iterum torturæ ſubijci poterit, vſque ad tres vices.

Quinta, dictum vnius teſtis non integri de viſu, adminiculatum fama, vel alio indicio leui.

Sexta, vnum indicium probabile, licèt non certum, vt ſi inueniretur occiſus, cum quo aliquis anteà rixatus eſſet.

Septima, extraiudicialis confeſſio, negata poſtea in iudicio, ſi ſit probata per duos teſtes conteſtes.

d L. ex libertis ff. de quæſtion. Clar. l. 5. q. 21 q. 25. a. 6. Inciſa tract. 9. c. 20. Aret. c. 7 Bon. p. 2. c. 36. e Chart. l. 4. c. 1. n. 136. Communis opinio apud Zambell. c. 16. n. 12 Clar. q. 21. n. 19.

Tortura non infligitur reo, niſi priùs conſtet de corpore delicti.

Nec in cauſa, vbi ſi condemnandus veniret, grauiorem tortura pœnam non reciperet.

Conuictus non debet torqueri, cùm poſſit per depoſitiones teſtium condemnari. & nulli vnquam tormenta applicanda ſunt, cum aliunde veritas haberi poſſit; aliàs incurrantur pœnę, contra malè torquentes, ſuperiùs fulminatæ. Niſi ex probationibus

Marſil. l. 1. ff. de quæſtion. Didacus q. 23 Clar. q. 64. Nau. c. 18. n. 59

Digitized by Google

aliquid reſultaret, quod per confeſſionem rei apparere deberet; Et in hoc caſu torquendus eſt, cum expreſſa clauſula, ſine præiudicio probatorum, & de quibus eſt conuictus.

Abb. in Rubr. C. de quæſt. n. 9

Cùm opus fuerit funis adhibere tormentum, id non debet fieri, niſi peritus aſſiſtat, qui liget, & depoſito brachia laxata componat; vt vel ſic charitati, & iuſtitiæ conſulatur. Quod obſeruandum eſt etiam de aſſiſtentia, & iudicio medici, caſu quo tortus, vel torquendus infirmitates, vel animi deliquia allegaret, vel antè appenſionem, vel in fune ſuſpenſus. Si enim reus in tormentis moreretur ex negligentia, vel culpa Iudicis, homicidij is reus haberetur.

Decius cõſ. 93. & alij.

Tortura ſuper eodem articulo, niſi clariora indicia ſuperueniant, repeti non poteſt, nec eodem die, ſed diuerſis, & ſeparatis.

Farin q. 38 n. 27. & 104.

Contra maleficia, quæ aliquando fieri ſolent à reis, nè in tormentis confiteantur, vtuntur Iudices probatis cautelis, expoliando illos, alijs veſtibus induendo, diligenter per partes corporis inueſtigando, ſi quid in ore, vel alio loco abſcondant, pilos radendo, tormenti genus mutando, & his ſimilibus:

Ieiuni, & poſt factam digeſtionem torquendi ſunt, fune præcipuè: alia autem tormenta, tali diligentia fortè non indigent.

Decretum torturæ inferendæ non debet fieri niſi in loco, & actu torturandi, nè reus à Decreto appellet. Præmiſſa igitur vehementi admonitione, & minis, duci faciat reum ad locum tormentorum, & funi ligari, & tunc Decretum apponat, à quo ſi appellet non curet, ſed ſcribi faciat, eum appellaſſe ad effugienda tormenta.

Caranita ſuper Ritus magnæ curiæ Vicariæ 259.

Omnia quæ dicit, quæ facit reus in tormentis, etiam ſuſpiria, Notarius ad vnum deſcribere debet in actis.

Chart. l. 4 c. 3. n. 82. Canall de brachio regio. p. 3. n. 6.

Horologium pulueris, ſuis quadrantibus ſignatum, teneat Iudex, dum torquetur reus, quod ab omnibus videatur, à reo autem minimè.

Cõmun. apud Bower. l. 2. p. c. 36.

Ante torturam omninò concedendæ ſunt torquendo copia actorum, & defenſiones, nè ſine legitima cauſa inretractabile tormentum ſubire cogatur, qui ſecùs fecerit, pœnas contra malè torquentes fulminatas incurrit.

Clar. §. fin. q. 64. & cõmun.

Confeſsio in tormentis facta nulla eſt, niſi ſequenti die à reo, poſito extra vincula, & timores ratificetur.

Text. in l. 1. §. Impubes. ff. ad Syllan. l. 3. §. ignoſcitur eod. l. nullus. C. ad l. Iuliam maieſtatis. l. mulieres C. de quæſt. Clar. q. 25.

Debiles, & Infirmi, Pueri, Senes, qui ſexageſimum annum attigerunt, Patres grauiſſimi, quorum fama plurimum Religioni confert, torqueri non debent. Si autem caſus adeò atrox, & enormis accideret, vt aliud fieri oporteret, Reuerendiſſimi

Patris

Patris Generalis conſenſus accedat.

Tortura teſtium mitior eſſe debet, quàm rei.

Probationes.

TEſtes ſingulares plenam probationem non faciunt. & ſi ſunt omni exceptione maiores, ſolam ſemiplenam, & inchoatam.

Duo teſtes conteſtes, omni exceptione maiores plenam, & dilucidam probationem efficiunt. & in pœnam ordinariam condemnant.

Probatio euidentiſſima eſt, quæ ex priuilegijs, inſtrumentis, & litteris, cæteriſque eius generis eruitur.

Probatio [a] euidens eſt, ex teſtium dictis, reique euidentia.

Probatio [b] minùs euidens eſt, ex probabilibus coniecturis, quæ & præſumptiones vocantur.

Duo indicia grauia æquiparantur præſumptioni iuris.

Caiet. 2.2. q. 69. Panor. & aliq extr. de probation.

c. licet cauſã. de prob. t. c. pta. de except. in 6.

a c. tua de cohabit. cler. & mulier. c cum contingat. de reſcrip. c. auditis de reſtitut. in integ. c. eorum. 11. q. 4.

b c. afferẽt. de præſumpt.

Carcer.

DAri non poteſt, niſi ad cuſtodiam, vel ad pœnam.

Carcerans non ſuſpectum de fuga, non ad arctationem, & ante ſententiam. in excommunicatiõnẽ maiorem eò ipſo incidit, & omnibus actibus legitimis priuandus eſt.

Carcer, qui ad arctationem datur, ſine conſenſu Diffinitorij dari non poteſt, qui etiam domus diſciplinæ appellatur.

Non inhibetur autem Guardianis, vel alijs Superioribus, poſſe præcipere alicui ex ſuis Fratribus, nè ex Cella exeat, dummodo rationabilis cauſa ſubſiſtat; non enim Cella eſt carcer, nec inibi ſine caputio, & chorda, vt fieri debet in formali carcere, permanere poſſunt Fratres, nec ſibi flagella diſciplinæ infligere, & in pane, & aqua ieiunare, ſingulis ſaltem ſextis ferijs, cuiuſmodi tenentur formaliter carcerati facere, niſi id ad regularis diſciplinæ exercitium aliquando præcipiatur.

L. metum. ff. de dolo Pariſ. de ſyndic.

Vallíſol c. 7 c. ſi Cl. ri. 1 de ſent excom. in 6. c. nuper. de ſent. excom. c. beatus d 45. Côc. Bracar. 3 Vallíſol. c. 6.

Reus.

REus non dicitur, niſi contra quem indicia, probationeſque laborant; nec antequam ad iudiciũ vocetur per citationẽ.

c. forus. de verbor. ſignif. & 15 q 3. c. vlt.

c. paſtoral. §. cæter de re iu dic. c. Deus om nipo'ẽs. 2. q 1. & omnes.

Itaque captis informationibus, per ſupra recenſitos modos proced.ndi, quæ ſufficientes ſint ad rei conſtitutionem, reus ipſe citandus eſt per epiſtolam, vel per verbale præceptum Iudicis, ſiue per ſe, ſiue per internuncios. contra enim non citatum nulla eſt quæcumque ſententia.

Mirãd. q. 16. a 4. Ber'. tit. 16. c. vnico. Clar. q. 28. Inciſa de reis. c. 1. Aret. ibid.

Si reus ſit de fuga ſuſpectus, poterit etiam ante citationem carcerari: ſicuti etiam ſi citatus, & interrogatus negauerit. quod de conſilio Patrum, & peritorum in Ordine fieri oportet. ne bonum Religioſi nomen per carcerationem corrumpatur.

S. Th 22. q. 69 a. 1. 2. vbi Caiet. Nau. c. 25. n. 56. Leſſ. de Iuſt. l 2. c. 31. Aret. de reis c. 2 Inciſ. ibid. cap. 5.

Ante omnia aduertat Iudex, nè in reorum captura ſęcularibus ſcandalum ingeratur; niſi ſummum aliquod ſcelus, & publicum commiſſum eſſet, quo ſcandalum ſæcularium eſſet inferius: in quo eius conſcientia oneratur

Non eſt conſtituendus reus, niſi in informatione conſtet, delictum eſſe ſemiplenè probatum, vel adeſſe æquipollentia indicia. ſecùs agens Iudex mortaliter peccabit, reus reſpondere non tenebitur, quia non interrogatur iuris ordine ſeruato.

Nau. c. 18. nu. 49. c. qualiter, & qu. 2 c. cũ oporteat c. inquiſ. de accuſ. c cũ ad monaſt de cõfeſſ. c. verit. extr. t. de teſtib. c. nimis. 15. q. 3. Far q. 43. n 4 Ambroſin. c. 12 n. 17.

Ex capitulis ab informatione offenſiua emergentibus reus, ordine aliquo, & adhortatione præmiſſa, ac præſtito iuramento eſt interrogandus, monendusque in genere, quod delictum, de quo interrogabitur, eſt taliter in actis probatum, vt & Iudex illum legitimè conſtituere, & reus veridicè reſpondere teneatur. & ſi opus fuerit legi faciat illi vrgentiora indicia, quæ eundem obligant ad reſpondendum.

De ſocijs criminum non interrogetur, niſi delictum ſine ſocijs committi non potuit. Et ſi reus aliquem nominauerit, dum de eo interrogari non debuit, eius dictum ad torturam indicium non facit.

Clar. ſup. n 18 Boſſ de cõfeſſ. Imol. conſ. 19. S. Th. 22. q. 69 a. 1. cum Caiet & alijs.

Impunitatem nulli permittere fas eſt, ſine expreſſa Reuerendiſſimi Patris Generalis licentia, & confeſſio aliàs extorta Reo non nocet quoad condemnationem, ſed ſolùm facit indicium ad torturam.

Faller. v ſi cõpareat. nu. 3. Ebart. l. 3 c. 2 num. 2. Paul. de Caſtr. in Auth. affera tur. n. 5. Scacc. c. 88. n. 49. L. eius qui dela t. ff. de iure fiſci.

Reus legitimè interrogatus, ſub mortali culpa, (à qua, niſi dicat veritatem, in foro pœnitentiæ abſolui non poſſit) tenetur de plano reſpondere ſecundùm mentem Iudicis interrogantis. & renuens reſpondere ſine rationabili cauſa, habendus eſt pro confeſſo, & pro tali eſt condemnandus, vel torqueri debet. Quo caſu non dentur illi defenſiones, quia non torquetur pro delicto, ſed pro habenda reſponſione, appoſita clauſula, citra præiudicium, de quibus eſt conuictus, vel confeſſus.

Reus citatus, & non comparens, poſt neceſſarias dilationes declarandus eſt contumax, & ad pœnam ordinariam condemnandus.

Digitized by Google

nandus. à qua releuari poſſit, ſi voluntariè ſe præſentet.

Interrogatoria tam reorum, quàm teſtium vulgari idiomate fieri poterunt ſecundùm conſuetudinem: quæ autem ex officio Iudicis fiunt, latino ſermone ſcribenda ſunt.

Confeſſus dicitur reus, qui proprio ore dixit, ſe tale crimen commiſiſſe, dummodo id timore, metu, tædio non fecerit; quia ſi ſtultus, vel ebrius confeſſus fuerit, eius confeſſio nulla eſt.

Reo, etiam ſi confeſſo dari debent defenſiones, quibus reuocare poteſt confeſſionem, probando contrariam euidentiam facti, vel factam per errorem, &c.

Confeſſus ſpontè mitiùs puniendus erit.

Reus repertus excommunicatus, priùs abſolui debet, quàm vlteriùs examinetur, ad effectum ſiſtendi ſe in iudicio. quo elapſo, in eandem excommunicationem reincidit, à qua iterum abſolui debet, vt celebrare poſſit, niſi is, qui iudicat, ſit ſuus Superior ordinarius, qui ſemel illum complete abſoluat.

L. qui ad certũ ff. loc. l. ſingularis. ff. ſi certum petatur. l. 1. ff. de quæſtion. Gloſſ. in c. ex literis. de diuortijs. l. inde Nerat. ff. ad l. aquiliã l. proinde ff. eodẽ Aret. in c. cum dilecti de accuſat. Simancha de hereſ. c. 55. & alij. Dec. cõſil. 145. Ripa c. 1. n. 25 de indicijs & [illegible]

Patronus, & Defenſiones.

CVm Defenſiones ſint de iure naturæ, eæque vix benè fieri poſſint ſine Patrono, qui rei apud Iudicem cauſam agat, & ex actis ad illius defenſionem, exceptiones excerpat, defenſioneſque componat, ideò.

Nullus vnquam condemnari poterit, niſi ei Defenſiones cum competenti termino trium, vel etiam quatuor dilationum, cum ſpatio trium, vel plurium dierum pro qualibet, ad arbitrium Iudicis, & iuſtam rei petitionem priùs aſſignentur, etiamſi conuictus, & confeſſus ſit, etiam ſi ipſe reus non petat. niſi in caſu, quo confeſſus ſpontè illas renunciaret, quæ renunciatio non ita libenter acceptari debet, & eò minùs ſuaderi; ſed acceptata eam vim ſortitur, ac ſi reus nihil habuerit, quod pro ſua defenſione adduceret.

Vt commodiùs, & tutiùs poſſit reus ſuas defenſiones facere, ei (etiam ſi non petatur,) aſſignandus eſt à Iudice Patronus, ſeu Procurator, qui ſit vnus ex noſtris Fratribus, quantùm fieri poterit in hac profeſſione peritus, ſiue ex Conuentu, in quo reus eſt, ſiue ex alio aduocandus. qui Patronus nominari regulariter debet à reo ipſo, & ſic nominatus, omninò concedi. Nominatus autem, niſi rationabilem in contrarium cauſam adducat, Patroni munus recuſare non poterit, ſub pœnis, Superioris arbitrio reſeruatis.

c. qualiter & quãdo 2. de accuſat. §. debet igitur. & omnes comm. Boſſ. de cõfeſſ. n. 1. Salicet. in l. 2. de Cuſtod. reorum. Corrad. in practic. fol 307 Maran in ſpecul. ſol. 136. Anchar. conſ. 316. num. 1.

Accepta-

Menoch. de arbitr. conſ. 369 n. 1. Zamb. c. 15. n. 4. Gloſ. ſingul. in L. ex parte. ff. de poſtulando. Paris de Syndic. c. 2. n. 3.

Acceptato verò Patrono officio, à Iudice, ſine euidenti, & notabili cauſa, in proceſſu deſcribenda, amoueri, & impediri non poterit. quod item ſeruandum eſt à Superioribus, ſiue Prouincialibus, ſiue Localibus, quatenùs ipſum alijs publicis, vel priuatis Conuentus officijs non impediant, & à cauſæ ſtudio ac terminatione diducant, præcipuè poſſit, quoties voluerit, reum alloqui, & cum illo tractare, ſine impedimento, etiam extra Carceres poſito, in Cella aliqua, vel per Conuentum, in carcere dimiſſo; niſi aliter delicti ratio ſuaſerit.

In grauiſſima aliqua cauſa, cui Triremium, Carceris, Torturæ, Infamiæ, vel ſimilium pœna imponenda eſſet, poterit Patronus peritum aliquem deuotum, ac ſecretum ſæcularem adire pro conſilio: cui etiam proceſſus copiam oſtendere valebit; & illius ope exceptiones conficere, defenſioneſque inſtruere. Qua ratione etiam poterunt Iudices, in caſu grauiſſimo, præſentibus deciſionibus, ac Statutis Ordinis non comprehenſo, deputare aliquem præſtantem, ac peritum Aduocatum ſæcularem, à quo ſecreti iuramentum exigant, cuius conſilio, & voto in difficilioribus cauſæ punctis procedant. Teneanturque Iudices huius electionis, ſeu deputationis in proceſſu mentionem facere; & votorum, quæ dabuntur originalia in eodem proceſſu regiſtrare, à quibus non poſſunt tuta conſcientia, integraque iuſtitia reſilire. His duobus caſibus exceptis, tam Patronus, quàm Iudex, qui ad ſæculares, Fratrum cauſas, pro conſilio, vel auxilio quoquo modo detulerint, reuelationis ſecretorum Ordinis pœnas incurriſſe Statuta declarant.

Ergo à fortiori [illegible]

Reis proceſſus copia ex integro, & gratis aſſignanda eſt, niſi aliqua breuitatis cauſa, derelinquerentur, quæ ad defenſionem, non facerent.

Valliſ. c. 7. Hoſtien. apud Mirãd. q. 14. a. 7. PaZ. tit. 1 p. 1 n. 170. Ioſep de S. Maria in tribun. relig. tract. 4. c. 19. Bouer. p. 2. c. 37. Blancas in pract. fol. 38.

Nomina verò Accuſatorum, & Teſtium, nullo modo reis, vel petentibus, vel non petentibus publicanda ſunt, niſi vbi & quando eorum iudicio in oppoſitione alicuius grauis, & infamatorij criminis, iuſtitia periclitaretur. Nam eo caſu, ſi reus petat, & Accuſantium, & Teſtium nomina ſibi notificari debere, non eſt ei denegandum. Poterit tamen Iudex ea vti cautela, vt Teſtium nomina à depoſitionibus ſeparata aſſignet.

Melius etiam futurum credimus, ſi in caſu quo innocentia detrimentum pateretur ex ſuppoſitione nominum Actoris, & Teſtium, quod Iudex in ſua aula oſtendat proceſſum Patrono, vel Procuratori rei, eumque diligenter luſtrare faciat,

impoſi-

Digitized by Google

impoſito eidem præcepto, & exacto iuramento de ſeruando ſecreto, circa talium nominum publicationem. remittitur tamen pio, & prudenti Iudici alterutrum reis exhibere, prout timor Dei, fraterna Charitas, & iuſtitiæ defenſio ſuaſerint.

Defenſiones non ſunt concedendæ, niſi in Decreto apponatur, quòd teſtes examinati habeantur pro legitimè receptis, & examinatis, ſine præiudicio vlterioris proceſſus, & examinis; quod intelligi ſemper debet, etiā ſi expreſsè non apponatur; niſi reus confeſſus fuerit, quia confeſſione proceſſum legitimauit.

Nauarus conſ. 356. Vol. 2. Clar. q. 61. v. ſed quæro.

Articulos impertinentes, qui nec directè, nec indirectè cauſæ adminiculantur. Item infamatorios, dummodo neceſſarij omnino non eſſent ad defenſiones, Iudex prorſus recipere non debet. ſed alios reijcere, alios corrigere, pro charitatis zelo, & iuſtitiæ complemento, correctionis cauſas apponendo: legitimos verò & neceſſarios recipere tenetur, eorum præſentationis, tituli, receptionis, reiectionis, correctionis, temporis ſeriem in actis adnotando.

Delictum occultum in exceptionibus publicans, non eſt audiendus. & crimen opponens, quod probare non poſsit, talionis pœna mulctandus eſt. & Iudicem ſuſpectum, ſine legitima cauſa allegans, iniuriarum actione tenetur ipſe Patronus.

Teſtes adducti ad defenſam patienter ſufferri debent, & complete audiri, & diligenter obſeruari quomodo deponant; ſi ſuper negatiua ſimplici, vel coarctata loco, & tempore teſtificentur, ſi dicti ſcientiæ cauſam afferant, ſi falſum, vel probabilia dicant. circa quos, regulas de Teſtibus traditas, obſeruare tenentur.

Gloſſ. in c bonæ. 1. de elect. Paris in c. quoniā contra. de prob. Gloſſ. in auth. de hære & f. licid. § ſi. vero abſunt.

Exceptiones elici poterunt ab ætate rei, à defectu doli, à præſcriptione commiſsi delicti, à teſtibus falsè, variè, vacillanter, animosè deponentibus. Ab indicijs, præſumptionibus, coniecturis, à confeſsione inualida, extorta, extraiudiciali, à corpore delicti non probato, à mentis obfuſcatione, à calore iracundiæ, à prouocatione, ab ebrietate, à confeſsione ſpontanea, à dignitate perſonæ, à non ſeruato iuris ordine, à multitudine committentium delictum, & ab alijs ſimilibus locis, quæ pro rei defenſione facere poterunt; adducendo quæ adduci debent cum modeſtia, Religioſos decente.

Clar. q. 25.

Copia proceſſus, in quo multi inquiſiti ſunt, & non omnes conſtituti, ſed aliqui ipſorum contumaces, non debet dari, niſi priùs ſocij in contumaciam condemnati fuerint. & tunc ſociorum nomina non deſcribantur.

Clar. q. 44. Boſs in pract. de ſent. n. 85. Ambroſin. l. 3. c. 11. n. 58.

Peten-

Clar. q. 43. & 45. Fräciſcus Bernar. ãnot. ad n. 29. c. 1. l. 3. Ambroſ.

Petentibus reis repetitionem teſtium, annui debet dummodo contumaces non extiterint, & delictum confeſſi non fuerint; in repetitione autem ſeruanda ſunt omnia, quæ in primo examine, ac ſi examinati non fuiſſent, etiam ſi opus eſſet replicare torturam in teſte inhabili. Quòd ſi teſtis repetitus petat ſibi legi ſuam primam depoſitionem, legenda eſt per extenſum, vt memoriæ lapſui conſulatur; & ſi reus articulos producat, ſuper quibus inſtet, teſtes, qui repetuntur, ſpecialiter interrogari: recipi, vel non recipi, Iudicis ſtat arbitratui. Hæc autem repetitio, tum à Iudice ad ſe teſtes vocante, tum à delegato ad alium Conuentum deſtinato, tum per cõmmiſſionales litteras ad aliquem probatum Patrem, qui teſtes repetat tranſmiſſas, fieri poteſt.

Scacc. c. 86. n. 48. 55.

Clar. q. 23. Franciſ. Bern. ſup. c. 2. initio.

Sententia.

SErmo eſt de ſententia finali, qua vel abſoluitur, vel condemnatur reus, vel declaratur incidiſſe, vel non incidiſſe in pœnas ſtatutarias, & Canonicas. Interlocutoria enim, quia eſt ante finem cauſæ, ſuum locum habet in formatione proceſſus, & vocari potiùs poterit Decretum Iudicis, in progreſſu cauſæ interpoſitum.

Si Proceſſus fabricatus eſt ad inſtantiam partis, ante ſententiam citetur Actor, & moneatur, ſi aliquid aliud eſt ab illo deducendum contra proceſſum defenſiuum, & aſſignetur illi terminus; quod ſeruandum eſt etiam cum reo, vt ſciat ſe condemnandum, niſi aliud in ſui defenſionem adducat.

Barth. in l. ad athletas. ff. de his, qui notãtur infamia.

Si proceſſus defenſiuus euacuauit proceſſum offenſiuum; aſſignare debet Iudex terminum Accuſatori, in eodem proceſſu, ad allegandum, quarè non debet de calumnia condemnari: quod ſi non probauerit pœna talionis, vt dictum eſt, erit puniendus.

2. q. 2. c. 1. & 2.

Si autem probauerit, vel plenè, vel ſemiplenè, vt ſupra determinatum eſt, ſiue per teſtes, ſiue per confeſſionem rei, ſiue per indicia, & præſumptiones, reus iuxta menſuram delicti, & modum probationis, ad pœnam ordinariam, vel extraordinariam condemnandus erit.

Nullum ſententiare poterit Iudex, ſiue Ordinarius, ſiue Delegatus, niſi priùs probè cognitis cauſæ meritis, indicijſque diſcuſſis, cum conſilio, & voto Diffinitorum Prouinciæ, vel (ſi Viſitator fuerit) peritorum, & grauium Patrum; ſi Diffinitores, ex vrgente cauſa, neceſſum fuerit excludere.

Senten-

Digitized by Google

Sententia quæcumque illa ſit, omninò ex proceſſu dependeat, quæ ſi ex deductis iuſtificari non poterit, declaranda erit iniuſta. ſubijcique debet Iudex, pœnis contra malos Iudices fulminat s; ac etiam qui iuris ordinem non ſeruauerint.

Gloſ. in c. quæ- nis. 11. q. 3. Abb. c. illa præ- poſitorũ de ac- cuſ.

Solemnitates illas, quod ſententia ſedendo, de die, eaque non feriata, præſente parte, & alias huius generis, etſi bonum ſit, quantum fieri poterit, obſeruari: de eſſentia tamen iudicij non eſſe certiſſimum eſt, vnde ad libitum Iudicum remittuntur.

Conar. l. 1. va- riar. c. 1. nu. 8. Ceſar de graſ. deciſ. 147 n. 6 & 10.

Debet autem ſententia in ſcriptis ferri, manu Iudicis, & Diffinitorum, ac Teſtium rogatorum firmata: in publico Refectorio, vel ſaltem publicè in Diffinitorio, iiſdem præſentibus, vel à Iudice, vel à Scriba legi, qui de publicatione, in proceſſu teſtimonium faciat.

Reum acceptare ſententiam, non eſt neceſſarium; quinimò, ſi intra tempus Canonicum non appellauerit, eum acceptaſſe pro certo haberi debet.

Hanc praxim in ſententiando obſeruare debeat Iudex, atque à pœnis recenſitis, reſilire non poterit, vt ſupra cautum eſt.

Qui perfectè indicia euacuauerũt, & ſuam innocentiam oſtenderunt, ſimpliciter, & diffinitiuè abſolui debent, ita vt per ſuperuenientia poſtmodum indicia, à Iudice ampliùs moleſtari non poſſint.

Clar. q. 57. Paulus Merenda. conſil. crimin. 9. Far. q 4.

Qui autem ſe quidem defenderunt, purgaueruntque ab indicijs, non quidem vehementibus, ſed pluſquam leuibus; vel ſi vehementia fuere, tortura mediante purgarunt, vnde nec in pœnam extraordinariam condemnari potuerunt, abſoluendi ſunt, ſed cum clauſula, ſtantibus, prout ſtãt, & nouis non ſuperuenientibus indicijs, quæ ſi ſuperueniant, poterit iterum Iudex contra ipſos procedere.

Boſſ. de teſt. n. 68. c hart. l. 4. c. 1. Clar. q 42. Farin. q. 4. Conar. variar. l. 1. c. 1. n. 8.

In ſententia tenetur Iudex delictum recenſere per extenſum, vt ex illa delinquentes cognoſci poſſint, & ipſorum memoria conſeruari.

Si Iudex certò, & euidenter ſciuerit reum (& ſi teſtibus conuictum) eſſe innocentem, ad illum liberandum omnes neruos intendat, nec innocentiam opprimi patiatur, etiam ſi opus eſſet ad ſuperiorem Iudicem cauſam remittere, vel ſe illa exonerare, monito priùs ſuperiori Iudice, de conſpiratione teſtium: dummodo id ſine maximo incommodo, & periculo facere poſſit, &c.

Si reus pœnæ ſtatutariæ capax non fuerit, poteſt Iudex aliam illi ſimilem imponere ex praxi Religionis, vel ex ſacris Canonibus elicitam.

Bald. in l. non- nerit. C. intra certũ tempus. Bertus tit. 34. c. 4. num. 24.

Declaratoriam ſententiam ferre tenetur Iudex in exceptionibus,

bus, declarando aliquem eſſe habilem, vel inhabilem ad officia. Vel cum de accuſato agitur, quod conſtitutionem aliquam violauerit, nec nè. quod ex teſtium depoſitionibus, confeſſionibus proprijs, & defenſionibus factis, pendere debebit.

FORMA
INQVISITIONIS GENERALIS PATERNAE.

In nomine Domini. Amen.

HAec eſt Inquiſitio, ſeu Viſitatio generalis, quam facere intendit P.N. de N. Miniſter Prouincialis, Romanæ Prouinciæ, in Conuentu N. die 23. Martij, Anno 1639.

Cùm perueniſſemus ad Conuentum N. & fuiſſemus benignè recepti à Patre Guardiano, & alijs Fratribus, nos contulimus ad Eccleſiam, in qua flexis genibus ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum adorauimus, breuique oratione facta diſcedentes ad Cellam, nobis paratam, perreximus, poſt aliqualem verò quietem eodem die, hora prandij, *vel cœna* conuocatis omnibus in Refectorio Fratribus, verbum Dei propoſuimus, & viſitationem intimauimus omnes in Domino, cum ſanctæ obedientiæ merito admonentes, vt dicerent, quæ de iure dicenda veniunt, nec odio, nec praua animi affectione: ſed ex ſola charitate, & regularis obſeruantiæ zelo mouerentur.

Poſtea viſitauimus Eccleſiam, incipiendo à ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento, quod religioſè compoſitum, & cuſtoditum reperimus. Altaria deinde, Reliquias Sanctorum, Oleum Infirmorum, Capellas, Confeſsionales ſedes, Sepulturas, Sacriſtiam cum ſacra ſupellectile, vniuerſamque Eccleſiam. Poſtmodum Cellas Fratrum, Officinas Conuentus, quæ omnia diuino cultui accomodata, & noſtræ profeſsioni reſpondentia inuenimus. *Si tamen ita ſit.*

Tandem vocatis Fratribus ab vltimis, & iunioribus incipientes, eorum ſingulos interrogauimus ſuper ſequentibus Articulis.

Paſiſol. c. 8. 1 An in diuino cultu Chriſtiana pietas, vel maximè eluceat.

2 An ſacri ritus, & cœrimoniæ ex præſcripto Eccleſiæ ſeruentur.

3 An

3 An ad diuina officia die noctuque: ad Miſſas item canendas, vel celebrandas omnes conueniant, cum ea corporis, & animi compoſitione, quæ de iure, & conſuetudine ſeruari debet.

4 An in Eccleſia indeuotè, vel ſæculariter aliquis gradiatur, moretur, conuerſetur.

5 An communis victus in Refectorio obſeruetur, omneſque ad benedictionem conueniant, & religiosè compoſiti lectioni ſacræ non minùs, quàm refectioni vacent.

6 An ſint qui paupertatis, obedientiæ, vel caſtitatis vota trangrediantur.

7 An quæſtus pecuniarij, & aliàs à regula non permiſſi fiant.

8 An Fratrum aliquis ſcandalo ſit ſæcularibus,

9 An reperiatur aliquis proprietarius.

10 An Guardianus in obeunda ſuo munere prudenter, fideliter, & diligenter ſe præbeat.

11 An Apoſtolicæ Conſtitutiones, Ordiniſq. Statuta ſuis temporibus legantur, & cuſtodiantur.

Si Viſitatio fiat à Commiſſario ad vniuerſitatem cauſarum deſtinato.

12 An Prouincialis Miniſter ſuo muneri ſatisfecerit: an exemplares ſocios habuerit, an aliquem iniuſtè vexauerit: an regulæ obſeruationi vacauerit: an vitia publica punierit: an Prouinciam ſuis temporibus viſitauerit.

13 An Viſitator, qui immediatè Prouinciam viſitauit, iuſtitiam, & æquitatem cum integritate miniſtrauerit: Conſtitutiones ſeruauerit: aliquem iniuſtè offenderit: partibus adhæſerit: commumunitati vel particularibus grauis fuerit; ſiue ipſe, ſiue ſui Secretarius, & Socius.

14 An in tota Prouincia ſint abuſus Regulæ, & Conſtitutionum tranſgreſſores: vel reperiantur in illa Perturbatores, Seductores, Diſcordiarum ſeminatores, Morum corruptores, Fautoreſque malorum.

Vocatus igitur primò Frater N. Laicus, ætatis annorum 26. Religionis 3. ſocius Coquinarij monitus, & interrogatus.

Super primò reſpondit, &c.

Super ſecundò reſpondit, &c. *Et ſic deinceps.*

Quibus receptis iuſſus fuit ſuæ depoſitioni ſe ſubſcribere, videlicet:

Io Fra N. confermo come di ſopra, mano propria.

Si autem ſcribere neſciat, deſcribat ſua manu ſignum Crucis, videlicet.

Digitized by Google

Et quia neſcit ſcribere ſua manu appoſuit ſignum Crucis, vt ſequitur.

Io Fra N. hò detto quanto di ſopra, e perche non sò ſcriuere, fò il ſegno della Croce †

Poſtea vocatus fuit Frater N. Clericus,&c. vel Sacerdos,&c. *& eodem modo interrogentur.*

Tandem vocatus fuit P. N. Guardianus,&c. *qui & ipſe interrogetur, vt ſupra, & in fine ſubiungatur.*

Viſitatis igitur omnibus Fratribus, & Patribus Conuentus, eoſdem iterum in Capitulo, *vel Refectorio* vocauimus, de votorum obſeruantia, regularis diſciplinæ cuſtodia, admonuimus; aliquos publicos, *vel particulares* defectus paternè correximus; nonnulla ad prædictorum, vel tutamen, vel fugam opportunè in ſcriptis ordinauimus, videlicet. *Che*, &c. & data omnibus benedictione viſitationem compleuimus die . . . . . Menſis . . . . Anno 1639.

Et totam Viſitationem ſui officij ſigilli impreſſione corroboret. Et ſubſcribat.

Ita eſt, Frater N. Miniſter Prouincialis, &c.

Si contingat fieri Inquiſitionem generalem, non ſolùm paternalem, ſed & iudicialem erit, vt ſequitur.

FORMA
INQVISITIONIS GENERALIS IVDICIALIS EX OFFICIO.

In Dei nomine. Amen.

DIcto 1639. die verò 23. Menſis Martij, Pontificatus Sanctiſſimi D. N. D. Vrbani VIII. Anno 16. ſacrorum Canonum, noſtrarumque Conſtitutionum veſtigijs inhærendo Reuerendus admodum P. N. Romanæ Prouinciæ Miniſter, volens ſuo muneri ſatisfacere, accito me Fratre N. ſuo Secretario, quem Notarium creauit, & à quo fidelitatis iuramentum exegit. *Et hoc ſemper apponi debet, vbi de deputatione Scribæ, vel Actuarij, vel Notarij incidet ſermo*, acceſſit ad Conuentum N. eundem in capite, & in membris viſitaturus, & poſtquam fuit benignè receptus, ad ſonum tintinnabuli conuocatis Fratribus in Capitulo,

vel

vel Refectorio ipſis viſitationem intimauit. exhortatione præmiſſa, nè, quæ taceri debent, ſine diſcretione dicerent: ſed ea tantùm reuelarent, quæ de iure Superioribus dici mererentur, eiſdem ſanctæ obedientiæ præcepto iniungens, nè odio, aut inordinata affectione aduersùs ſuos Fratres mouerentur, neuè aliquid contra iuſtitiæ, & charitatis regulas effutirent. Viſitatis deinde ſanctiſſimo Sacramento, totaque Eccleſia cum ſuis partibus: Sacriſtia cum ſacris vaſis, & ſupellectile: Conuentu, cum Cellis Fratrum, & Officinis, in Cella Prælatorum receptus, vocari ad ſe fecit Fratres, vt infra.

Primò vocatus fuit Frater N. Laicus Canaparius, ætatis, &c. *& ſeruetur modus viſitandi ſupra recenſitus, nihil pœnitùs immutando.*

Si ex Viſitatione Generali emergant indicia contra aliquem Fratrem, tunc deſcendendum eſt ad Inquiſitionem ſpecialem.

FORMA
INQVISITIONIS SPECIALIS
EX GENERALI EMERGENTIS.

I*N quocunque proceſſu ſemper apponi debet titulus continens cauſam, videlicet.*

Cauſę deſcriptio, ſeu proceſſus de furto cõmiſſo per Fratrẽ N.

Informatio contra N. de tentato homicidio.

Proceſſus exceptiuus contra P.N. nè eligi poſſit in Prælatum.

Informatio de ſubornatione votorũ, contra Patrem N. *& poſtea incipitur.*

In nomine Domini. Amen.

HAec eſt ſpecialis Inquiſitio, quam facere intẽdit Reuerendus admodum Pater N. Miniſter Prouincialis, &c. contra Fratrem N. in Inquiſitione generali habita in Conuentu N. indiciatum, quod Apoſtaſiam commiſerit, vt in actis viſitationis apparet; quapropter nè delicta impunita remaneant, decreuit ſuper hoc informationes ſumere, teſtes examinare, & alia præſtare, quæ ſunt de iure præſtanda. Acta ſunt hæc in Conuentu N. *vel in eodem Conuentu* Anno 1639. die 23. Martij, & per me Fratrem N. dicti Patris Admod. Reuerendi Miniſtri, Scribam,

vel *Secretarium*; vel per me *à dicto Reuerendo A. P. pro Notario deputatum* excepta.

FORMA
EXAMINANDI TESTES
PRO INQVISITIONE SPECIALI.

ANno, igitur, die, & loco, quibus ſupra, coram eodem Reuerendo Admodum P.N. Miniſtro Prouinciali, vocatus fuit Frater N. de N. teſtis ex officio aſſumptus, monitus, & iuratus, prout tactis ſacris litteris iurauit, qui opportunè interrogatus, vt infra reſpondit.

Et primò interrogatus, an ſciat cauſam ſuæ vocationis? Reſpondit. Non la sò, ſe non me la dite.

Interrogatus, ex quo tempore in hoc Conuentu de familia commoratur? Reſpondit. Dalla Congregatione in quà.

Intetrogatus, qui ſunt Fratres qui tecum in hoc Conuentu commorantur? Reſpondit, Frater NN. &c.

Interrogatus, ex quo hic manet de familia, ſcit aliquem Fratrem vota tranſgreſſum eſſe? Reſpondit, tutti ſon buoni à mio giuditio, ſenon che Fra N. li giorni paſſati ſe ne fuggì dal Conuento.

Interrogatus de cauſa ſcientiæ. Reſpondit, lo sò, perche lo veddi io vſcire di notte fuor di Conuento ſolo, per la porta della Chieſa.

Interrogatus in quo loco erat ipſe teſtis, quando illum exeuntem vidit? Reſpondit, io ſtauo al feneſtrone, che riſponde sù la porta della Chieſa.

Et Pater Miniſter, come poteſti tu vederlo di notte? Reſpondit, perche luceua la luna come di giorno, & io lo conobbi beniſſimo, oltre che eſſo me lo haueua detto prima, perſuadendomi, che andaſſe con lui.

Interrogatus, an ſciat cauſam talis fugæ, & quò iuerit? Reſpondit, perche il Guardiano lo voleua mortificare per hauerli diſubedito in Refettorio, & egli, &c. Et credo, che ſia ito in caſa del Procuratore.

Interrogatus de complicibus, & conſultoribus. Reſpondit, non ne sò niente.

Interrogatus de conteſtibus. Reſpondit, poſſono eſſere li Frati, i quali l'han cercato per caſa, & non l'han trouato, ſpecialmente

cialmente

cialmente Fra N. NN. & è voce publica, e fama che ſia fuggito, già che non ſi vede comparire.

Interrogatus, ſi ipſe teſtis eſt amicus, vel inimicus talis Fratris, & ſi ex odio talia depoſuerit. Reſpondit, io li ſon più preſto amico, che altro, & hò detto queſto per verità, & perche la P. V. me l'hà chieſto con giuramento.

Tunc Pater acceptatis, &c. teſtem dimiſit iuſſum priùs ſuæ depoſitioni ſubſcribere, prout infra.

Io Fra N. de N. hò depoſto come di ſopra;

Et ſi ſcribere neſciat. E per non ſaper ſcriuere hò fatto il ſegno della Croce †

Frater N. Miniſter Prouicialis.

Frater N. Scriba.

Et in hanc formam cæteri teſtes examinentur.

FORMA
EXAMINANDI TESTES EX OFFICIO
& Inquiſitione ſpeciali quoad famam.

SI in generali Inquiſitione reperiatur aliquis grauiter infamatus de aliquo delicto, & deſcendendum ſit ad ſpecialem Inquiſitionem ex infamiæ indicio, procedatur in hunc qui ſequitur modum:

CVm in generali Inquiſitione, facta in Conuentu N. per Admodum R.P. Miniſtrum, &c. repertus fuerit Frater N. de N: grauiter infamatus de dilapidatione Conuentus, nec talis infamia ortum habuerit à maleuolis, & vilibus, ſed ab honeſtis, probiſque perſonis & fide dignis, nè delicta impunita remaneant, idem, qui ſupra decreuit, talem infamiam ſpeciali Inquiſitione perquirere, & vlteriùs progredi, prout de iure. Actum in Conuentu N. die, &c. ac per me Fratrem N. in Scribam deputatum fideliter, vt iacet, exceptum.

Et Primò vocari fecit P. N. Sacerdotem, Confeſſarium, ætatis . . . . . Religionis . . . . . teſtem ex officio aſſumptum, cui præſtitit iuramentum, prout tacto pectore more Sacerdotali iurauit, & monito, ſequentes interrogationes fecit.

Et primò interrogatus, ſi ſuæ vocationis cauſam norit. Reſpondit, &c.

Quantum temporis in hoc Conuentu moratur.

Si

Si Fratres ibidem commorantes exemplares ſint, & compoſiti.

Si Conuentus bona fideliter adminiſtrentur.

Si aliquem dilapidaſſe bona Monaſterij ſciat. Reſpondit, ſi dice che, &c. Quomodo ſciat. Reſpondit, ſi dice publicamente per caſa che, &c. A quibus audiuit hoc. Reſpondit, communemente tutti lo dicono. Recenſeat aliquem à quo audierit. Reſpondit, l'hò ſentito dire ſpecialmente dal P. N. Lettore di Teologia, dal P. N. Maeſtro de'Nouitij, dal P. N. Confeſſore delle Monache, e da altre perſone.

An ſciat quid ſit fama publica. Reſpondit, mi pare, che ſia quello, che communemente ſi dice d'alcuno, ò in bene, ò in male.

An aliquam offenſionem cum Fratre N. aliquando contraxit. Reſpondit. . : .

An odio vel amore depoſuerit. Reſpondit . . . . .

An ſuo examini addere, vel minuere velit. Reſpondit . . . .

Tunc Pater, &c.

Et ſubſcribant, vt ſupra.

FORMA
EXAMINANDI DE FAMA DELATA
EXTRA VISITATIONEM.

Aliquando accidit deferri ad aures Superioris delictum aliquod per clamoroſam inſinuationem, ſiue oretenùs, ſiue per litteras, & eo caſu paululum immutandum eſt exordium examinis, videlicet.

Haec eſt Inquiſitio generalis quam facere intendit P. &c. contra, & aduersùs P. N. malè audientem de ſuſpecto conſortio, &c. Fama publica praecedente, & clamoroſa inſinuatione, non tantum ſemel, ad aures ſuas, ſed ſæpè ſæpiùs deferente, orta non à maleuolis, ſed à Religioſis probis, & fide dignis, &c. Ideo, &c.

FOR-

FORMA
PROCEDENDI CONTRA INFAMATVM.

Poſtquam per duos ſaltem integros teſtes conſtiterit aliquem eſſe infamatum, & Iudex habuerit indicium ſufficiens ad procedendum contra illum, poterit iniri proceſſus in hunc modum.

Videns P. N. Fratrem N. eſſe ſufficienter infamatum de ſuſpecto conſortio, quòdque iuridicè contra ipſum procedere poſſit, decreuit capiendas eſſe aduersùs illum opportunas informationes, & de iure vlteriùs procedendum. Actum in Conuentu N die . . . . &c.

Quapropter vocari primùm fecit Fratrem N. . . . teſtem ex officio aſſumptum, cui præmiſſa exhortatione de veritate dicenda, iuramentum exhibuit, prout tactis ſacris litteris iurauit, qui ad opportunas Patris interrogationes, vt infra reſpondit.

Interrogatus ſi ſciat, aut imaginetur ſuæ vocationis cauſam. Reſpondit . . . .

Si omnes Fratres hic commorantes cognoſcat. Reſpondit . . . .

Si nouit particulariter Fratrem N. Reſpondit. Padre sì.

De cauſa ſcientiæ. Reſpondit, perche hò praticato ſeco, e pratico tutto il giorno, come fanno li Frati.

Si ſpecialem conuerſationem cum illo habuerit. Reſpondit, perche ſiamo Cercatori del pane, e dell'altre coſe, pratichiamo inſieme più familiarmente.

Ex quo tempore illum cognouit & vbi. Reſpondit, da più di 10. Anni, in diuerſi Conuenti NN. ne'quali ſiamo ſtati di famiglia. Vltimamente ſtiamo inſieme quì da vn anno in circa.

Quem conceptum habet de illo, & qua exiſtimatione apud ipſum laborat. Reſpondit, l'hò in concetto di Frate allegro, e di buon tempo, e che non ſia molto ſpirituale.

Vnde hoc eliciat. Reſpondit, perche ride con tutti, parla parole ſecolari, & non lo veggo frequentar molto la Chieſa, & li Sacramenti.

Si ſciat ipſum dixiſſe verba inhoneſta, & ſcandaloſa. Reſpondit, Padre sì, ſpeſſo dice coſe che non ſtan bene, e molte volte alla preſenza de'ſecolari.

Digitized by Google

An in particulari recordetur alicuius vel Fratris, vel ſæcularis, qui de conuerſatione, verbis, vel actibus huius Fratris fuerit ſcandalizatus. Reſpondit, li Frati quaſi tutti reſtano ammirati di queſto ſuo procedere, e ſi ſcandalizano di vna mala prattica, quale hà in caſa di certe donne, quali habitano, &c. & ſi chiamano, &c. & tutto il vicinato ne mormora.

Quomodo id ſciat. Reſpondit, perche hò parlato con diuerſe perſone, ſpecialmente con il Signor N. noſtro Sindico; con la Signora N. noſtra deuota, e con altre, le quali mi diſſero, che và à fare coſi ſpeſſo Fra N. nella caſa di N. e che grandemente s'ammirauano.

Si viderit ipſe eundem frequentaſſe talem domum. Reſpondit, Padre ſì, con occaſione della cerca l'hò viſto entrar più volte in quella caſa, e ve l'hò anco ripreſo, mà egli non ſtima, &c.

De conteſtibus. Reſpondit, lo poſſono dire li ſecolari predetti, e de'Frati Frà N. Fra N. &c. quali ſon ſtati ſuoi compagni, & hanno mormorato meco di queſta prattica.

An odio, vel paſſione depoſuerit. Reſpondit. . . . .

An addere, vel minuere voluerit. Reſpondit. . . . .

Tunc Pater, &c.

FORMA
DESCRIBENDI CORPVS DELICTI MANIFESTI.

In nomine Domini. Amen, &c.

CVm fama deferente, *vel per accuſationem, denunciationem, &c. factam à Fratre N.* innotuerit vulneratum fuiſſe P. N. in Conuentu N. à filijs perditionis. Pater admodum Reuerendus Miniſter ad reprimendam peruerſorum audaciam, decreuit de iure procedere & primum de corpore delicti inueſtigare. Vnde poſtquam perſonaliter acceſsit ad Conuentum N. & ſe contulit ad Cellam Infirmariæ, vidit & reperit P. N iacentem in lecto, vulneratum pluribus vulneribus, quorum vnum erat in capite ex parte occipitij, longitudinis trium digitorum, & latitudinis medij digiti, factum, vt videbatur, gladio; alterum erat in brachio ſupra cubitum, latum, & profundum, pugione, vt conijci potuit, inflictum, magnitudinis quatuor digitorum.

quæ

quæ omnia diſcooperta proprijs oculis vidit. præſentibus PP. NN. teſtibus vocatis, & rogatis. Acta loco, & die, quibus ſupra, & per me Fratrem N. Notarium deſcripta.

Frater N. Frater N. teſtis.

Frater N. Actuarius, vel Scriba.

Vel poteſt in hunc modum concipi.

Viſum, & repertum fuit per me N. Miniſtrum Prouincialem, &c. oſtium Sacriſtiæ Conuentus N. fractum, & ſecuris ictibus in fruſtra diſiectum. in eaque armarium, in quo calices, & vaſa ſacra ſeruantur, vi apertum, detractis ſeris, & foribus ſuo loco dimotis. acta ſunt hæc coram PP. NN. teſtibus die . . . . . Menſis . . . . . Anno. . . . . & per me Actuarium excepta.

Subſcribant teſtes.

Frater N. Notarius, &c.

Vel ſi alteri committatur, in hanc formam.

De mandato admodum Reuerendi Patris Miniſtri, &c. fuit per me N. Scribam, viſitatus in Conuentu N. & propriè in Cella Infirmorum P. N. iacens in lecto, vulneratus in capite propè tempora, erat autem vulnus factum; vel ictu ligni, vel lapidis, vt videbatur, ad magnitudinem oui. Item in Crure ſiniſtro, quod ligatum erat, & medicamentis inuolutum, dixitque vulneratus, & Infirmarius eſſe confractum. Acta, &c. coram, &c. die, &c.

Frater N. teſtis.

Frater N teſtis. *Frater N. Scriba.*

Vel ſi de occiſo agatur, ſic erit deſcribendum.

Viſum, & repertum per me Fratrem N. Prouincialem, *vel Scribam*. præſentibus R. A. P. Miniſtro, &c. & P. N. & P. N. teſtibus, de eiuſdem P. Miniſtri mandato Cadauer cuiuſdam Fratris, noſtri Ordinis, mediocris ſtaturæ, barbæ nigræ, Annorum circiter 40. indutum habitu noſtro, videlicet con vn habito cordellato, con il capuccio in teſta, con la tonaca, con le mutande, cordone di canapa, à cui era attaccata la corona di lagrime di Giob, con li zoccoli fuori, mà vicino à piedi, nelle maniche haueua la Regola del Padre S. Franceſco, con vn coltello piegatoio da tauola. Iacebat autem humi in ſua Cella, *vel in ſilua* tribus vulneribus confoſſum. Primo in gutture cæſim facto, (vt apparebat gladio) altero in pectore punctim, enſe, vel pugione, tertio in ventre ſubtus vmbilicum, profundè demerſo enſe, vel pugione. Erant autem duo hæc longitudinis quatuor digitorum; primum verò totum guttur ſecuerat. Et totum ferè corpus, ac etiam humus erat ſanguine profuſa. Hæc

omnia à me viſa, & adnotata ſunt præſentibus quibus ſupra loco, & die ſupradictis.

Frater N. teſtis adfui.
Frater N. teſtis adfui:

Frater N. Actuarius.

§. PRIMVM,

Si delictum fuerit dubium.

SI dubitetur de delicto, puta ſi quis in Cella mortuus, vel in puteo demerſus reperiatur, fiat priùs Inquiſitio de corpore delicti, & poſtea de cauſa mortis, hoc modo.

VIſum, & repertum fuit per me Fratrem N. Actuarium, *vel Guardianum* ex commiſſione Patris Admod. R. Miniſtri in Conuentu N. in Cella, ſita in Dormitorio, quæ inhabitabatur à Frate N. cadauer ipſius Fratris, in lecto ſtratum & extinctum, liuidum circa labia, & vngues manuum & pedum, cum ſpuma liuida, quæ de ore cadebat, cum quibuſdam maculis nigris è regione cordis, & pectoris. Erat autem habitu, caputio, chorda, femoralibus indutum; in manicis habebat regulam, diſciplinam, & parùm reliquiarum, ac ſemicoopertum culcitra iacebat. *Si autem talia ſigna non adſint, non apponantur. Sunt enim ſigna veneni. Si autem eſſet aqua vel laqueo præfocatum dicatur.* Viſum & repertum, &c in piſcina ſita in horto Conuentus N. cadauer cuiuſdam Fratris noſtri, ſtaturæ, &c. *vel ſi cognoſcatur*, cadauer Fratris N. natans ſuper aquam mortuum, & extinctum, quod extractum repertum fuit ſemitumens, & totũ liuidum, indutum, &c. *Si de laqueo*, Cadauer Fratris N. in ſuamet Cella laqueo è trabe quodam pendente, ſuſpenſum, extinctum iam, & frigidum, manibus ſolutum, habitu, tunica, chorda, femoralibus indutum, nigrum in facie, ore & oculis tortum, ac diſtortum, &c. *vel* Cadauer Fratis N. iacens ſuper ſuum lectum, cum laqueo circa collum apprimè compreſſo, cuius manus circa laqueum erant applicatæ, lingua autem ex ore prominebat, &c. quæ omnia vidi, & adnotaui. Præſentibus, &c. Acta, &c.

Frater N. Frater N. teſtes:

Frater N. Scriba, &c.

§. SE-

§. SECVNDVM.

FORMA
ADHIBENDI PERITOS
PRO CORPORE DELICTI.

CVm de veneno, deſloratione, vel dubio mortis genere agitur, in quibus delictum conſtare non poteſt, cum peritorum iudicio, in hunc modum inſtruenda eſt informatio.

§. PRIMVM.

Venenum.

In nomine Domini. Amen.

ANno . . . . . die, &c. Cum de morte P. N. pateat, quippe repertus eſt mortuus in Cella, &c. De cauſa autem mortis non conſtet, an ſcilicet per veneni aſſumptionem, an verò naturaliter acciderit. Reuerendus admodum Pater Miniſter nè in tam graui negocio iuſtitiæ, ſuoque officio deſit, decreuit vocandum, & examinandum eſſe Peritum. Quare habita facultate à D. Gubernatore Ciuitatis, vocari ad ſe fecit D. N. Medicum Phyſicum ordinarium, & rogauit eum, vt diligenter Cadauer, cum ſuis ſignis inſpiceret. Quo facto eidem iuramentum exhibuit, prout & iurauit, & coram me Actuario in hunc modum interrogauit.

Si ipſe nouerit P. N. iam defunctum, dum in viuis ageret. Reſpondit. . . . .

Si eius complexionem probè tenuerit, vel eundem aliquando curauerit. Reſpondit. . . . . .

Si cognoſcat ex his maculis, ſpuma, liuore, &c. mortis cauſam. Reſpondit. . . . .

Si iudicat fuiſſe ex veneno extrinſecus aſſumpto, vel ingenito. Reſpondit. . . . . .

Reddat cauſam ſcientiæ ſui iudicij. Reſpondit. . . . .

Monitus agi de grauiſſimo ſcelere, & pœna, &c. Reſpondit.

Tunc

Tunc Pater lectam ſibi ſuam depoſitionem ei mandauit ſubſcribere, vt infra.

Io, &c. Medico, affermo come di ſopra.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius:

§. *SECVNDVM.*

Defloratio.

IN *hunc ferè modum aſſumi debet iudicium peritæ de deflorata:* Vocata N. obſtetrix, & cum iuramento, ac licentia ſui Superioris interrogata, ſi ipſa nouit. N. puellam. Reſpondit. . .

Si vidit illam, & in pudendis inſpexit. Reſpondit . . . .

Si virginitatis ſignaculum in illa integrum, vel fractum inuenit. Reſpondit . . . .

Si ipſa aliàs idem iudicium ſuper alijs puellis tulit. Reſpondit . . . . .

Si à ſemet, vel ab alio defloratam iudicat. Reſpondit . . .

Quibus acceptis fuit dimiſſa, iuſſa priùs ſuæ depoſitioni ſe ſubſcribere, *vel Crucis ſignum apponere.*

Io N. Mammana hò detto, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

FORMA

INQVIRENDI AVTHOREM

occultum delicti manifeſti.

§. *PRIMVM.*

In nomine Domini. Amen.

ANno . . . . . die . . . . . in Conuentu N. & propriè in Cella officij. Vocatus coram Reuerendo admodum Patre Miniſtro, Pater N. Sacerdos, Confeſſarius, ætatis . . . . . Religionis . . . . . teſtis ex officio aſſumptus, delato ei iuramento,

mento, prout tacto pectore, more Sacerdotali iurauit, monitus de veritate dicenda, interrogatus prout infra reſpondit,&

Primò, an cognoſcat P.N. in hoc Conuentu vulneratum, ſiue occiſum.

An ſciat eum cum aliquo Fratre inimicitias habuiſſe.

An cum aliquo rixatum eſſe.

Cum quo, & quando, & vbi

Qua de cauſa.

An talis inimicitia alijs innotuerit, & quibus.

An aliquando in amicitiam redierint.

An inter ſeipſos familiariter conuerſarentur poſt reconciliationem.

An aliquis fuerit pręſens dum inter ſe altercarentur conuicijs.

An Superior hoc ſciuerit, & quid fecerit.

An nouerit aliquem arma quæſijſſe, vel in Conuentum introduxiſſe.

Quomodo id ſciat.

Vbi repoſita, vnde habita talia arma.

Qui fuerunt complices, vel fautores, vel conſcij.

§. *SECVNDVM.*

Si de veneno agatur.

AN nouerit mortuum bonæ, vel infirmæ valetudinis fuiſſe.

De cauſa ſcientiæ.

Cuius complexionis eſſet, hilaris, triſtis, mærens, &c.

Quomodo id ſciat.

An ſciat aliquem cum defuncto inimicitias habuiſſe, altercatum fuiſſe, iniurias, minas, contumelias inter ipſos interceſſiſſe.

Afferat cauſam ſcientię ſui dicti.

An cognoſcat aliquem, qui de herbarum virtute, de medicamentis in Conuentu ſit peritus, vel locutus fuerit.

An etiam de venenis.

An aliquem ſimplicia, vel mineralia nouerit conquiſiſſe, & quomodo hoc ſciat.

Si aliquem de genere mortis P. N. loquentem audiuit.

Si veneni ſuſpicio vehemens ſit in Conuentu, & apud quos.

Si de aliquo audierit, quod tale venenũ propinarit, & à quibus.

Si ipſe teſtis ſuſpicionem habet de aliquo, & de quo, quòd venenum dederit.

Afferat cauſam ſuſpicionis.

§. TER-

§. TERTIVM.

Si de veneno non conſtet clarè.

AN ſciat N. mortuum, antequam in morbum incideret, cibum aliquem noxium comediſſe.
Quis tales cibos attulit, dedit, accommodauit.
Quis infirmi curam geſſit.
Quæ morbi ſimptomata apparebant.
Si vomitiones, tormina, ſitis vehemens, liuores, &c.
Quot horas poſt ſumptionem cibi, vel decubuit, vel vomere incæpit.
Si ab aliquo audiuit P. N. veneno necatum fuiſſe, & à quo.
Si audiuit vomitiones, & maculas in corpore apparentes, fuiſſe veneni indicia.
Si audiuit cuius coloris fuiſſent vomitiones, & à quibus.
An ſciat hæc purgamenta, & eiectiones Medico oſtenſa fuiſſe, cui, & quid iudicauerit Medicus.
An ſciat, vel audierit, quo mortis genere defunctus fuerit.
Quid ipſe credat, vel ſuſpicetur.
Quæ cauſa ſcientiæ.

§. QVARTVM.

Si fuerit aliud delictum dubium.

AN nouerit, defunctum cum aliquo inimicitias habuiſſe.
Quæ cauſæ inimicitiæ.
Quandiu durauerit.
Si alijs innotuerit.
Si reconciliatione deſierit inimicitia.
Reddat cauſam ſcientiæ ſui dicti.
Si mortuus dum viueret morbo comitiali laborabat, vel alijs grauioribus.
Si eum aliquando conqueſtum fuiſſe nouerit, quod cordis doloribus opprimeretur, capitis vertiginibus agitaretur, dæmonum illuſionibus, vel timoribus exerceretur.
Si ſpiritu triſtitiæ, vel deſperationis eum aliquando nouerit agitatum.

Si

Si ebrietate nimia, vel crapula.
Si ſecum conqueſtus fuerit, quòd ei mors ab aliquo comminata fuiſſet, vel hoc ab alijs audiuerit.
Si ſcit mortuum inuitum in eo Conuentu manſiſſe.
Si aliquando actus, aut verba dementiæ, ſtoliditatis, vel deſperationis eundem feciſſe, vel dixiſſe audiuit;
Quæ tandem ſigna, & verba fuerunt iſta.
Coram quibus ea acciderunt.
An ſciat quo violento mortis genere defunctus obierit?
An ab alijs audierit.
Quid ipſe teſtis iudicet, & qua de cauſa.
Quis habetur author huius mortis, quis Patrem N. laqueo ſuffocauit, *vel* in puteum demerſit.
Vnde mouetur ipſe, vel alij ad hoc dicendum, vel iudicandum.
Quomodo ſciat alios hoc credere, vel ſuſpicari.
Qui ſunt conteſtes.

FORMA

EXAMINIS VVLNERATI.

§. *PRIMVM.*

Primùm ipſe vulneratus examinandus eſt ad informandam Curiam, hoc modo.

In Dei nomine. Amen. Die, &c. In Conuentu, &c.

ACceſſit Pater admodum Reuerendus Miniſter ad Cellam, in qua vulneratus iacebat P. N. & exhibito ei iuramento, prout tacto pectore, more, &c. iurauit, cum vt infra interrogauit.
Quomodo reperiatur vulneratus, & à quo tempore.
Quis illum vulnerauit, & ob quam cauſam.
Quo inſtrumento, quo loco, quibus auxilijs, qua corporis parte.
Qui aderant, vel audire potuerunt, tanquam proximiores;

Digitized by Google

§. *SECVNDVM.*

Si ignoret authorem.

AN cum aliquo inimicitiam habeat, & quam ob cauſam,
An verbis iniurioſis aliquem offenderit, vel minis.
An ſibi aliquis minatus fuerit vulnera, mortem.
Si inimicitia alijs nota ſit, & quomodo id ſciuerint.
Si aliqui dum rixarentur inter ſe adfuerint.

§. *TERTIVM.*

Si nolit prodere vulnerantem ex timore, vel nè illi noceat.

MOnitus, vt veritatem fateatur, quia aliàs peccat mortaliter, & eſt periurij reus. nec ſibi malum creare debet in anima, nè alijs noceat. Reſpondit . . . . .

Cui Pater: auerti, che ſe non lo reueli ſpontaneamente, ſarai coſtretto à dirlo à forza, per via di carcere, e di tormenti, &c. Reſpondit. . . . . .

Interrogatus, ſe gli vuol fare querela di queſta offeſa, &c. Reſpondit, Padre nò, io li perdono per amor di Dio, &c.

FORMA EXAMINANDI TESTES SVPER INDICIA.

CVm quodlibet indicium, duobus ſaltem teſtibus probari debeat, depoſitiones hoc modo excipiantur.

§. *PRIMVM.*

De inimicitia.

In nomine Domini. Amen.

DIe, &c. Vocatus fuit coram A. R. P. M. P. &c. Pater Frater N. Sacerdos, ætatis . . . . . . Religionis . . . . . .

teſtis

teſtis ex officio aſſumptus, monitus, & iuratus (tacto enim pectore more Sacerdotali iurauit) ad deponendum, ſuper indicijs emergentibus ex morte Patris N. qui ad opportunas interrogationes reſpondit.

Primò enim interrogatus, an ſciat cauſam ſuæ vocationis. Reſpondit . . . .

An cognoſcat, & ex quo tempore Patrem N.

An ſciat inter Patrem N. & N. aliquando inimicitiam exarſiſſe.

An ſciat talis inimicitiæ cauſam.

Quomodo illud ſciuerit.

Quæ ſigna inimicitiæ viderit, vel audierit interceſſiſſe inter ipſos.

An ſciat aliquando, & ex quo tempore fuiſſe reconciliatos.

An poſt reconciliationem viderit, vel audierit talis inimicitiæ ſigna inter eoſdem pullulaſſe.

An credat Patrem N. ob talem inimicitiam potuiſſe Patri N. propinare venenum.

De cauſa ſcientiæ talis credulitatis.

Interrogatus de conteſtibus.

Quibus acceptis Pater Miniſter examen terminauit, impoſito teſti ſilentio, & reſeruata ſibi facultate eum iterum examinandi, ac lecta ſibi ſua depoſitione eam ſua manu ſubſcibere iuſſit, prout ſubſcripſit.

Io Fra N. hò depoſto.

Frater N. Miniſter Prouincialis.

Frater N. Actuarius.

§. SECVDVM.

De confeſſione extraiudiciali.

AN cognoſcat P. N. & ex quo tempore.

An cum illo aliquando collocutus fuerit.

An ſecum de morte P. N. ſermonem habuerit, & vbi.

An ex liuore, de mortuo, eum loquentem audiuit.

An audierit, eum dixiſſe quod in morte P. N. manus habuerit.

Coram quibus hoc dixit.

Qua occaſione, in tam grauem iactationem lapſus fuerit:

An credat eum verum dixiſſe, & in necem prædicti Patris verè conſenſiſſe.

De cauſa ſcientiæ.
De conteſtibus.
Tunc Pater, &c.

§. *PRIMVM.*

FORMA GENERALIS
EXAMINANDI TESTES.

In nomine Domini. Amen.

Die . . . Anno. . . in Conuentu N. coram P. N. Miniſtro vocatus Frater N. Diaconus ætatis annorũ 24 Religionis 5. vt dixit. teſtis ex officio aſſumptus, *vel ſi ad inſtantiam partis procedatur, productus*, ſuper primo, *vel ſecundo* articulo, monitus de veritate dicenda, & præſtito illi iuramento interrogatus, prout tactis ſacris litteris iurauit, ad opportunas interrogationes depoſuit, vt infra videlicet.

Interrogatus, an ſciat cauſam ſuæ vocationis. Reſpondit, &c.
Interrogatus, an cognoſcat Patrem N. Reſpondit . . . . . .
Interrogatus, quomodo illum cognoſcat. Reſpondit . . . .
Interrogatus, ex quanto tempore illũ cognoſcit. Reſpondit . . .
Interrogatus, cuius famæ ſit. Reſpondit . . . . .
Interrogatus, cuius opinionis ſit apud ipſum. Reſpondit . . . .
Interrogatus, quomodo ſciat ipſum eſſe iracundum, vel conuiciatorem. Reſpondit . . . . .
Interrogatus, de loco & tempore. Reſpondit . . . . .
Interrogatus, de conteſtibus. Reſpondit . . . . .
Interrogatus de cauſa ſcientiæ. Reſpondit . . . . .

Tunc Pater Miniſter acceptatis illius depoſitionibus, ſi & in quantum, &c. mandauit ipſi teſti, vt ſuo examini ſibi priùs lecto ſe ſubſcriberet, prout infra ſubſcripſit, præcipiens illi in virtute ſanctæ obedientiæ, nè cui de his omnino loqueretur, illumque dimiſit ſaluo iure illum reexaminandi, toties quoties opus fuerit.

Io Frà N. hò depoſto, &c.
Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

§. SE-

§. SECVNDVM.

Si teſtis irreuerens, vel pertinax fuerit.

INterrogatus, &c. Noluit reſpondere: ſed cum riſu, & contemptu impertinentia effutire cœpit. Quem Pater Prouincialis paternè priùs admonuit, & quia ex benignitate peior efficiebatur ſeuerè, & grauiùs increpauit; perſiſtente autem ipſo in ſua pertinacia iuris remedijs vtendum cenſuit, ideo vt infra decreuit.

Quoniam Pater N. vocatus in teſtem ab A. R. P. Miniſtro Prouinciali, ac legitimè in cauſa P. N. interrogatus, reſpondere noluit, *vel &c.* & monitus ſemel atque iterum, ac correptus à ſua pertinacia diſcedere noluit; ideo præſenti decreto decernit, vt dictus Pater N. quotidie in pane, & aqua ieiunet, *vel* tandiu à diuinis ſit ſuſpenſus, quouſque reſipiſcat, & ſuis mandatis pareat. Datum, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. TERTIVM.

Si ad cor redeat à pertinacia.

CVm Pater N. teſtis, &c. ad cor reuerſus fuerit, & veniam petierit, admiſſus ad examen fuit denuò.
Interrogatus, an, &c.

§. QVARTVM.

Si teſtis mendacium dicat.

TVnc Pater ipſum admonuit, vt veritatem de plano fateatur, quia in ſua depoſitione mendacium dixiſſe deprehenſus eſt.

Quare interrogatus, an viderit ipſum vulnerantem. Reſpondit, quello, chę hò detto è la verità.

Iterum

Iterum monitus à mendacijs diſcedere, quia contra ipſum, tanquam contra falſum teſtem, per iuris, & facti remedia procederetur. Reſpondit, &c.

Quod cernens Pater Miniſter, volenſque ipſum de mendacio conuincere, vocari fecit Patrem N. & P. N. teſtes, eoſq. corã ipſo Fratre N. cum iuramento iterum examinauit, & primo interrogauit Fratrem N. ſi verè Frater N. erat cum ipſis, quando, &c. qui reſpondit, Padre sì. poſtea interrogauit Fratrem N. teſtem. An verè Frater N. adfuerit cum ipſis, quando Frater N. vulnerauit Patrem N. dixit, Padre sì. Tunc ſubiunxit Pater Miniſter, che dici hora, non ſei vn teſtimonio falſo, e bugiardo? Quo tacente, vel in pertinacia permanente, aduerſatus Pater Miniſter mendacij acerbitatem, ei aſſignauit vnius diei ſpatium ad ſe defendendum, quare non debeat puniri tanquam teſtis falſus; & interim carceribus ad cuſtodiam mancipari mandauit, prout præſenti decreto mandat, & præcipit. Acta in Conuentu N. die N.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. *QVINTVM.*

Executio decreti carcerationis.

FIdem facio ego infraſcriptus, qualiter Frater N. carceratus fuit virtute dicti decreti hac die . . . . Menſis . . . . Anni . . . . in Conuentu N.

Frater N. Actuarius.

§. *SEXTVM.*

Si teſtis fuerit infamis, erit torquendus ſic.

DIe . . . . . Cum Pater N. Miniſter ſedens, &c. viſis, &c. ſtante qualitate Fratris N. teſtis examinati in cauſa N. & conſiderata infamiæ nota, qua affectus reperitur, propter decretum pœnale, latum contra ipſum in cauſa criminali, actitata per Patrem N. tunc temporis Prouinciæ Viſitatorem; *vel* conſiderata inhabilitatis nota, quia nimirum eſt ſocius criminis, &c. vilis, perſona, &c. ad tollendam dictæ infamiæ notam, & vt eius dictum

dictum magis afficiat nominatum,& ad omnem alium meliorem finem, & effectum, mandauit ipſum duci ad locum torturæ,ibique ſpoliari, & funi applicari, prout præſenti decreto funi applicari mandat. Datum . . . . . *Si agatur de alio genere tormenti, explicetur illud*.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. SEPTIMVM.

Si teſtis fuerit varius, & vacillans, & propterea torquendus.

DIe, &c. Pater N. Miniſter, &c. ſedens pro tribunali, viſis videndis, & conſideratis conſiderandis, ac ponderata vacillatione ipſius Fratris N. teſtis dicentis in examine,facto die . . . . . *deſcribatur ſuum dictum*, & in præſenti examine negantis, ac dicentis . . . . . Ad tollendam ergo omnem periurij maculam, (ſi qua ineſſet) ab eiuſdem teſtis perſona,& ad ſciendum,in quo dicto perſiſtat; & ad omnem alium meliorem finem & effectum mandauit eundem N.duci ad locum torturę,ibique, &c. *vel* mandauit ipſum arctari. *vel* ad taxillorum tormentum applicari, &c. *vel* conſideratis circumſtantijs ipſam depoſitionem comitantibus, quæ verificatæ fuerunt, prout in actis, *dummodo ita ſit*, & quæ ſunt adeò veriſimiles, vt arbitrio prudentis viri, credendum ſit ipſum teſtem, in prima depoſitione verum dixiſſe, & in ſecunda mentitum fuiſſe. præſertim cum ea, quæ in prima ſua depoſitione dixerit, ſponte depoſuerit,& de plano, & in ſecunda nullam ſufficientem, aut veriſimilem cauſam ſuæ huiuſmodi variationis alleget. Quapropter valde veriſimile eſt, & credibile, ipſum teſtem, ad reuocandam ſuam depoſitionem ſubornatum fuiſſe. ad effectum ergo idipſum ab eodem teſte clariùs audiendi, à quo, vel à quibus ad ſuam primam depoſitionem reuocandam ſubornatus fuerit,& ad omnem alium meliorem,&c.citra tamen iurium quorumcumq.Curię acquiſitorum, vel ſpectantium præiudicium, ipſum puniendi ob præfatam variationem, quibus per præſentem torturam præiudicare non intendit, & non alias, nec aliter, nec alio modo, de quo expreſsè proteſtatus fuit, & proteſtatur. Ipſum N. teſtem

in

in ſuis depoſitionibus variantem mandauit duci ad locum tormentorum, ibique, &c.

§. *OCTAVVM.*

Si teſtis aliud dicit cum iuramento, aliud ſine.

DIe, &c. Pater N. lectis, & conſideratis, vna depoſitione facta à Frate N. cum iuramento in iudicio coram nobis, & altera ſine iuramento coram NN. *vel extraiudicialiter; Aut apud N. Iudicem incompetentem.* Et perſpectis verbis præciſis ab ipſo prolatis, prout in actis, &c. ex quo apertiſſimè patet ipſum eſſe informatum de veritate, & notitia delinquentium: ad tollendam omnem maculam periurij, (ſi qua ineſſet in eius perſona) *vel* ad purgandum omnem variationis defectum, & ad ſciendum in quo dicto ipſe N. perſiſtat, & ad omnem alium meliorem, &c. mandauit ipſum N. teſtem duci, &c.

§. *NONVM.*

Si ſcire neget, cùm aliàs conſtet eum ſcire.

DIe, &c. Pater N ſedens, &c. auditis, & perlectis depoſitionibus teſtium deponentium N. in teſtem vocatum, ſcire commiſſi homicidij, furti, ſtupri, &c. ſeriem; factiſque ipſi teſti pluribus monitionibus, vt veritatem fateatur: conſideratoque quod conſtet in iudicio aliquo pacto ipſum fuiſſe præſentem, in loco commiſſi criminis, tempore quo fuerat perpetratum, vnde veriſimile eſt ipſum vidiſſe, quomodo dictum factum ſe habuerit, & qui fuerint delinquentes, cuius ætatis, quibus veſtibus induti, quibus armis accincti, quo colore, qua effigie, &c. & licèt ipſe negare non erubeſcat delinquentes vidiſſe: & conſideratis alijs indicijs ex actibus ipſius reſultantibus, & contra dictum teſtem facientibus, quapropter Pater Miniſter ad effectum habendi ab ipſo teſte examinato plenam, & integram veritatem ſuper præmiſſis, de quibus, vt dictum eſt, veriſimiliter

liter informatus apparet, & ad omnem alium meliorem, &c. mandauit, &c.

§. *DECIMVM.*

Si ab aliquo loco teſtis vocandus ſit.

CVm nobis N. Miniſtro, vel Commiſſario, &c. viſum fuerit pro expediendo negotio mortis N. cuius authorem inquirimus, *vel nobis commiſſo* neceſſariam eſſe nobis perſonam Patris N. ac eiuſdem in iudicio depoſitionem; idcirco virtute iuriſdictionis nobis factæ, *ſi eſt Commiſſarius*, *vel* authoritate noſtri officij; *ſi eſt ordinarius*, præcipimus ipſi in virtute præſentis decreti, vt ſtatim eo recepto diſcedens à Conuentu, in quo modo moratur, ſe conferat ad Conuentum N. in quo tribunal noſtrum ereximus ſub pœna . . . . . Datum, &c.

Frater N. Miniſter, vel Commiſſarius, &c.

§. *VNDECIMVM.*

Si decretum hoc mittendum eſſet per litteras.

QVod decretum R. P. N. per litteras incluſum direxit Patri N. Guardiano, à quo talem reſponſionem accepit, *& inſerat ipſas litteras in proceſſu.*

§. *DVODECIMVM.*

Si examen teſtis vna vice expediri non potuit.

QVoniam ob vrgentia negotia, vel ob horæ tarditatem examen compleri non potuit, Pater Miniſter iuſſit pro nunc terminari examen, animo tamen continuandi illud, cum primum commoditas acceſſerit. priùs verò lectum examen ipſi

Digitized by Google

teſti, fecit ab illo ſubſcribi, &c. acceptatis, &c. *Et pro continuatione deinde.*

Die, &c. cùm Pater Miniſter expeditus eſſet à ſupradicto negotio, regrediens ad perficiendum examen Fratris N. teſtis, ipſum in ius vocauit, & coram ipſo adſtanti iuramentum præſtitit, prout iurauit, & vt infra interrogauit.

Quæ forma ſeruanda erit etiam in examine rei, quando interrumpi contingat.

FORMA
CONSTITVENDI, VEL EXAMINANDI REVM.
§. *PRIMVM.*

Die . . . . . Menſis . . . . . Anni . . . . . , in Conuentu N. conſtitutus perſonaliter coram Admodum Reuerendo Patre Miniſtro, &c. & me Actuario Pater Frater N. Sacerdos ætatis . . . . . Religionis . . . . . principalis quoad ſe, & teſtis quoad alios, delato ei iuramento, prout tacto, &c. iurauit de mera, & integra veritate dicenda, & quidquid inde ſciuerit. & præmiſſa admonitione quod ad confeſſionem proprij criminis tenetur in conſcientia, ſub pœna peccati mortalis, ſtantibus tot indicijs contra ipſum in actis, fuit interrogatus, &

Primo, an ſciat ſuæ vocationis cauſam.
An ſciat cauſam ſuæ carcerationis, *ſi fuerit carceratus.*
A quo tempore fuit carceratus.
Quo ordinante.
Si inimicos habet in illo, vel alio Conuentu, & quos.
Quare N. eſt illi inimicus. Reſpondit, perche mi minacciò.
Qui aderant, quando minatus illi fuit.
Si redierunt in amicitiam, & fecerunt poſtea pacem.
Ex quo tempore.
Quis eſt conſcius talis inimicitiæ.
Si credit N. propterea eſſe illi infenſum.
Si habet illum pro homine probo.
Quare cenſet illum eſſe malignum.
Si poteſt hoc probare.
Cognoſcit ne N.

Ex

Ex quo tempore.
Vbi cœpit illum cognoſcere, quâ occaſione?
Coram quibus eſt vltimò illum allocutus, vbi, & de qua re.
Si pacifici diſceſſerunt.
Quæ verba iracundiæ acciderunt inter ipſos.
Quid tenebat in manu tunc temporis.
Quis dederat illi facultatem tenendi arma.
Quantum temporis illa tenuit.
Quis dederit illi arma.
Vbi abſconderat illa.
Vbi ſunt nunc.
Quæ verba dixit, antequam diſcederet ab illo.
Quæ vulnera dedit illi. Reſpondit, non hò ferito altrimente.
Et cùm P. N. audiſſet conſtituti negationem, taliter eſt illum allocutus. Fratello non è tempo di negare, perche e per teſtimonij, e per inditij ſei quaſi conuinto; perciò deui dire la verità: propterea.
Interrogatus, ſi vulnerauit N. Reſpondit, mai tal coſa.
Quod audiens Pater præcepit afferri arma, nimirum gladium longitudinis duorum palmorum, & latitudinis duorum digitorum acutum, & affilatum cum ſuo capulo oſſeo, & pugionem vnius palmi, cum cuſpide acuta: quibus oſtenſis reo, iterum dixit, Come potete negarlo? date gloria à Diò, con dir la verità, e non ſiate figlio del diauolo, padre della bugia. Non ſon queſte l'armi tue ritrouate vicino al Padre N. ferito: ritrouate inſanguinate nella ſtanza voſtra? perche dunque negate hauer ferito, vcciſo, &c. Reſpondit, non ne sò niente.
Interrogatus, ſe ſi confida molto ſu le braccia, perche tanto l'hà da confeſſare sù la corda à tutti i modi. Reſpondit, io non ſon huomo da fare queſti deli:ti. *ſi affirmat*.
Interrogatus, quis fuit complex, & ſocius, vel conſocius delicti, quid illi dixit talis N. ſocius.
Qui aderant.
Qui ſunt teſtes.
Quoniam verò horæ tarditate examen expediri non potuit, Pater N. acceptatis, &c. examen dimiſit, voluntate illud continuandi. Interim lectam ſibi depoſitionem, iuſſus fuit ſubſcribere prout infra, &c.

Io N. hò depoſto.
Frater N. Miniſter.
Frater N. Actuarius.

Digitized by Google

In ſecundo Conſtituto.

§. SECVNDVM.

Die . . . . loco quibus ſupra. Interrogatus, ſi ipſe conſtitutus eſt diſpoſitus iam veritatem fateri, quod non fecit in alio examine.

Si vult aliud addere examini heſterno, vel nouum adducere.

Si verè altercatus eſt cum N.

Si ab illo iniurijs affectus fuit, vel è contra.

Si illum manu, vel armis percuſſit.

Si vulnerauit. Reſpondit, Padre nò.

Cui Pater, come nò, ſe ſei ſtato viſto da teſtimonij, non ſolo fuggir con il coltello in mano inſanguinato, mà ferirlo ancora? Reſpondit, ogn'vno può dire quello, che vuole.

Et Pater, credi tu, che vogliano dir la bugia in tuo pregiuditio ſenza cauſa? Reſpondit, vi ſono delli maligni, e bugiardi nel mondo.

Et ad opportunam interrogationem. Reſpondit, io non direi tali bugie, ma non sò la conſcienza de gli altri.

Videns autem P. N. conſtituti pertinaciam, illum denuò paternè monuit, vedi fratello, tu ſtimi il corpo, mà non l'anima, temi la pena del mondo, non quella dell'Inferno. L'hauer peccato, è fragilità, il negarlo alla preſenza di Dio; di cui io tengo il luogo indegnamente, è peccato di Caino, e perciò t'ammoniſco, che laſci queſta tua pertinacia, e dichi, ſe veramente hai fe-to, ò vcciſo N. Reſpondit, hò detto, e torno à dire, che non ſo niente di queſto.

Tunc Pater negotio vrgente impeditus, examen pro nunc dimiſit, illud alio tempore continuaturus. Iuſſit tamen priùs legi ipſi reo depoſitionem, & ab ipſo ſubſcribi; quem carceribus mancipari mandauit, vt meliùs interim de ſua ſalute concipiat, & cogitet de veritate dicenda.

Subſcriptiones.

§. TER-

§. *TERTIUM.*

Si reus reperiatur eſſe excommunicatus, abſoluatur ſic.

CVm Pater N. comperiſſet N. reum incidiſſe in excommunicationem maiorem,ob . . . . . eum abſoluit,ad effectum ſolum adſtandi, & ſe tuendi in iudicio, omni meliori, &c. cùm ipſe non poſſet probare ſe eſſe abſolutum. Datum, &c.

Frater N. Miniſter, &c.

§. *QVARTVM.*

In tertio Conſtituto.

DIe, &c. Poſtquam Pater N. Fratrem N. reum in ſua præſentia adductum paternè pariter,& grauiter monuit,vt depoſita pertinacia, ſaltem nunc Deo dare gloriam ſatageret, & confuſus à tot mendacijs facti ſeriem de plano deponeret,ac narraret, come paſsò il fatto dell'homicidio del Padre N.chi lo ferì, chi l'vccise? perche li teſtimonij tutti dicono che ſete ſtato voi, perche dunque non lo confeſſate? Reſpondit negatiuè.

Interrogatus, come potete negare queſto, hauendo contro tanti teſtimonij? Et præcepit legi depoſitiones teſtium. Senti che dice queſto. Senti queſt'altro, &c. e ſe ciò non foſſe vero, queſti non lo direbbono, diſponti dunque à dire la verità. Reſpondit, ſon bugiardi.

Interrogatus, & monitus, quod manifeſtè apparet de pertinacia ipſius, quia non ſolùm negat delictum à ſe commiſſum,ſed etiam audet viros probos appellare mendaces. quomodo tales falſarios vocas, ſi tibi confrontatos de facie ad faciem ſuſtinere non potuiſti, & vix aſpicere auſus es pallore, & tremore correptus? Ideo fuit benignè monitus vt à pertinacia diſcedens, veritatem dicat per ordinem, facti ſeriem recenſendo, come paſsò queſto fatto? Reſpondit, &c. non mi ricordo, potrebbe eſſere, mi remetto à quello, che hò detto di ſopra.

Interrogatus, & monitus, vt præcisè reſpondeat, ſine dubio, ſine hæſitatione, nec ſe referat ad iam dicta. Reſpondit, quel che hò detto, hò detto.

Interrogatus, & monitus ſub pœna confeſſi criminis,periurij, & tortu-

Digitized by Google

& torturæ, vt veritatem de plano dicat. Reſpondit, non sò altro.

Tunc Pater, è poſſibile, che ſei così oſtinato, e ſenza honore, che ci vuoi dare à credere buggie così grandi? Nel primo Conſtituto non hai detto tu che, &c. nel ſecondo non diceſti, &c. come hora neghi? come ti contradici? non vedi che ſei confuſo, e conuinto? non è meglio che per gloria di Dio confeſſi la verità? Reſpondit, &c.

Interrogatus, & iterum monitus, vt veritatem fateatur. aliàs deuenietur aduersùs illum ad iuris, & facti remedia, declarando illum incurriſſe pœnas comminatas. Reſpondit, non hò da dire altro.

Tunc Pater aduertens obſtinationem, & inreuerentiam Fratris N. rei, pœnarumque comminatarum contemptum, reſeruato ſibi iure ſemper, & quandocunque decernendi ipſum N. incurriſſe, &c. & mandatum deſuper neceſſarium, & opportunum relaxandi, pro nunc ad vlteriora procedens.

Interrogauit, an adhuc perſiſteret in ſua pertinacia. Reſpondit, non me ricordo.

Interrogatus, & monitus à tergiuerſatione, & obſtinatione diſcedere, & præcisè reſpondere. Reſpondit, non mi ricordo, non mi ſouuiene.

Quibus auditis, Pater N. dixit Fratri N. reo, quod in his caſibus deuenitur ad torturam, non pro extorquenda veritate, ſed ſolùm reſponſione affirmatiua, vel negatiua, & deirco nullę dantur defenſiones, cùm pateat, quod nulla poterit afferri legitima, & euidens excuſatio. Reſpondeat ergo præcisè, vt poſſit vitare huiuſmodi torturam, & abijciat iſta fatua ſubterfugia ſciens, quod de illis nulla ratio habebitur. Reſpondit, non hò altro, che dire.

Et licèt pluries Pater N ipſum efficaciter, & charitatiuè monuerit, ſemper ipſe reus eandem reſponſionem dedit, quæ omnia ego Frater N. Actuarius adnotaui.

Tunc Pater N. ſedens pro tribunali, &c. viſa pertinacia Fratris N. nolentis reſpondere præcisè ad interrogationem, cum aliter ab eo dictum reſponſum haberi non poſſet, mandauit adduci ad locum torturæ. qui N. ſic ad locum torturæ adductus, dum ſpoliaretur, & ligaretur, fuit à Patre N. benignè monitus, vt ſaltem modo diſponeretur ad dandam reſponſionem præciſam, &c. aliàs ſciat pro certo ſtatim in altum eleuandum, & torquendum pro dicta reſponſione. Reſpondit, &c.

Et videns Pater N. Fratrem N. in ſua obſtinatione perſiſtere, manda-

mandauit ipſum eleuari in altum, ad effectum ſolummodo extorquendi reſponſionem præciſam affirmatiuam, vel negatiuam.

§. QVINTVM.

Confrontatio rei cum teſtibus.

Die, &c. vocatus fuit Frater N. reus, monitus, & iuratus. præſentibus, &c. fuit in hunc modum à Patre N. exceptus. Come puoi negare non eſſer ſtato in tal giorno, nel tal luoco, mentre li teſtimonij dicono, che vi ſei ſtato? che coſa reſpondi à queſto. Reſpondit, *Scribantur, quæ dicit, & facit, puta fixos tenens oculos in terram immobiles. dixit ſuſpirans, &c.* O Dio, che aſſaſſinio è queſto? ogn'vno può dir quello, che vuole.

Cùm Pater N. vidiſſet illius pertinaciam in negando, quæ teſtes veridici depoſuerunt, iuſſit eos ſingillatim vocari. Primò enim vocauit Fratrem N. teſtem coram dicto reo, & præſtito eidem iuramento, de dicenda veritate ipſum interrogauit. An cognoſcat Fratrem N. præſentem. Reſpondit, Padre sì, ſi chiama Fra N.

Quo peracto interrogauit N. conſtitutum, ſe conoſce Fra N. quì preſente, e come ſi chiama. Reſpondit Padre sì; chiamaſi Fra N.

Poſtquam reus, & teſtis ſe ad inuicem cognouiſſent. Frater N. teſtis cum eodem iuramento fuit interrogatus. Si hic eſt ille, de quo depoſuit die . . . . . Reſpondit, Padre sì.

Et Pater, ſatage, inquit, illum probè cognoſcere, nè erres. Reſpondit, Io conoſco beniſſimo.

Tunc Pater, iuſſit legi depoſitionem teſtis clara, & intelligibili voce in faciem N. rei, quibus lectis, fuit

Interrogatus, ſi recordatur de hac depoſitione. Reſpondit, Padre sì, e conoſco la mia ſottoſcrittione, ò †

Interrogatus, ſe ciò ſia verò. Reſpondit, così è.

Et cum Pater N. aduertiſſet Fratrem N. teſtem ratificaſſe ſuam depoſitionem in faciem N. rei, vt ſaltem confuſus verum dicat, ipſum reum coram ipſo teſte interrogauit præuio iuramento, vt ſequitur Horsù fratello hai inteſo, come Frà N. te l'hà confirmato sù'l viſo, che coſa vuoi tu dire? Reſpondit hò inteſo, mà non dice la verità.

Et replicante N. teſte, hò detto la verità, & reo illud negante, cùm vnuſquiſque in ſuo dicto perſiſteret, Pater N. mandauit

Digitized by Google

uit dictum teſtem remoueri à loco examinis, & vocari Fratrem N. alium teſtem, qui cum, & ipſe coram Patre N. & Fratre N. reo fuiſſet conſtitutus, vterque eorum fuit cum iuramento interrogatus, &c. *Et dic vt ſupra, &c.*

Chart. in pract. c. l. 3. c. 1. n. 84.

Hæc confrontatio excuſat repetitionem teſtium, licèt non ſit neceſſaria. (quia timidus vereretur ſtare contra faciem potentis) Niſi quando teſtes è directo pugnant inter ſe, vel depoſitione rei, aut de facie non nouerunt eum contra quem deponunt, & in hoc caſu debet reus poni inter alios, nè adſit ſubornatio.

§. SEXTVM.

Recognitio rei à teſtibus.

DIc, &c. cùm N. reus negauerit ſe eſſe illum, contra quem N. N. teſtes depoſuerunt, vt veritas appareat, Pater N. decreuit vocari eoſdem teſtes, & recognoſcere ſupradictum reum. Quare primo vocauit Fratrem N. reum, cui præſtitit iuramentum, & hanc interrogationem ſubiunxit. Che direſti, ſe teſtimonij degni di fede ti cognoſceſſero per quello, il quale ferì N. il tal giorno? &c. Reſpodit, &c.

His auditis ad conuincendum ipſum reum de mendacio, & eundem diſponendum ad fatendam veritatem, & ad omnem, &c. mandauit vocari Fratres alios, qui reo facie, ſtatura, ſimiles eſſent, & cum eodem reo in ordine collocari, nimirum NNN. quibus comparentibus, & in ordine collocatis, ipſoque reo ſecundum locum tenente, mandauit ad eorum faciem ſtatui Fratrem N. teſtem contra Fratrem N. reum, & delato ſibi iuramento fuit

Interrogatus, reguardate bene, ſe tra queſti Frati vi foſſe quello, contra il quale hauete depoſto, che à di . . . . ferì Frà N. in Dormitorio. Reſpondit. Padre sì, che ci è, & è il ſecondo.

Et Pater, moſtratelo à deto. Reſpondit, mouendo ſe de ſuo loco, manibuſque propriis tangendo Fratrem N. reum, qui ſecundus erat in ordine, & dixit, Padre, queſto, che hò toccato è quell'iſteſſo.

Tunc Pater, præuio iuramento, interrogauit Fratrem N. reum. Hai ſentito fratello, come il teſtimonio te l'ha detto in faccia; come puoi negarlo. Reſpondit, &c.

His auditis P. N. mandauit mihi Actuario legere integram depoſi-

depoſitionem Fratis N. teſtis in faciem rei, qua lecta, interrogauit eum, che reſpondi à queſto? Reſpondit, &c.

§. SEPTIMVM.

Reus coram Iudice delinquens.

In nomine Domini. Amen.

CORam P. N. pro tribunali ſedente, & ipſum N. reum examinante, ipſe reus Dei timore poſtpoſito, Deum blaſphemauit, vel alapam N. vni aſſiſtentium impegit, &c. Super quibus idem Prouincialis, volens de iuſtitia prouidere, ipſum N. vocauit, eumque interrogauit, cur ſic, &c.

Si reus confitetur, ſtatim ipſum condemnet, ſi negat, examinentur duo teſtes, qui de facto deponant, & ſtatim ipſum condemnet, in ipſa figura iudicij, Et ſtante ſic tribunali, &c.

FORMA

TORQVENDI REVM.

§. PRIMVM.

Decretum defenſionum ante torturam.

In Dei nomine. Amen.

CVm ex actitatis hucuſque contra Fratrem N. reum de. . . grauia emergant indicia, & probationes vrgentes quibus veriſimiliter eum commiſiſſe tale homicidium, credi poſſit. ipſe autem interrogatus negauerit, P. N. iuris ordinem ſeruare volens, eundem in rigoroſo examine conſtituere decreuit; quia tamen tortura infligi non debet, niſi priùs conceſſis defenſionibus: ideo hoc ſuo præſenti Decreto mandat indulgeri Fratri N. reo terminum trium dierum ad producendum quæcumque monumenta, & probationes, quibus ſe innocentem oſtendere poſſit, in delato crimine contra ipſum, & ad elidenda indicia contra ipſum allata, & copiam actorum ſibi dari ſine nominibus, & cognominibus teſtium, habitis tamen ab ipſo teſtibus curiæ pro

K ritè,

Digitized by Google

ritè, & rectè receptis, & legitimè examinatis, ſaluis exceptionibus, & repetitione,&c. & ſine præiudicio vlterioris proceſſus, & examinis, hoc, & omni meliori modo,&c. prout ſuo hoc Decreto indulget terminum, & copiam. Vel ſi mauult, à ſuo Procuratore luſtrari proceſſum originalem in aula noſtræ Cameræ, quod etiam concedit. Datum N. die, &c.

Frater N. Miniſter Prouincialis.

Frater N. Actuarius.

§. *SECVNDVM.*

Intimationis dicti Decreti relatio.

ET cum per me Actuarium fuiſſet prędictum Decretum intimatum Fratri N. reo,acceptauit terminum,& defenſiones, &c. & in fidem, &c. die . . . . &c.

Ego Frater N. acceptaui, &c.

Frater N. Actuarius,

Si renunciat. Et cùm per me Actuarium,&c. gratias agens dixit ſe renunciare omnibus ſibi ſpectantibus, & competentibus defenſionibus, & ſe remitti pietati Patris Miniſtri, & in fidem ſe ſubſcripſit die . . . . &c.

Ego N. renunciaui, &c.

§. *TERTIVM.*

Aſſignatio Aduocati, & Procuratoris.

PAter N. Miniſter volens de iure procedere in cauſa tam graui,& rei N. indemnitati conſulere,prouidit cum copia actorum concedendum eſſe eidem D. N. V. I. Doctorem, noſtræ Religionis deuotum, & zelatorem, & Patrem N. Sacræ Theologię Lectorem in Procuratorem, prout præſenti Decreto aſſignat, & concedit. Datum, &c.

Frater N. Miniſter, &c.

Frater N. Actuarius, &c.

§. QVAR-

Digitized by Google

§. QVARTVM.

Prorogatio termini.

CORam Reuerendo admodum Patre N. comparet Frater N. Procurator Fratris N. rei prætenſi, & precatur, vt terminum trium dierum ſuo principali indultum, prorogare dignetur, cùm conceſſus fuerit breuis. Inſuper petit ſibi cum effectu dari copiam actorum, vel facultatem luſtrandi proceſſum in aula ſuæ audientiæ coram ipſo, vt inde elicere valeat, quæ ad defenſionem ſui principalis facere poſſunt: nec non ſe accingere ad formandos articulos probatorios, ad elidenda indicia exorta, &c. vt inde innocentia eluceſcat, quòd in gratiam ſingularem recipiet, & ſic inſtat, omni meliori modo, &c.

Quæ recepta Actuarius ſcribat, vel in principio, vel in fine huius, & omnium aliarum comparitionum.

Præſentata fuit per ipſum P. N. Procuratorem die . . . . &c.

§. QVINTVM.

Decretum prorogationis termini.

PErpenſa rationabili petitione Patris N. Procuratoris Fratris N. rei prætenſi, ipſam admittens P. N. Miniſter, ſi & in quantum, &c. præcepit prorogari terminum ad . . . . dies, ad producenda, quæ in defenſione ſupradicti rei prætenſi facere poſſunt. Necnon dari facultatem luſtrandi proceſſum in aula, &c. prout vtrumque præſenti Decreto concedit, vt petitur. Datum, &c. die . . . .

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. SEXTVM.

Præſentatio articulorum.

PRæſentati fuerunt præſentes articuli per Patrem N. Procuratorem Fratris N. rei prætenſi.

Cùm Pater N. Procurator Fratris N. prætenſi rei, & Dominus eiuſdem Aduocatus *ſi aderit* comparuiſſent coram Patre N. Miniſtro precantes ipſos articulos probatorios admitti, & ſuper illos examinari teſtes, ibidem nominatos, pro defenſione ſui, vel eorum Principalis, viſum fuit ipſi P. N. eos admittere, ſi & in quantum, &c. prout præſenti Decreto admittit. Datum.... die.... &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius

Si aliqui articulorum eſſent impertinentes, vel infamatorij. Pater Miniſter debet illos vel corrigere, vel delere; adnotando in margine illorum cauſam in hunc modum. Hic articulus deletus eſt, quia eſt infamatorius, quia impertinens, &c.

§. SEPTIMUM.

Examinatio teſtium ad defenſam.

Examinantur ſicut ad offenſam, mutato ſolum nomine officij, &c. videlicet.

DIe..... vocatus fuit coram Patre Miniſtro, Frater N. teſtis adductus, & nominatus ad defenſam Fratris N. rei prætenſi, ſuper primo, *vel ſecundo, vel tertio, vel omnibus articulis, vel tota cauſa*, qui præſtito ſibi iuramento, prout tactis, &c. iurauit, monitus de veritate dicenda, fuit primo interrogatus ſuper..... articulo, qui Reſpondit, &c. *& ſic de alijs.*

§. OCTAVUM.

Decretum oſtendendi proceſſum defenſiuum parti.

POſtquam Pater N. vidit completum proceſſum, pro defenſione N. rei prætenſi, ſtuduit de eo certiores facere D. N. Aduocatum, & P.N. Procuratorem dicti Fratris N. & ipſum reum, prout præſenti decreto certiores fieri mandat, per me Actuarium. Datum, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Cùm

Digitized by Google

Cùm per me certiores facti fuiſſent NNN. de examine iã perfecto ad ipſorum petitionem, gratias egerunt, & in fidem, &c. die . . . . , &c.

Frater N. Actuarius.

§. *NONVM.*

Petitur copia proceſſus defenſiui.

COram Reuerendo admodum Patre N.Miniſtro Prouinciali, comparent N. Aduocatus, & Frater N. Procurator Fratris N.rei prętenſi,& intellecto quod fuerint examinati teſtes nominati in articulis aſſignatis, ad defenſionem ſupradicti Fratris N.petũt ab ipſo Patre N.velit eis dare copiam dictorum teſtium examinatorum cum termino dierum octo . . . . vt ipſi conſulere poſſint, an aliud ſit agendum, pro completa defenſione dicti Fratris N,aliàs proteſtantur, &c.

Actuarius faciat præſentatam.

Præſentata, &c. *vt ſupra.*

§. *DECIMVM.*

Decretum pro tradenda copia defenſiuâ.

AVdita iuſta,& rationabili petitione NN. Aduocati, & Procuratoris Fratis N. &c. P.Miniſter mandauit ſibi aſſignari reperta depoſitionum dictorum teſtium,& terminum petitum prout præſenti Decreto aſsignat, & concedit. Datum, &c.

Frater N. &c.

§. *VNDECIMVM.*

Conſignatio copiæ.

CVm per me fuiſſet aſsignata copia, *vel reperta* depoſitionum ſupradictarum, NN. gratias agendo illam, *vel illa* receperunt, & in fidem, &c.

Ego Frater N. Actuarius.

§. DVO-

§. DVODECIMVM.

Decretum pro oſtendendo toto proceſſu offenſiuo, & defenſiuo Domino Conſultori.

CVm elapſus fuiſſet terminus dierum . . . . aſsignatus NN Aduocato, & Procuratori, &c. ad conſulendum an vellent in iudicio aliud proferre in fauorem ſui principalis, & aduertiſſet Pater N. Miniſter nil aliud fuiſſe productum pro parte N. rei; volens legitimè ad vlteriora procedere in cauſa, decreuit exhibere totum proceſſum hucuſque formatum in cauſa Domino N. I. V. Doctori, electo pro conſultore oretenùs, & nunc in ſcriptis, eumque rogans, vt dignetur totum proceſſum perpendere, & ſuum votum, & conſilium in ſcriptis tradere, quod Dominus prædictus coram me promiſit. Quapropter cum effectu fuit per me totus proceſſus traditus ſupradicto Domino N. die . . . . . & in fidem, &c.

Ego Frater N. Actuarius ſubſcribo.

§. DECIMVMTERTIVM.

Reſtitutio proceſſus cum voto.

DIe . . . . . Dominus N. Conſultor electus acceſſit ad Patrem N. & reſtituit proceſſum ſibi conſignatum, cum voto, ipſius manu deſcripto, & ſubſcripto, & habitis multis colloquijs cum Patre N. ſuper cauſæ totius meritis, tandem mihi Actuario iuſſit præfatus P. N. dictum votum in actis regiſtrare, manuque præfati Domini Conſultoris ſignari, me præſente, & vidente, & in fidem, &c.

Ego Frater N. Actuarius.

§. DE-

Digitized by Google

§. DECIMVMQVARTVM.

Votum Conſultoris.

Deſcribatur in pagina ſummarium proceſſus; & ſubdatur.

QVibus ſupradictis ita ſe habentibus, & ſuperinde habita matura deliberatione, necnon colloquio cum P. N. tandem mihi infraſcripto viſum fuit, ipſum Fratrem N. non leuiter ſuſpectum eſſe de homicidio commiſſo in perſonam Patris N. &c. ac propterea torquendum eſſe ſpatio . . . . cum . . . . ictibus, ſeu quaſſis funis, factis ei interrogationibus reſpicientibus ſubſtantialia proceſſus, & ea quæ magis vrgent, nimirum . . . . . & vbi nihil emergat, dimittatur pro nunc. quod ſi confitebitur ad triremem per decennium mittatur, &c. & ita vt ſupra proximè ſcriptum eſt, cenſui, &c.

Ego N. V. I. D. Conſultor, &c.

§. DECIMVMQVINTVM.

Decretum Iudicis adhærendi dicto voto.

ET ſic ego Frater N. Miniſter Prouincialis, inhærens ſupradicto voto, cum mei Diffinitorij conſilio, & aſſenſu decreui præfatum Fratrem N. torquendum eſſe modo, & forma, ac ordine quibus ſupra in voto, prout in pręſenti decerno. Datum, &c.
Frater N. Miniſter Prouincialis.

Frater N. Actuarius.

§. DECIMVMSEXTVM.

Praxis inferendæ torturæ.

DVci faciat reum ad locum torturæ, ibique interrogatum decernat, & funi applicet, nè appellet. in executione enim

De

Decreti non admittitur appellatio. forma igitur erit hæc:

Die . . . . . conſtitutus coram Patre N. Frater N. extractus de carceribus, propriè in loco ante carceres, vbi extabant omnia ad torquendum parata, præſtito ei priùs iuramento, qui tactis, &c. iurauit. cui ante omnia Reuerendus admodum Pater Miniſter charitatiuè dixit. Con tutto che noi per l'inditij, e per detti di teſtimonij ſiamo chiari, & certi, che voi hauete commeſſo . . . . tuttauia ſiamo venuti in riſolutione di ſaperlo dalla bocca voſtra, perciò vi dimando, come paſſa il fatto, &c. & auertite à dirlo ſpontaneamente, perche altrimente ſarete coſtretto à dirlo sù la corda quì preparata. Reſpondit, io hò detto la verità. *Deſcribantur omnia, quæ dicit, facit, ſingulta, lachrimas, voces, eiulatus, &c.*

Cui dictum fuit, già che reſtate nella voſtra oſtinatione, acciò non vi habbiate à lamentare di noi, vi ſi replica di nuouo, che dichiate come paſſa, &c. Reſpondit, non sò niente.

Tunc fuit dictum, quantunque neghiate, vi dimando qual fù la cauſa, che vi moſſe à tutti queſti particolari? di pigliar l'armi dal tal luogo, d'aſſaltar di notte Frà N. di ferirlo in teſta, d'vcciderlo finalmente? Reſpondit, non sò coſa alcuna; *ſic debent fieri interrogationes ſuper omnia indicia.*

Videns autem conſtituti obſtinationem P. admod. R. Miniſter iuſſit illum expoliari, funi applicari, & ligari, quod dum fieret, fuit ei dictum. Auertite che queſto tormento non vi ſi dà per quello, che hauete confeſſato; perche per quello vi ſi darà la pena ordinata, mà acciò confeſſiate, chi vi moſſe ad . . . . . &c. qui nihil reſpondit, *vel* reſpondit, io ſopportarò anco queſto per i miei peccati.

Tunc denique iuſſum fuit ipſum N. expoliatum, & funi alligatum eleuari in altum, & ſic eleuatus fuit interrogatus, qual fù la cauſa che ti moſſe, &c. Reſpondit, ò Dio, ohimè, ſon morto, &c. *vel tacuit nihil reſpondens. ſcribantur adamuſſim omnia quæ dicit, vel facit tortus in tormento.*

Si opus ſit quaſſare funem. Videns Pater N. torti ſilentium, iuſſit ſemel quaſſari funem. quo per N. facto, eiulauit ipſe tortus alta voce dicens, ò Dio, ò Vergine ſantiſſima aiutami, ò Padre S. Franceſco, & tacuit. *Sic etiam ſi iterum quaſſandus ſit.*

In fine autem torturæ. Poſtquam per ſpatium . . . . . Frater N. ſtetit in tortura, fuit iuſſum per Patrem N. & Conſultorem ipſum, reum leuiter deponi de tortura, & ſic fuit ſuperſeſſum in tortura, *hoc addatur ſi fuerit neceſſarium.* cum animo iterum

& plu-

& pluries ipſum N. reum torquendi, quatenùs opus fuerit, & Patri N. ac Domino Conſultori videbitur. & accomodatis ſibi brachijs, fuit remiſſus in carcerem. Acta ſunt hæc, vbi ſupra.

Frater N. Miniſter. N. Conſultor.

F. N. Actuarius.

§. DECIMVMSEPTIMVM.

Secundæ torturæ Decretum.

VIſo per nos P. N. ac D. N. Conſultorem rigoroſo examine, habito in tormentis, heſterna die, à Fratre N eoque maturè conſiderato, necnon perlectis præcedentibus examinibus dicti N. decreuimus ipſum denuò conduci ad locum torturæ, rurſumque admoneri ad fatendum veritatem, facta ſibi commi natione de iterum ſubijciendo illum torturæ, prout præſenti Decreto, prædicta de cauſa, adduci ipſum Fratrem N. in dictum locum mandamus, die . . . .

§. DECIMVMOCTAVVM.

Secundæ torturæ illatio.

ET cùm à Patre N. iuſſum fuiſſet adduci Fratrem N. ad dictum locum tormentorum, & ipſe N. conſtitutus eſſet coram P. N. Miniſtro, D. N. Conſultore, & me Actuario, Pater N. his verbis illum allocutus eſt. (præſtito prius eidem iuramento de veritate dicenda, prout iurauit.) Perche non reſtiamo ſodisfatti di voi da quello, che hieri diceſti, che, &c. e vegghiamo, che cercate occultar la verità, contra tanti indicij, & proue; perciò habbiamo conchiuſo di tormentarui di nuouo, e queſti tormenti ſaranno più acerbi, &c. Onde vi conſeglio, & ammoniſco, che, &c. Reſpondit.

Tunc P. N. dixit, poiche ſtate sù la negatiua, e contra di voi vi è che, &c. *dicantur indicia per extenſum*. Però riſolueteui di, &c. altrimente, &c. qui Reſpondit.

Et cùm nihil vltra haberi poſſet, iuſſit illum expoliari, &c. qui ſic ligatus dixit . . . .

Cui ligato, dum inciperetur in altum extolli, dixit Pater

L N. vo-

Digitized by Google

N. volete dir la verità? Reſpondit, già l'hò detto.

Tunc iuſſum fuit altiùs eleuari, & interrogatus opportunis interrogationibus, ipſe N. ſemper clamabat, ohime . . . . .

Et cùm videret P. N. eum multum pati, & perſeuerare in ſua negatiua heſterna, iuſſit illum à tortura de iure, & leuiter deponi, ac paulatim, ipſo N. ſemper dicente . . . . . & ad carcerem reduci, &c.

§. *DECIMVM NONVM*.

Reo in tormentis deficiente, vel incantationibus munito.

PEndente autem à fune N. & ſudores emittente, ac dicente, ohimè mi moro, iuſſit P. N. eum deponi, & ſuper ſcamnum aptari, ac aceto eius nares fricari, & ſulphure ſuffumigari, quia videbatur pati deliquium. Quod quia vlteriùs protendebatur, vocari fecit Dominum N. Medicum, quem rogauit videre, an verè Frater N. pateretur deliquium, & ſuum iudicium interponeret, qui diligenter pulſum & pectus tangens ipſius N. dixit, eum verè defeciſſe, & indigere reſtauratione. Quo audito, portari fecit in carcerem iniuncto Infirmarijs, vt neceſſaria applicarent remedia. *Si autem fuerit fictio, dicatur*, dixit eum non pati deliquium, ſed ſimulare, & propterea poſſe torqueri. Quo audito Patre N. iuſſit iterum in altum tolli, &c.

Si dormiat in tormentis, ſi illa deſpiciat, ſi dolorem non ſentire demonſtret. Videns autem P. N. ipſum conſtitutum in tortura dormire, vel tormenta ſpernere, & veluti non ſentire, dubitans de aliquà operatione dæmoniaca, iuſſit Patrem N. de tortura deponi & eum nudum ſpoliari, ac ſub brachijs, in ore, intra capillos, & alijs partibus corporis diligenter inquiri, an aliquid ibidem occultaretur, quod tales effectus faceret. Item pilos ipſos totius corporis radi, & poſtea ſic expoliatum, & raſum, femoralibus alijs indutum, iterum ligari, & fune in altum eleuari, &c. qui ſic ligatus, & in altum ſublatus clamare cæpit, oh Dio, oh Dio, &c.

§. VI-

§. VIGESIMVM.

Ratificatio poſt torturam.

DIe . . . . conſtitutus coram Adm. R. P. Miniſtro, Frater N. reus prætenſus, eductus de carceribus, vinculis ſolutus, & extra locum tormentorum poſitus, vocatus ad ratificandum quæ heſterna die in tortura depoſuerat, & preſtito ei Iuramento de veritate dicenda, prout iurauit, fuit illi lecta confeſſio ſua, alta, & intelligibili voce. qua lecta, dixit illi Pater N. hauete voi inteſo bene quello, che hieri confeſſaſte di propria bocca d' hauer vcciſo &c. Reſpondit, Padre ſi l' hò inteſa, e queſta è quella medeſima. . . . .

Interrogatus, volete voi approuare, & ratificare quanto hauete detto, s'é veramente così, che voi hauete vcciſo &c. Reſpondit, io lo ratifico, & è così la verità, ch' io &c.

Interrogatus, & monitus, auertite di non dire la bugia, ne vi fate mouere da timore de' tormenti. Reſpondit, hò detto la verità. Tunc Pater, dunque lo ratificate? Reſpondit, Patre si.

Quo accepto, fuit iuſſus ſubſcribere, vt infra.

Io Frà N. hò depoſto, & ratifico, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Tunc Pater N acceptatis &c. pro tribunali ſedens, examen dimiſit, & reum ad carceres reduci mandauit, præcipiendo dari copiam confeſſionis, vel facultatem luſtrandi confeſſionem prędictam Domino N. Aduocato, & Patri N. Procuratori, ac ipſimet reo, ſi illam voluerint, intra ſpatium . . . . . dierum, ad faciendas ſuas defenſiones. Omni meliori modo &c. prout præſenti decreto dari mandat. Datum &c.

Frater N. Miniſter prouincialis.

Frater N. Actuarius.

Et cum per me fuiſſet intimatum prædictum decretum N. N. gratias egerunt, & in fidem &c. die . . . . .

Frater N. Actuarius.

Die verò . . . . per me infraſcriptum fuerunt exhibita acta confeſſionis in tortura, & poſt illam N. N. N. Aduocato, Procuratori, reo, *vel* datus proceſſus ad luſtrandum illum, prout fecerunt, gratias agendo. & in fidem &c. manu propria meâ ſubſcripſi.

Frater N. Actuarius.

§. VIGESIMVMPRIMVM.

Tortura Rei pro Complicibus.

PAter N. viſis,& ponderatis actis contra N. reum confeſſum, & depoſitionibus teſtium dicentium : . . . . conſiderata qualitate criminis patrati,quod ſine complicibus committi non potuit, & veritas haberi non poſsit, niſi à reo: & cùm ipſe inuerisimiliter neget, iuſsit eundem adduci ad locum torturæ, ſpoliari,&c. & hoc ſine præiudicio quorũcumq. iurium Curiæ,quomodocumque, & qualitercumque competentium, de quibus ipſe N. eſſet conuictus, & confeſſus, ſuper quibus nullo modo ipſe Pater N. intendit ipſum torquere. quinimo proteſtatur, illum ſuper ipſis non torquere, & huiuſmodi proteſtationem in quolibet actu repetitam fore, & eſſe intendit, & quod pro repetita ſemper habeatur. ſed ipſum Fr. N. torquere intendit pro vlteriori veritate, ſuper alijs criminibus ab ipſo commiſſis,& contra ipſum in indicijs deductis, & ſuper complicibus, & fautoribus, &c. non aliàs, nec alio modo,&c. de quo ſolemniter proteſtatus eſt, & proteſtatur ipſe P. N. prout præſenti Decreto ipſum N. adduci mandat, &c. Datum . . . . . &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

SENTENTIA.

§. PRIMVM.

Citatio ad ſententiam.

POnderatis deductis pro parte N. rei in ſui defenſionem, & omnibus alijs in proceſſu compilato productis, ac probatis,

batis, viſum fuit Patri N. mandare, vt citentur D. N. Aduocatus, & Pater N. Procurator dicti Fratris N. eorum principalis, ad audiendam ſententiam promulgandam in Conuentu N. die . . . . . prout præſenti Decreto citantur, &c. Datum . . . . die . . . . . &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Et cùm per me ſupradictum Decretum citationis fuiſſet intimatum NN. gratias egerunt, &c. in fidem me ſubſcripſi die . . . .

Frater N. Actuarius, &c.

§. SECVNDVM.

Tenor ſententiæ.

IN cauſa agitata contra N. ſuper prætenſo homicidio in perſonam N. Domini noſtri Ieſu Chriſti nomine inuocato, Deum præ oculis habentes. Nos Frater N. Miniſter Prouincialis N. ac Iudex ordinarius, per hanc noſtram definitiuam ſententiam, quam de Iuriſperiti, & Conſultoris noſtri conſilio, & Diffinitorum noſtrorum aſſenſu, ac voto ferimus in his ſcriptis, & pro tribunali ſedentes. Viſis actitatis in cauſa, & cauſis coram nobis vertentibus, vt Iudice ordinario in prima, & vlteriori inſtantia contra Fratrem N. *ex Denunciatione*, *ex Inquiſitione* prout in actis, & ex indicijs productis de prætenſo homicidio perpetrato Anno . . . . . die . . . . . in perſonam P. N. lite igitur conteſtata coram nobis per ipſos, receptiſque ex vtraque parte probationibus oblatis, ac in iudicio deductis. His ergo omnibus accuratiſsimè perpenſis, & ad plenum cognitis cauſæ meritis, & æqua iuſtitiæ lance diſcuſſis, & deliberatione inſuper habita, parte, *vel partibus*, igitur citatis ad audiendam ſententiam pro hac die, præſente Fratre N. *vel abſente* dicimus, pronunciamus, decernimus, & declaramus, N. abſoluendum fore ab obiecto ſibi delicto homicidij, tanquam innocentem, & ab inſtantia iudicij, & quoad hoc reſtituendum fore priſtino eiuſdem ſtatui, donec alia contra ipſum indicia inſurrexerint. In pœnam verò comminationis, vel percuſsionis factæ cum baculo, &c. ſic carceribus mancipatus perſeueret, & bis in hebdomoda ſibi

diſci-

Digitized by Google

diſciplinæ flagella infligat, donec aliter Reuerendiſsimo Patri Generali viſum fuerit.

Et ità dicimus, ſententiamus, decernimus, & declaramus, abſoluimus, & condemnamus, ſingula ſingulis congruè referẽdo, præmiſſo omni meliori modo, via, iure, cauſa, quibus validiùs, & efficaciùs fieri poteſt.

Pronunciauimus, condemnauimus & abſoluimus, vt ſupra &c. lecta, lata, publicata in Conuentu N. die . . . . .

Ita Pronunciauimus, abſoluimus, condemnauimus nos.

Frater N. Miniſter &c.
Loco † ſigilli.

F.N. Actuarius.

Eodem die Reuerendus adm. Pater Miniſter ſupradictus pronunciauit, prout in ſchedula tenoris ſupraſcripti, & poſt vocalem eiuſdem pronunciationem dedit mihi in mandatis, vt ea redigerem in actis, & vnum, vel plura, iuxta occaſiones, conficerem inſtrumenta, præſentibus P. P. N. N. ad præmiſſa ſpecialiter adhibitis, & rogatis; & in fidem me propria manu ſubſcripſi.

Ita eſt qui ſupra.

Frater N. Actuarius.

Frater N. adſui.
Frater N. &c.

§. TERTIVM.

Abſolutoria.

CHriſti nomine inuocato. Nos &c. viſis &c. habitoquè Patrum N.N.N.N. diffinitorum conſilio, & aſſenſu, Deũ &c. Chriſti nomine repetito, dicimus &c. dictũ N. nõ fuiſſe repertũ culpabilem, ſed prorſus immunem à crimine ſtupri, de quo fuit per N. accuſatus, ideò veluti de tali crimine innocentem abſoluimus, & liberamus, abſolutumquè, & liberatum eſſe volumus, & declaramus.

Fratrem verò N. accuſatorem in pœnam calumniatorum cõdemnamus, reſeruantes Reuerendiſſimo Patri Generali relaxationem, vel diminutionem talis pœnę, &c.

Ita pronunciaui ego &c.

§. QVAR

§. *QVARTVM.*

Condemnatoria.

CHriſti nomine &c. Viſis &c. dicimus &c. Fratrem N. fuiſſe repertum culpabilem,ac de iure punibilem de propinatione veneni, facta ab ipſo in perſonam Patris N. qui propter hanc cauſam mortuus eſt, ac propterea condemnamus ipſum ad pœnam triremium ipſius vita durante. *vel ad perpetuos carceres,* incipiendo ab hoc die, ità vt in ijs clauſus detineatur. Reſeruantes Reuerēdiſſimo Patri Generali ex certa ſcientia,& expreſsè, quatenus, ſi rationabiliter iudicauerit, illam minuere poſſit. *Hæc reſeruatio non fiat in pœnis Statutorum.*

§. *QVINTVM.*

Interlocutoria.

CVm Frater N. exceperit Fratrē N.velut illegitimum,& ab eius accuſatione fore repellēdum inſtiterit, quia infamis ſit, eo quod alias per Patrem N. Viſitatorem ob furtum notoriū declaratus fuerit infamis: Nos attendentes exceptiones propoſitas eſſe veras, & ſufficienter probatas, de noſtrorum Diffinitorum conſilio pariter,& aſſenſu dictum Fratem N. velut infamem eſſe ab accuſatione cuiuslibet repellendum, vt accuſatorem illegitimum iudicamus, prout præſenti decreto repellimus, & reijcimus, & conſequenter dictum Fratrem N. propter illius accuſationem non eſſe fatigandum, & non ſolum hoc, verum omni meliori modo &c. Datum &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Diffinitor. &c.

Frater N. Actuarius.

§. SEX-

miſſis ibidem, affixiſque copijs præſentari & intimari. Illudque monitorium ſic executum ita te arctare & afficere, ac ſi perſonaliter, & magis legitimè executum foret. certificantes nihilominus te, quod ſi in dicto termino non comparueris, Nos ſeruatis quatuor terminis, in ſimilibus ſeruari ſolitis, iuxta ſtilum Curiæ noſtræ, ad declarationem quod prædictas pœnas incurreris, illarumque legitimam executionem, contra te procedemus. in quorum fidem, &c. Datum, &c.

Sigil † lum.

Frater N. Miniſter,

Frater N. Actuarius,

§. SECVNDVM.

Relatio citationis, & executionis.

Fidem facio ego Frater N. Actuarius, *vel Miniſter Curiæ de mandato*, publicaſſe ſupradictum monitorium in Conuentu N. & affixiſſe illius copiam valuis cellæ Fratris N. ac Refectorij Conuentus. die . . . . .

Ita eſt, Frater N. Actuarius.

Elapſo deinde termino, ſic citatur. Imperante Admodum Reuerendo Patre N. &c. citetur Frater N. ex aduerſo principalis ad dicendum ſe paruiſſe monitorio pœnali contra eundem formato, executo, & in actis legitimè reproducto, & ad dicendum contra primum, pro prima dilatione, ad primam diem.

Frater N. Actuarius.

Et cùm per me facta fuiſſet ſupradicta citatio die . . . . . me ſubſcripſi.

Frater N. Actuarius.

Die . . . . citetur, &c. pro ſecunda vice.

Die. . . . &c. citetur, &c. pro tertia vice.

Die. . . . &c. citetur, &c. pro ſuperabundanti dilatione pro quarta vice, &c. *Et fiant relationes, vt ſupra.*

Iſtæ tamen citationes, ſunt ſolemnitates iuris, & fiunt inſtante fiſco, ac proinde relinqui poſſunt.

Digitized by Google

§. *TERTIVM.*

Citatio ad ſententiam.

DIe . . . . . citetur F.N. ex aduerſo principalis ad videndum concludi in cauſa per definitiuam ſententiam, *& loco definitiuæ ſententiæ*, ad videndum declarari ſe incidere in pœnas, in monitorio contra eum in actis regiſtrato, & fulminato contentas. & ad relaxandum propter horum executionem opportunum mandatum, &c.

Frater N. Actuarius.

Fiat relatio citationis, vt ſupra.

§. *QVARTVM.*

Sententia contra Contumacem.

CHriſti nomine repetito, de conſilio, & conſenſu noſtri Diffinitorij, pro tribunali ſedentes, dicimus, declaramus, & ſententiamus Fratrem N. contumacem, ob homicidium, de quo in actis indiciatus eſt, & per contumaciam confeſſus, incidiſſe in pœnas ſuſpenſionis perpetuę à diuinis, & in pœnam triremium per decennium, prout in monitorio contra ipſum relaxato, cui parere contempſit, latiùs continetur. quas pœnas eum incurriſſe declaramus poſt lapſum trium dierum, à publicatione præſentis ſententiæ numerandorum, niſi inter ipſos comparuerit. Ita dicimus, &c. omni meliori modo, &c. Datum, &c.

Lecta, lata, & publicata, &c. die . . . . .

Frater N. &c.

FOR-

Digitized by Google

FORMA PROCEDENDI per accuſationem.

§. *PRIMVM.*

Libellus accuſatorius.

CОram vobis Reuerende admodum Pater Miniſter,&c.perſonaliter comparet Frater N.eique per modum accuſationis exponit, qualiter Frater N. ligno priùs nodoſo, poſtea gladio aggreſſus eſt ipſum comparentem, cui duo vulnera, alterum in capite, alterum in brachio inflixit,coram PP. NN. propè Refectorium,Conuentus N. Quapropter non motus odio,aut vindicta, ſed tantùm iuſtitia, nè ſcelera impunita remaneant, inſtat,vt dictus Frater N. puniatur,omni meliori modo, &c.

Ego Frater N. Actuarius.

§. *SECVNDVM.*

Acceptatio Libelli.

In Dei nomine. Amen, &c.

ANno &c. die,&c. in Conuentu N.Cùm comparuiſſet coram R. A. P. M. &c. Frater N. & porrexiſſet cedulam accuſatoriam contra N. cuius initium eſt,Coram vobis:finis verò, Ego Frater N. accuſator. & inſtiterit procedi contra ipſum, teſtes prout in cedula examinando: Præfatus Pater N. eidem N. proteſtatus eſt, illum teneri ad pœnam talionis ad probandum expoſita, ac propterea iuſsit illum, vt infra ſubſcribere, cui etiam præſtitit iuramentum, quod non animo calumniandi deposuerit, prout iurauit, &c. & cum hac duplici cautione, accuſationem acceptauit, & ad procedendum in cauſa, prout de iure, decreuit, &c.

Digitized by Google

Ego Frater N: ſubſcribo me pœna talionis, ſi in probatione defecero.

Acta ſunt hæc in Conuentu, &c. die . . . . , &c. præſentibus PP. NN.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. SECVNDVM.

Alia accuſationis forma.

Coram, &c. comparuit Pater N. & dixit, Io Padre molto Reuerendo moſſo dal zelo dell'honor di Dio, e non per mala volontà, ò per vendetta accuſo il P.N. di vna prattica ſcandaloſa, &c. di furto, &c. di beſtemmia, &c. acciò eſſendo caſtigato s'emendi, e gl'altri habbino timore, e dò per teſtimonij li PP. N.N.N. li quali ſi ſono trouati preſenti in Refettorio, &c. in Conuento, in Piazza, &c. e così accuſo, e fo inſtanza, in ogni meglior maniera, &c.

Quem cùm monuiſſet, & iurare feciſſet de calumnia, ac obligari ad probandum expoſita ad pœnam talionis, ſubſcribere fecit, vt infra, præſentibus NN.

Io N. hò accuſato, e mi obligo, &c.

§. QVARTVM.

Cauſæ deſcriptio.

Capitula ſuper quibus infraſcripti teſtes examinari debent, videlicet.

Primò, quòd N. frequenter bibit.

Secundò, quòd multoties inebriatus eſt.

Tertiò, quòd ebrius aliquando publicè vomuit.

Teſtes examinandi.

Pater N. ſuper primo.

Pater N Pater N. ſuper ſecundo.

Pater N. Pater N. ſuper omnibus.

§. QVIN-

Digitized by Google

§. *QVINTVM.*

Continuatio Proceſſus.

Acceptata igitur accuſatione, volens Pater N. iuſtitiæ, & ſuo muneri ſatisfacere, cauſæ progreſſum aggreſſus eſt ab examine teſtium, vt infra.

Die . . . . . coram P. N. vocatus fuit Pater N. teſtis ab accuſatore nominatus, ſuper primo articulo examinandus, Sacerdos, ætatis, &c. Religionis, &c. cui præſtito iuramento, & adhibita monitione, &c. *Et alia fiant, vt in formula examinis teſtium. Sicuti examen rei, defenſiones, quæ ſic deſcribi poterunt.*

§. *SEXTVM.*

Titulus defenſionum.

Exceptiones, & defenſiones, quæ probandæ offeruntur coram Patre N. per Fratrem N. accuſatum, *vel denunciatum* de ebrietate à Fratre N. ſuper quibus omnibus petitur, vt moris & iuris eſt, examinari infraſcriptos teſtes, videlicet.

P. N. ſuper primo articulo, quod N. raro bibit.
P. N. ſuper ſecundo, quòd nunquam inebriatus eſt.
P. N. ſuper tertio, quòd nunquam vomuit.
P. N. ſuper quarto, quòd ipſe parcus & continens eſt.
Teſtes autem pro defenſionibus examinentur, vt ſupra.

§. *SEPTIMVM.*

Monentur partes pro expeditione cauſæ.

Formato proceſſu offenſiuo, & defenſiuo, eoque partibus oſtenſo, Reum, & Actorem, ſegregatim adeſſe curauimus, eiſque diximus, iam nos oblatos teſtes examinaſſe, nec aliquid de iure prætermiſiſſe. itaque ſi aliquid vobis ſupereſt, omni abiecta mora exponite, nam noſtrum conſilium eſt, actitatam cauſam finire. Verùm cùm hi nihil aliud ſe requirere dicerent,

debita

debita vſi diligentia, ad definitiuam ſententiam deuenire iudicauimus. Acta ſunt hæc in Conuentu N. die. . . . .

Frater N. Miniſter, &c.

Frater N. Actuarius

Io N. accuſatore non hò da dire altro.) *vel Procuratores ſubſcribant.*
Io N. accuſato non hò altro che dire.)

Sententia feratur, vt ſupra.

Denunciatio.

§. PRIMVM.

Denunciatio Euangelica.

REuerende Pater. charitate impellēte tibi, vt patri denuncio quomodo Frater N. cōtra regularia inſtituta vino ſeſe ingurgitat, in quo eſt luxuria, in ſui perniciem, & aliorum ſcandalū, quare, vt ſuæ ſaluti, & aliorum offendiculo conſulas, piè corripiendum cenſeo. Ego enim ſecundum Euangelium, debitam monitionem non prætermiſi.

Ego Frater N. denuncio.

§. SECVNDVM.

Denunciatio iudicialis.

REuerende Admodum Pater. Iuſtitiæ zelo commotus, ne crimina inulta remaneant, tibi vt Iudici denuncio, qualiter Frater N. &c. Quapropter tuum erit, delictum hoc emendare. charitatiuè enim, ni fallor, antea eum monui, & nihil profeci, & cum oleum abiecerit, vino correptionis nunc agendum arbitror.

Ego Fr. N. denuncio.

§. TER-

§. TERTIVM.

Proceſſus per denunciationem.

In Dei nomine. Amen.

COram Patre N. comparuit Frater N. ac denunciauit Fratrem N. vt infra. Io Padre hò molte volte corretto Frà N. che non beueſſe tanto, nè s'imbriacaſſe, mà perche ſempre hà diſpreggiata la correttione, lo denuntio à V. P. acciò lo caſtighi, acciò s'emendi, & ſi poſſono eſaminare li P. N. N. N. &c. Quo audito, Pater fecit iurare Fratrem N. quòd dictum N. charitatiuè correxerit,& non reſipuerit, & quod non odio, aut calumniandi animo denunciauit, prout tacto, &c. iurauit. Et præfatus Pater N. denunciationem acceptauit, ſi & inquantum, &c. comminata denunciatori pęna talionis,ſi in probatione deficiat, cui ſtandum eſſe promiſit. Acta ſunt hæc in Conuentu N. die . . . . . &c. anno, &c. præſentibus NN.

Frater N. Actuarius.

Frà N. ſui preſente.
Frà N. ſui preſente.

§. QVARTVM.

Denunciatio facta per litteras miſſiuas.

In Dei nomine. Amen.

CVm Admodum Reuerendo Patri, &c. miſſæ fuiſſent duæ epiſtolæ à Fratre N. in quibus denunciabatur, quòd Frater N. ſuſpectum conſortium haberet in Conuentu N. eſſentque ſcriptæ, & ſubſcriptæ manu ipſius, vt credebatur, volens ipſe Pater N. malis inſurgentibus, quantum in ſe eſt, obuiare,acceſſit ad Conuentum N. ibique tribunali erecto,de hac cauſa inquirere decreuit. Acta, &c. die . . . . .

Frater N. Actuarius.

§. SE-

Digitized by Google

§. SECVNDVM.

Examen denunciationis.

VOcari igitur primò fecit Fratrem N. Scriptorem ſupradi-ctarum litterarum, quarum initium erat . . . . . finis . . . à tergo autem, Al molto R. P. &c. Et præſtito ei iuramento, eum interrogauit.

Primo, ſi ſciat ſuæ vocationis cauſam.
Si ſcripſit ipſi Superiori litteras, & quas.
Si fecit illas ab alio ſcribere.
Si recordatur materiæ contentæ in illis.
Si quærebatur in illis de aliquo, & de qua re.
Quid mouit illum ad ſcribendum.
Si ſciat alios de ea re ſcripſiſſe.
Quomodo ſciat.
Oſtenſis litteris. Si eas cognoſcit, vt à ſe ſcriptas.
Si totum in illis expoſitum, ſit verum.
Si ille contra quem ſcripſit eſt ſuus inimicus.
Si eum de tali crimine monuit.
Coram quibus id fecit.

Subſcribant.

§. QVINTVM.

Decretum de aſſignandis teſtibus.

QVibus habitis P. N. præcepit ipſi N. vt intra ſpatium vnius diei *vel horarum* aſſignaret nomina teſtium, aut ſcripturas, aut alia monumenta, quibus conſtare poteſt de corpore delicti à ſe delati, ac deinceps de veritate dictorum contra præfatum N. vt poſſit contra ipſum de iure procedi, ſecundùm Canonicas ſanctiones, aliàs, ſi in probatione defecerit, ſe puniendum non ambigat, prout præſenti Decreto dictum terminum aſſignat. Datum . . . . . die . . . .

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Eodem

Digitized by Google

Eodem die ego Frater N. acceptaui dictum terminum, & in-ſidem me ſubſcripſi manu propria.

Ego Frater N. manu propria.

§. *SEXTVM.*

Si is litteras, vt à ſe ſcriptas, non acceptet.

VIdens Pater N. Fratrem N. non acceptaſſe litteras, vt à ſe ſcriptas, generalem inquiſitionem inſtituere decreuit de talium litterarum ſcriptore. quare die....&c. vocatus fuit Pater N. Sacerdos, ætatis, &c. Et cum iuramento, &c.

Interrogatus (*Oſtenſis litteris, quarum initium eſt &c. & finis &c.*)

Si ſcit, quis eas ſcripſerit.
Si poteſt imaginari earundem ſcriptorem.
Vnde ad talem imaginationem mouetur.
Quis aderat, quando dixit ſe vindicaturum.
Si aliàs eum talia feciſſe ſciat.
Si alios nouit, qui ſciant, vel putent N. ipſas litteras ſcripſiſſe.

§. *SEPTIMVM.*

Vindicatio ab infamia, quòd aliquis eas litteras non ſcripſerit.

DIe..... Cum per diligentem inquiſitionem nos Pater N. Miniſter &c. reperiſſemus vanè, & ſine fundamento Fratrem N. infamia reſperſum de dictarum litterarum ſcriptura, vt in actis apparet. Idcircò ipſum innocentem iudicamus de obiectis, prout præſenti decreto iudicamus, & abſoluimus ab inſtantia iudicij, donec alia inſurgant contra ipſum indicia. Datùm &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

Digitized by Google

§. OCTAVVM.

Denunciatio iuſſu alterius.

Die . . . . . &c. Cum Pater N. audiſſet, Fratres N N. non ſua ſponte, ſed iuſſu Patris N. Guardiani denunciaſſe per litteras, ac proinde ſe non teneri ad probandum expoſita, idcircò Patri N. viſum fuit de tali iuſſu inquirere, & alijs infraſcriptis. Quare cum Pater N. Guardianus vocatus adeſſet coram Patre N. fuit interrogatus cum iuramento, prout tacto &c.

Si ſcit aliquem denunciaſſe.
Quomodo ſciat.
Si ipſe precepit ſcibere litteras; & quarè.
(*Oſtenſis litteris.*) Si illas cognoſcat pro ſcriptis, ſuo iuſſu.
Si ſcripte fuerunt manu denunciatorum.
Si contentum in illis verum ſit.
Quarè ipſe, vt Superior non prouidit.
De cauſa ſcientiæ.

§. NONVM.

Teſtes, & articuli aſſignantur.

Coram Patre N. comparet Frater N. & dicit, quod cum die . . . . . fuerit ſibi iuſſum, vt infra terminum horarum . . . . . deberet adducere teſtes, & probationes pro ſua denunciatione iuridica facta contra N. ſuper crimine . . . . . quapropter modo comparens præſentat articulos, nomina, & cognomina teſtium, qui erunt examinandi tam ſuper corpore delicti, quàm ſuper perſona delinquentis: ſunt autem ſequentia, ſuper quibus petit cum omni reuerentia, & meliori modo ſibi miniſtrari iuſtitiam contra denunciatum, procedendo ad ipſius punitionẽ, alias de omni iniuſtitia (cum reuerentia) proteſtatur; & ità petit ſibi, & bono religionis prouideri, iſto, & omni alio meliori modo &c.

Nomina teſtium ſunt.

P. N. P. N. P. N. &c.

Arti-

Digitized by Google

Articuli autem.

Primus, quod &c.

Secundus, quod, &c.

Et teſtes examinandi ſunt, primus ſuper primo: ſecundus, ſuper ſecundo &c.

Præſentata fuit præſens comparitio per manum Patris N. & à Patre Miniſtro fuit admiſſa, ſi & inquantum. Die . . . . .

Frater N. Actuarius.

§. DECIMVM.

Denunciatio ad vtilitatem denunciantis.

CORam Patre N. comparet Frater N. eidemquè per modum denunciationis exponit, qualiter Frater N. quadam die de cella ipſius comparentis furto ſurripuit duo Quadrageſimalia, cuius rei teſtes ſunt N. N. illaque retinet contra voluntatem ipſius comparentis, & denunciantis, & licet ſępius requiſitus, non vult reſtituere, *vel* N. non ceſſat ipſius famã denigrare, cuius rei teſtes ſunt NN. & cùm ſæpè illum admonuerit, vt ab huiuſmodi calumnijs abſtineret, haud tamen deſtitit. ſed in deteriùs prolapſus eſt, &c. Quapropter eũdẽ denunciat adm. R. P. V. non odio, ſed zelo, vt & ipſius Fratris ſaluti conſulatur, & ſibi ſua Quadrageſimalia, *vel* fama reſtituatur. Datum . . . . .

Ego N. ſic denuncio.

Si Superior vocato denunciato (quod prius debet facere) reſtitutionem, &c. obtinet, vlteriùs non procedat. iam enim ciuiliter prouiſum eſt. ſi ille reſtituere non vult, tunc criminaliter inſtituat informationem, vt ſupra, niſi vellet ex denunciatione, ſibi viam ad iudicium aperiente, procedere ex officio, apponendo hoc Decretum.

§. VNDECIMVM.

Decretum de procedendo ob denunciationem ex officio.

QVoniam ex denunciatione, facta coram nobis, à Fratre N. contra Fratrem N. de . . . . . innotuit crimen furti, iniu-

riarum, &c. contra dictum N. idcirco, nè delicta impunita remaneant, contra illum decreuimus ex officio procedere, reproducendo omnia, quæ aduerſum illum producta, ac probata ſunt in priori iudicio denunciationis. Datum, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. *DVODECIMVM.*

Denunciatio exceptiua.

COram, &c. comparet, &c. & excipit contra, &c. denuncians illum eſſe hominem ſcandaloſum, ebrioſum, & ſignanter quandam mulierem ad peccatum ſollicitaſſe. cuius rei teſtes ſunt NN. propterea dicit non eſſe admittendum ad Prouincialatum, & ſi eſſet admiſſus, electionem de ipſo factam, omnino eſſe irritandam: idque non odio, &c. ſed publico Religionis bono conſulens, denunciat. Datum, &c.

Ego Frater N. ita denuncio.

§. *DECIMVMTERTIVM*

Acceptatio denunciationis.

CVm comparuiſſet coram P. N. Frater N. & denunciaſſet excipiendo contra Fratrem N. vt infra; *inſeratur denunciatio;* Viſa tali denunciatione, dictus P. N. eam acceptauit, ſi & in quantum, omni meliori, &c. Actum in Conuentu N. die . . . . , &c.

F. N. Actuarius.

Cùm igitur hæc in notitiam Curiæ peruenerint, Nos Frater N. Miniſter, iudicauimus in cauſa procedere. dictum denunciatorem, & alios teſtes productos examinare, & prædictum N. reum conſtituere, ſi & in quantum iuris fuerit. eligẽtes in Actuarium huius cauſæ Fratrem N. cum poteſtate eundem mutandi, prout viſum fuerit. Acta in Conuentu N. die, &c.

Frater N. Miniſter.

Frater N. Actuarius.

§. De-

Digitized by Google

§. DECIMVMQVARTVM.

Examen denunciantis.

CORam, &c. Vocatus, &c. & delato, &c. ſuper denunciationes, &c. ad opportunas interrogationes, reſpondit, vt intra.

Vnde ſcit ea, quæ denunciauit, & an ea viderit? audierit? à quibus?

Quo tempore?

Quo loco?

Quibus præſentibus?

Quid viderit ad ſuſpectum conſortium ſpectans?

Quoties viderit?

Quonam loco eſſent ipſe, & ſuſpectus cum muliere?

An ille ſit ſolitus delinquere?

An fuerit aliàs inquiſitus de hac re? accuſatus? condemnatus? an ipſe denuncians cognoſcat denunciatum eſſe hominem tali vitio deditum, qui niſi cohibeatur à Superioribus relabetur?

Vnde orta ſit hæc fama? à quibus, &c.

Exceptio.

MOdus procedendi per exceptionem, patet in §. 10. denunciationis, & infra. ideo nihil additur.

Iudex delegatus.

OStendat priùs litteras patentes ſuæ Commiſſionis. & publicè eas legere faciat in Conuentu, ad quem eſt deſtinatus, vel (ſi ad vniuerſitatem cauſarum) in vno ſaltem Conuentu Prouinciæ. quia non publicata facultate, quam habet, ei non eſſet obediendum. Niſi notorium eſſet eum eſſe Commiſſarium, aut Viſitatorem, cuiuſmodi eſſet, ſi ſe diceret Commiſſarium, exiſtente Generali, vel Prouinciali in eodem Conuētu, & vt accidit in reliquis Conuētibus Prouinciæ, poſt publicatam ſuam Commiſſionem in vno Conuentu; tunc enim notorium præſumeretur, & nolentes eo caſu obedire, pœna rebellium puniendi eſſent.

Moder. Rom. q. 9. ampliat. 2. Vallisol. c. 8. c. nobiliſſimus d. 47. c. cum iure peritus extr. de off. delegati. Argum. in l. 2. C. de leg. Decian. in tractat. de crim. lib. 4. c. 22.

Publi-

Vallisol.c.8. *Publicata, ac notificata ſua Commiſſione tam ſuperiori ordinario, quàm communitati, iuxtà formam Statutorum generalium expedire debet litteras per omnes Conuẽtus ſuæ iuriſdictionis, ſiue vulgari, ſiue latino idiomate exaratas, quibus ſuum aduentum notificet, Viſitationem indicat, orationes ſpeciales, & ſuffragia iniungat, exitum Fratribus, tam extra Prouinciam, quàm extra ſui Conuentus limites interdicat; obedientias omnes Prouincialis ſuſpendat, aliaque mandet, quæ ex præſcripto noſtrarum legum, & probatæ conſuetudinis fieri debent.*

5 *In progreſſu autem Viſitationis, vel cauſæ ſibi commiſſæ expeditione, omnia adamuſſim obſeruet, quæ in formulis pro Iudice ordinario ſuperiùs adnotata ſunt, mutato ſolum nomine Miniſtri in Commiſſarium, vel Viſitatorem, aut delegatum, inſerendo in principio, ac exordio proceſſus tenorem integrum ſuæ commiſſionis; & declarando Stribæ, vel Actuarij, ſiue Secretarij in illa cauſa deſtinationem, vt infra.*

§. *PRIMVM.*

Inquiſitio generalis à delegato.

In Dei nomine. Amen, &c.

Hæc eſt viſitatio Conuentus N. quam facere intendit Pater N. Commiſſarius delegatus ad vniuerſitatem cauſarum à Reuerẽdiſſimo Patre Generali, *vel Commiſſarius Viſitator Prouinciæ*, prout patet ex patententibus, literis ipſius publicè lectis in Refectorio Conuentus, N. per me Fratrem N. ab ipſo Patre Commiſſario in Scribam electo, de mandato eiuſdem, cuius tenor talis eſt. Frater N. Miniſter Generalis, &c. quibus lectis & publicatis, cùm perueniſſet idem Pater Commiſſarius ad Conuentum, &c. Acta ſunt, &c.

§. SE-

Digitized by Google

§. *SECVNDVM.*

Inquiſitio ſpecialis per delegatum.

In Dei nomine, Amen. Anno, &c.

SAcrorum Canonum, & ſacri Concilij Tridentini veſtigijs inhærendo. Reuerendus Admodum Pater Commiſſarius delegatus à Reuerendiſſimo, &c. Aſcito me pro Secretario, poſt generalem inquiſitionem factam, in Conuentu N. ad ſpecialem deſcendere voluit, prout infra.

Quia in Viſitatione generali, &c. fuit repertus, &c. nè delicta impunita remaneant, ad ſpecialem inquiſitionem deuenire decreuimus, teſtes examinando, & alia de iure faciendo, prout præſenti Decreto decernimus. Acta ſunt, &c.

§. *TERTIVM.*

Proceſſus in cauſa ſpeciali delegata.

In Dei nomine. Amen.

CAuſæ deſcriptio, ſeu proceſſus de ijs, quæ à Fratre N. contra Fratrem N. fuerunt in iudicio deducta.

Cum Iudicibus à Deo iudicandi poteſtas collata ſit, ad laudē bonorum, malefactorum verò vindictam; vt muneri Iudicis, cuius nunc partes ſuſtinemus, quantum poſſumus, ſatiſfaciamus, ſuper delata crimina diſquiſitionem iuridicam inſtituere decreuimus.

Die igitur, . . . coram nobis Iudice delegato per Reuerendiſſimum Patrem Generalem, per ſuas patentes litteras, quarum tenor eſt, qui ſequitur . . . . comparuit Pater N. in Cella officij noſtri, atque quærelam detulit, Accuſatorio nomine, contra Fratrem N. his verbis. Io. . . .

Capitula ſuper quibus ſubſcriptos teſtes examinari volumus, & inſtamus.

Primo Frater N. . . . . Secundo &c. N. ſuper primo N.&c.

At nos iuſtitię complementum adminiſtrare volentes, electo in Actuarium Patre N. ad cauſæ inquiſitionem deſcendere decreuimus,

nimus, prout præſenti Decreto decernimus, actum in N. die, quo ſupra, &c.

Frater N. Commiſſarius delegatus.

Frater N. Actuarius.

§. QVARTVM.

Proceſſus per delegatum ex fama.

In *Dei nomine. Amen.*

CVm de Monaſterij N. expilatione facta à Fratre N. exorta eſſet fama, & percrebuiſſet atque mihi N. Iudici delegato, id manifeſtum iuris notitia non eſſet. Idcirco ad eius probationem ſecundum Canones, duobus adhibitis ſenioribus, & probatæ vitæ teſtibus, procedendum curauimus. Acta, &c.

Examinatis teſtibus, ſubiungatur Decretum hoc.

§. QVINTVM.

Decretum in ſuſpectum de fama.

In *Dei nomine. Amen.*

NOs N. delegatus, vt in noſtra authoritate habetur, quæ talis eſt [illegible] cũ Fratrem N. fama percrebuiſſet, eſſe ſuſpectũ de dilapidatione Conuentus, examinatis duobus teſtibus, reipſa comperimus, eius de hac re, eſſe vehementer vulneratam famam, ac commaculatam apud graues, & probos viros, idq; non vna vice tantum, ſed ſæpius vt in actis: quamobrem dicimus, & decernimus, ac declaramus ipſum N. eſſe ſuſpectum, & infamatum apud graues, &c. Et hæc facimus omni meliori modo, &c. Lecta, lata, in Conuentu N. die, &c.

Frater N. Commiſſarius.

Frater N. Actuarius.

Paten-

Patentium, & Commiſſionalium litterarum formulæ.

§. *PRIMVM.*

Delegatio ob accuſationem, vel clamoroſam inſinuationem.

NOs Frater N. Miniſter Generalis, *vel Prouincialis* N. N. Dilecto nobis in Chriſto Patri, Fratri N. ſacrę Theologiæ Lectori, ac prouinciæ noſtrę N. Patri benemerito, ſalutem, &c

CVm ad noſtrum tribunal fuiſſent die .... porrecti libelli, ſeu litteræ ſcriptæ à Patre N. de N. in quibus accuſabâtur Frater N. & N. prout latius in ipſis continetur. *Vel*, Moti à clamoroſis inſinuationibus, ad nos, à fide dignis ſæpiùs delatis, quod Frater N. ... commiſerit, & cum grauioribus negotijs eſſemus impediti, ita vt per nos nō poſſemus, (vt tenebamur,) procedere contra huiuſmodi criminoſos; nè talia delicta impunita remaneant, neuè in noſtra Religione inulta ſcelera, in perniciem transeant aliorum, confiſi de tuis bonitate, ſcientia, experientia, ac in rebus gerendis dexteritate, tibi præfato Patri N. per præſentes committimus, quatenùs his receptis, cum ſocio, ac Scriba tibi benè viſis, ad Conuentum noſtrum N. te conferas, ibique iuxtà Canonicarum ſanctionum, ac noſtrorum Statutorum ſeriem in huiuſmodi delicta inquiras, recipiendo indicia, examinando teſtes, conſtituēdo reos, etiā in rigoroſo examine, ſi opus fuerit, prout ratio, & cauſę merita tibi ſuggeſſerint. Quapropter in hac cauſa te noſtrum Commiſſarium inſtituimus, & declaramus, inſtitutum, ac declaratum eſſe volumus, dantes tibi iuriſdictionem, & facultatem deſuper opportunas & neceſſarias; præcipiendo omnibus ad quos ſpectat, ad meritum ſalutaris obedientiæ, & ſub alijs pœnis noſtro arbitrio reſeruatis, vel in iure in rebelles latis, vt te in noſtrum Commiſſarium recipiant, ac in omnibus ad cauſam ſpectantibus tibi obediant, faueant, pariter & aſſiſtant. Vale, noſtri in tuis orationibus ac ſacrificijs memor. Datum in Conuentu N. in cella ſolitæ noſtræ reſidentiæ, die .....

Frater N. Miniſter.

Digitized by Google

§. *SECVNDVM.*

Delegatio ad vniuerſitatem cauſarum.

Nos Frater N. &c. Tibi, &c.

Religioſorum noſtrorum regimini, quanto ex alto nobis cõceditur, ex generalatus ſpecula proſpicientes, in illa pręcipuè officij noſtri aciem dirigimus, quæ morum correptionem, diſciplinæ regularis obſeruantiam, & Prælatorum electionem concernunt. Quapropter, cùm inſtet celebratio Capituli, Prouinciæ noſtrę N. quam eiuſdem Prouinciæ viſitatio præcedere debet, ſatagamus aliquem, ad hoc munus deſtinare, qui noſtri officij grauioribus curis impediti, partes ſuſcipiat. de tuis moribus, probitate, literis, ac in rebus gerendis dexteritate, plurimum in Domino confidentes, te præfatum Patrem N. Commiſſarium, ac Viſitatorem noſtrum in dicta Prouincia N. cum plenitudine poteſtatis, tam in capite, quàm in membris inſtituimus, & deputamus, dantes tibi omnem neceſſariam, & opportunam authoritatem, qua de iure, & conſuetudine ex Apoſtolicis, & Seraphicis ſanctionibus huiuſmodi Cõmiſſarij potiri, & gaudere ſolent, ac debent. Mandantes ſub præcepto ſanctæ obedientiæ, & in ſubſidium excommunicationis latæ ſententiæ, alijſque pœnis, noſtro arbitrio reſeruatis, ac ſpecialiter contra rebellàntes latis, tam P. Miniſtro, quàm cæteris Superioribus Patribus, & Fratribus eiuſdem Prouinciæ, vt te in legitimum Commiſſarium Viſitatorem pacificè recipiant; & in omnibus, quæ non fuerint Regulæ noſtræ, ac animæ contraria tibi obediãt, faueant, & aſſiſtant. Monemus autem te, vt munus iniunctum cum omni integritate exèquaris, vitia conuellas, virtutes fundes, pacem foueas, & zelo Seraphico ardens corda filiorum ad patres conuertens, lucrum ex viſitatione intentum in gazophilatium Domini comportes, benedictionem à Deo, ac Seraphico Patre noſtro, ac nobis reportaturus, cui concedimus, vt ſocium & Secretarium tuo arbitratu eligere poſſis. Vale, &c.

§. TER-

Digitized by Google

§. *TERTIVM.*

Delegatio ad aliquam cauſam.

Nos, &c. Tibi, &c.

NEgotiorum nobis commiſſorum à Reuerendiſſimo P. N. multitudine, & grauitate diſtracti, non valentes per noſmetipſos omnibus perſonaliter adeſſe; nè tamen zizania importuna fruges Seraphicas vel ſuffocent, vel conuellant, (tibi Pater N. de cuius perſonæ induſtria plurimum confidimus) vt ad Conuentum noſtrum N. accedas, ibique de vulneribus inflictis in perſonā Patris N. quæq. ad nos *accuſatio* vel *denunciatio*, vel *clamoroſa inſinuatio* à probis, &c. ſæpiùs prolata eſt, inquiras; contra ſontes, & indiciatos proceſſum inſtituas, omniaque alia facias, quæ de iure facienda ſunt, licentiam concedimus, facultatem opportunam, & neceſſariam impertimur, imò ſub merito ſanctæ obedientiæ iniungimus, ad cuius rei firmitatem, & executionem, præcipimus ſub præcepto ſanctæ obedientiæ, excommunicationis, &c. alijs, &c. Patribus, & Fratribus, &c. vt te in noſtrum Commiſſarium in hac parte delegatum recipiant, & in ſpectantibus ad tuam Commiſſionem tibi promptè faueant, & obediant. Vale.

Præceptum in carceres detrudendi.

§. *QVARTVM.*

Nos, &c. Patri N. Prouinciæ noſtræ, &c. N. Miniſtro, vel Conuentus noſtri N. Guardiano, ſalutem.

CVm Apoſtolo teſte, Iudex gladiū portet, in laudem bonorū, atq. ad vindictā delinquētium, acciderit q. diebus præteritis, vt Frater N. Dei timore poſtpoſito, de P. N. peſſimè oblocutus fuerit, cū ſcandalo etiā ſæcularium, quod iuridicis probationibus nobis conſtat, *vel* cùm Frater N. ter de mandato noſtro monitus fuerit, vt libros ab ipſo ablatos de cella Patris N. reſtitueret, ſub pœna excōmunicationis, & poſt trinam monitionem iuridicè factam obedire contempſerit: ea propter, nè iuſtitiæ locus deſit,

vtque eius punitio cæteris tranſeat in exemplum, tibi per præſentes committimus, & mandamus, vt his receptis dictum Fratrem N. inobedientem, & contumacem, *vel*, de ſuo proximo, cum Religionis dedecore peſſimè obloquentem in carceribus tui Conuentus, iuſſu, & mandato noſtris detrudas, nec illum inde extrahas, niſi à nobis ſcriptam licentiam obtinueris. In quorum fidem, &c.

§. *QVINTVM*.

Apoſtolos concedendi modus.

Sanctiſſimo in Chriſto Patri & D. D. N. vniuerſalis Eccleſiæ Paſtori. Frater N. Miniſter, &c. fidelis, & obediens, poſt deuota pedum oſcula.

NOuerit ſanctitas veſtra, quod cùm in cauſa homicidij ſecuti in perſonam Patris N. de quo eſt infamatus, &c. Frater N. & cauſa coram me agitabatur, ac ſuper illa ſententiam definitiuam tuliſſem: idem Frater N. ab huiuſmodi ſententia ad Sanctitatem veſtram, Sedemque Apoſtolicam appellauit. ideo ipſum N. è meo iudicio dimitto, & ad S. V. his litteris comitatum iudicandum dimitto. In quorum, &c.

§. *SEXTVM*

Apoſtoli reuerentiales.

Frater N. Miniſter. Tibi, &c.

QVamuis appellatio tua nobis friuola viſa fuerit, ob noſtram tamen in Apoſtolicam Sedem, ad quam appellaſti, reuerentiam, illi duximus deferendum, vt re ipſa detulimus, hos tibi proinde, reuerentiales Apoſtolos concedentes. In quorum, &c.

§. SE-

§. SEPTIMVM.

Apoſtoli teſtimoniales.

Frater N. Theologus, &c.

TEnore præſentium, omnibus & ſingulis has litteras inſpecturis, pariter, & lecturis fidem facimus & teſtamur, qualiter die. . . . Pater N. Sacerdos, coram nobis, alijſque teſtibus infraſcriptis, tempore, locoque congruo, intra terminum à iure ſtatutum, non ſemel tantum, ſed iterum, ac tertio à Patre N. Miniſtro inſtanter petijſſet, vt Apoſtoli ſibi, ad ſuam appellationem proſequendam, concederentur, qui tamen ab eodem Patre N. eidem petenti fuere denegati. In quorum fidem has ei teſtimoniales litteras cum teſtibus infraſcriptis impertiui. In quorum, &c.

Vel, qui tamen, procraſtinante, & differente eodem Patre N. eidem dati non fuere, quæ procraſtinatio, cum malitioſa mihi viſa fuerit, nè iuſtitia iniquè impediatur, hos eidem teſtimoniales, &c. *vel*, cùm Pater N. de appellatione grauatum ſe oſtenderet, & minacibus verbis, illum exciperet, timens ſibi periculum carcerum, idem Frater coram nobis de hac iniuſtitia conquæſtus fuit, & à nobis infraſcriptis bis, ternè petijt, vt tales concederemus Apoſtolos. Quod conſiderantes rationi congruum, maximè cùm ſolitus ſit idem Pater N. comminationes exequi, proximi indemnitati conſulentes, hos teſtimoniales Apoſtolos libenter conceſſimus. In quorum, &c.

LAVS DEO.

Digitized by Google

Digitized by Google

TOTIVS OPERIS
INDEX.

Abſens.

ABſentes citandi, nec aliter iudicandi, vel condemnandi. pag.40.

Abſoluere.

ABſoluendus eſt, qui completè euacuat indicia & aliquando cum clauſula, nouis ſuperuenientibus indicijs. pag.41.

Accuſator, Accuſatio, Accuſare.

ACcuſatoris, & teſtium nomina qualiter parti publicanda. pag.38.

Accuſatio, & accuſator quid. Qui ad accuſandum inhabiles. Accuſans, & non probans, talionis pœna plectendus. Accuſans alias correptum non audiendus, ſed puniendus. pag. 16. Non audiatur, niſi iuret de calumnia, & ſe obliget ad probandum. Accuſans de delicto in genere, & non expreſſo accuſatoris nomine, non audiatur. Accuſans de pluribus, & vnum probans, talionis pœnam effugit. Accuſatore non probante, reus abſoluitur. Accuſans de falſo, calumniator eſt. Quando ab accuſatione recedi poteſt. Ad accuſandum Prelatos non quilibet admittatur. Acceptatam accuſationem reſcindere non poteſt Iudex, imò eam acceptare tenetur. pag. 17. Plures in vno libello quando accuſari poſſunt. pag.18.

Appellatio, & Recurſus.

APpellatio innocentiæ Præſidium. Appellari poteſt ab ordinario, & delegato. Appellationis validitas coram arbitris examinanda.

Appellatione pendente non procedatur in cauſa. Appellatio, ſuſpendit

ſuſpendit, & deuoluit ad ſuperiorem controuerſiam. Appellatio excommunicationis ſententiam non ſuſpendit. Quis ordo in appellatione ſeruandus. Appellatio poſt decem dies à ſententia, nulla eſt. pag.3. Iudex, à quo appellatum eſt, quomodo, quando, & per quos mittere debet copiam proceſſus ad Iudicem ad quem. Dubia appellationis exiſtente ſententia, in Rei fauorem Iudex inclinet. Appellare à pœnis Statutorum, & correptionibus Ordinis, nefas. Appellans indebitè quà puniendus. Vel qui ſine copia proceſſus, & obedientialibus litteris ad Superiorem recurrit. Friuolæ appellationes reijciantur & quænam illę. pag.4. Damna irreparabilia quæ ſunt. A ſubdelegato ad delegantem appelletur. Appellationis cauſas Diffinitoriũ examinare debet. & quando fallit. In quacunque parte cauſæ appellatio interponi poteſt. Intra ſex Menſes reus proſequi poteſt appellationem Iudice tempus proſequendæ appellationis non determinante. 5.

Arbiter.

ARbitri Iudices, qua ratione deligendi, vel repudiandi. Ab arbitri ſententia quando appellari poſſit. pag.2.

Arctatio.

ARctatio quid, Tormenti genus eſt. pag 32. Tempus arctationis reo ignotum eſſe debet. ibid. ſine diffinitorij conſenſu arctari aliquis non poteſt. pag 35. quid interſit inter arctationem, carcerem, & domum diſciplinæ. ibid.

Carcer.

DAtur, vel ad cuſtodiam, vel ad pœnam. Iniuſtè carcerans, eſt excommunicatus. Carcerati, quid facere debeant. Ad arctationem, & ad pœnam in carcerem conijcere non poteſt, niſi Prouincialis cum Diffinitorij conſenſu. pag. 35.

Quibus caſibus Guardiani carcerare poſſunt. pag. 7. Pœna carceris quæ. pag.8.

Conſeſſus,

Digitized by Google

INDEX.

Conſeſſus, Conſeſſio.

QVando dicatur confeſſus. Confeſſo dari debent defenſiones. Confeſſus ſpontè, mitiùs puniendus. pag. 37. Qui ſpontè confitetur ſuum peccatum Superiori, ante inquiſitionem, non punitur. pag. 21. Confeſſio extraiudicialis, vel facta coram Iudice, incompetente eſt indicium graue. 25. Confeſſio item, facta in tortura, & non ratificata. pag. 26. Confeſſio, poſt torturam eſt ratificanda. pag. 35. Confeſſio iudicialis ſupplet repetitionem teſtium. pag. 40. Confeſſus legitimè ad pœnam ordinariam eſt condemnandus. ibid.

Contumax.

COntumax quis ſit dicendus. pag. 9. Quomodo condemnandus pag. 15.

Conuictus.

DIcitur per duos ſaltem teſtes. pag. 30. Conuictus de occulto crimine, quomodo puniendus. pag. 22. Qui confeſſus eſt delictum tranſiens. Illo non probato, quando condemnari poteſt. pag. 20. Conuictus non eſt torquendus, niſi in certis caſibus. pag. 33.

Corpus delicti.

QVid ſit neceſſarium ante informationem. Corpus delicti permanentis, vel tranſeuntis. Quomodo probetur. pag. 19. Venenum, Vulnus, Defloratio, quomodo conſtabunt. pag. 19. & 20. Forma deſcribendi corpus delicti, à pag. 50. ad 54.

Defenſiones.

SVnt de iure naturę. Indefenſus condemnari non poteſt. Quot dilationes in defenſionibus aſſignari debēt. Ob defenſiones

P aſſi-

Digitized by Google

aſſignandus eſt Procurator, vel Patronus. pag. 37. Proceſſus copia integra eſt Reo aſſignanda. Quando etiam cũ nominibus accuſatoris, & teſtium. Patrono proceſſus in aula oſtendendus, & luſtrandus. pag. 38. Defenſiones, niſi habitis teſtibus pro ritè examinatis, non concedantur. Quos articulos defenſorios reijcere poterit Iudex. Teſtes ad defenſam quomodo recipiendi. Defenſiones vnde eliciendæ. Copia proceſſus, in quo multi inquiſiti, & non omnes examinati ſunt, qualiter aſſignanda. pag. 39. Repetitio teſtium in defenſionibus quomodo facienda. pag. 40.

Delegatus, Delegare.

IVdex delegatus quis ſit, & qualis eſſe debeat. pag. 1. Quando ſubdelegare valeat. An delegati authoritas expiret, mortuo, vel amoto delegante. Mortuo delegato, quid eius Secretarius, vel Prouincialis facere debeat. ibid

Delicta.

ALia leuia, alia grauia, alia grauiora, alia grauiſſima, & quænam illa ſint. pag. 5. & 6. In leuibus, & aliquando in grauibus Guardiani procedere poſſunt, non tamen ſcripto. pag. 7. Delicta priuata publica, exceptuata, quæ pag. 18. Quæ item permanentia, & tranſeuntia. Delictum occultum quid ſit pag. 21.

Denunciatio, Denunciator.

ALia eſt Euangelica, alia iudicialis. Quando Euangelicam correptio præcedere debeat. Inhabilis ad accuſandum, eſt etiam inhabilis ad denunciandum iudicialiter. Denuncians iudicialiter, delictum cum ſuis circumſtantijs afferre debet. Si apud Iudicem inſiſtit, accuſator euadit. pag. 18. Denunciator quando pœna extraordinaria puniendus. Aduersùs magnos viros non omnis denunciator admittitur. Per litteras ſine nomine, nulla eſt denunciatio. Canonicè denuncians, poterit, vt teſtis examinari pag. 19.

Eis-

Digitized by Google

INDEX.

Eiectio, Expulſio.

AB ordine quid. pag. 8. Quomodo exequenda, & cui applicanda. pag. 13.

Exceptio.

ALia ciuilis, alia criminalis, & quales. Sine exceptore non currit exceptio. Non probans exceptionem contra eligendum, vel electum qualiter puniendus. Criminalis exceptio pœnam intendit. pag. 24. Quando contra eligendum, ipſo die electionis exceptio acceptari debeat. pag. 25.

Excommunicatio, Excommunicatus.

EXcommunicationis ſententiam appellatio non ſuſpendit. pag. 3. Excommunicatus nec accuſare, nec teſtis, nec Iudex eſſe poteſt. pag. 2. 16. 27. Reus excommunicatus ante examen eſt abſoluendus. pag. 37.

Fama, Infamia, Clamoroſa inſinuatio.

QVid ſint. Viam aperiunt inquiſitioni. Initio proceſſus per duos teſtes probanda eſt infamia. Bona fama malæ præualet. Triennio bona fama recuperatur. Clamoroſa inſinuatio neceſſaria eſt, cùm aduersùs Prælatos procedendum ſit. Deponens de fama debet dicere, quid illa ſit. pag. 27.

Formæ actuum iudicialium.

FOrma inquiſitionis generalis paternæ. pag. 42. 43. 44.
Inquiſitionis generalis iudicialis. pag. 44. 45.
Examinandi teſtes pro inquiſitione ſpeciali. pag 46. 47.
Examinandi ſpecialiter teſtes ex officio. pag. 47. 48.
Examinandi de fama, ex clamoroſa inſinuatione. pag 48.
Procedendi contra infamatum. pag. 49. 50.

Digitized by Google

INDEX.

Deſcribendi corpus delicti manifeſti. pag.50. 51. Dubij. 52. Adhibendi peritos pro veneno. 53. Pro deſloratione 54.

Inquirendi authorem occultum delicti manifeſti .pag.44. De veneno. pag.45. Si de veneno non conſtet clarè.pag.56.De aio delicto dubio. pag.56.

Examinis vulnerati. pag.57.Si ignoret authorem.Si nolit prodere vulnerantem. pag.58.

Examinandi teſtes ſuper indicia.De inimicitia.pag.58.59. De confeſſione extraiudiciali. pag.59.

Forma generalis examinandi teſtes. pag.60.

Si irreuerens, vel pertinax fuerit. pag.61. Si ad cor redeat. Ibid. Si mendaciũ dicat. ibid. Executio decreti carcerationis. 62.

Forma torquendi teſtem infamem. ibid. Varium, & vacillantem pag.63.

Si aliud dicit cum iuramento,aliud ſine. Si neget ſcire, cum alias conſtet ſcire. pag.64.

Si ab aliquo loco teſtis vocandus ſit. pag.65.

Si Decretum hoc mittendum eſſet per litteras. ibid.

Si examen teſtis expediri non potuit. ibid

Forma conſtituendi Reum. pag. 66.67.

In ſecundo conſtituto. pag.68.

Si excommunicatus reperiatur, & ſit abſoluendus. pag.69.

In tertio conſtituto. ibid. & 70.

Confrontatio Rei cum teſtibus.pag.71.

Recognitio Rei à teſtibus. pag. 72.

Si Reus coram Iudice delinquat. pag.73.

Forma torquendi Reum. Decretum defenſionum ante torturam. ibid. Intimatio dicti decreti.Aſſignatio Aduocati,& Procuratoris. pag.74.

Prorogatio termini. Decretum prorogationis termini, Præſentatio articulorum. pag.75.

Examinatio teſtium ad defenſam. Decretum oſtendendi proceſſum defenſiuum parti. pag.76.

Petitur copia proceſſus defenſiui. Decretum pro tradenda copia defenſiua. Copiæ aſſignatio. pag.77.

Oſtenſio proceſſus defenſiui Conſultori. Reſtitutio proceſſus cum voto. pag.78. Votum Conſultoris. Decretum Iudicis adhærendi voto. pag.79.

Praxis inferendæ torturæ. ibid. & pag.80. Decretum ſecundæ torturæ. Secundæ torturæ illatio. pag.81. Si deficiat Reus in tormentis. pag.82. Ratificatio poſt torturam. pag.83. Tortura Rei pro complicibus. pag.84.

Forma

Digitized by Google

Forma citandi ad ſententiam. Ibid. Tenor ſententiæ, pag. 85. Abſolutoriæ. 86. Condemnatoriæ, Interlocutoriæ. pag. 87. Exceptoriæ. 88.
Forma condemnandi contumacem. Citatio per monitorium. pag. 88.
Relatio citationis. pag. 89.
Citatio ad ſententiam. Sententia contra contumacem. pag. 90
Forma procedendi per accuſationem. Libellus accuſatorius. Acceptatio libelli. pag 91.
Alia accuſationis forma. Cauſæ deſcriptio 92. Continuatio proceſſus, Titulus defenſionum. Monentur partes pro expeditione cauſæ 93.
Forma denunciationis Euangelicę. Iudicialis. pag. 94.
Forma proceſſus per denunciationem. Denunciatio facta per litteras miſſiuas. 95. Examen denunciãtis per litteras Decretum de aſſignandis teſtibus pag 95. Si is litteras vt à ſe ſcriptas non acceptet. Vindicatio ab infamia, quod aliquis eas litteràs non ſcripſerit. pag. 97 Denunciatio iuſſu alterius. Teſtes, & articuli aſsignantur pag. 98. Denunciatio ad vtilitatem denunciantis. Decretum de procedendo ob denunciationem ex officio. pag. 99 Denunciatio exceptiua. Acceptatio denunciationis. pag. 100. Examen denunciantis. pag. 101.
Forma procedendi per exceptionem. ibid.
Forma inquiſitionis generalis à delegato. pag. 102.
Inquiſitionis ſpecialis à delegato. pag. 103.
Proceſſus in cauſa ſpeciali à delegato. ibid.
Proceſſus per delegatum ex fama. pag 104.
Decreti in ſuſpectum de fuga. ibid.
Delegationis ob accuſationem, vel clamoroſam inſinuationem. pag. 105.
Delegationis ad vniuerſitatem cauſarum. pag 106.
Delegationis ad aliquam cauſam. pag. 107.
Præcepti in carcerem detrudendi. ibid.
Apoſtolos concedendi. pag. 108.
Apoſtolos reuerentiales. ibid. Et teſtimoniales 109.

Guardiani.

SVnt Iudices in aliquibus cauſis. pag. 1 In leuibus nimirum, & in grauibus aliquibus delictis, ſine ſcripto tamen. pag. 7. Poſſunt in aliquibus caſibus carcerare. ibid. pœna illis rebellantium.

Digitized by Google

tium. pag. 10. Illos vulnerantium. pag. 12.

Indicia.

LEuia quæ, quæ grauia. pag.25. quæ grauiſſima, ſeu violenta. Omnia indicia debent per duos teſtes probari. Licet Iudici indicia inter ſe copulare, ex alijs elicere, ac declarare. Meridiana luce clariora eſſe debent, pag.26. Duo indicia grauia æquiparantur præſumptioni iuris. pag.35.

Inquiſitio.

QVid Generalis, ſpecialis, miſta.pag.20. In generali non exigitur iuramentum, Ad ſpeciale crimē non deſcenditur, Ad particulares perſonas quando deueniri poterit. Etiam inhabiles admittuntur in generali inquiſitione. Contra delictum occultum iniri non poteſt. Delatum Iudici tanquam patri, paternè puniendum eſt. pag.21. Articuli inquiſitionis generalis. Inquiſitiones ſcripto recipiendæ. Quilibet tenetur delicta publica aperire, tacens autem puniendus erit. pag.22.

Inquiſitio ſpecialis ſine fama non poteſt iniri.pag.22. caſus excepti ab hac regula. pag.23. Iuramentum teſtibus exhibendum. ibid.

Sine corpore delicti ſpecialiter inquiri non poteſt. pag.24.

Titulus inquiſitioni apponendus. pag.45.

Iudex, Iudicium, Ius.

IN omni iudicio reperiri debent quatuor perſonæ. pag.1. De eſſentia iuris in iudicio ſunt octo.pag.15. quæ nam ſint iuris ſolemnitates. ibid. Quæ nam ſint præparatoria ad iudicium. Quę item ad rectè illud adminiſtrādum neceſſaria. ibid Iudex triplex, ordinarius, delegatus, arbitrarius. Iudices ordinarij in Ordine Minorum qui ſint. pag 1. Iudicis munus non quilibet ſubire poteſt. Iudex quando recuſari poſſit. pag.2. Iudex quomodo debet tranſmittere acta ad quem appellatum eſt.pag.4. Iniuſtè torquens quomodo puniendus.pag.33. Quam praxim ſeruare teneatur. pag.41. A Iudice quando licitum ſit appellare. pag.3. Iudex pœnas quando mutare poterit. pag.14. Iudex delegatus oſtendere debet litteras commiſſionales, & quando. pag. 101.

Nota-

Notarius, Scriba, Actuarius, Secretarius.

NOtarium, ſeu Actuariũ creare poteſt,& debet Prouincialis, & Iudex, à quo fidelitatis iuramentum exigendum, vt ſuis ſcriptis plenè credatur. pag.24. Ex conceſſione Pij V in conſtit. Debitum Paſtoralis officij. facta Ordini Prædicat quod priùs à Iulio III. conceſſum fuerat 27. Februarij. 1554. vt notauit Cherubinus in margine §. 2. ad Bullam Pij. & hanc conceſſionem omnes communicantes participãt. Paſſarell. pag. 244. Rodriguez tom. 3. q. 8. art. 1. & poſſunt creari tam pro ciuilibus, quàm pro criminalibus, à Generalibus, Prouincialibus, & Superioribus localibus, ex Caſtellin. de elect. cap. 20. pag. 444. Ad hoc munus deſtinari non poſſe baſtardos, niſi rehabilitatos, docet Peirinus tom. 2 ad priuilegia Minimorum, conſtit. 9. Pij V. num. 8. vbi num. 9. ait, iuramentum fidelitatis eſſe de eſſentia talis officij, & tradit formulas inſtitutionis eorum, & iuramenti. Hæc in indice extra ſeriem addere viſum fuit, cum in margine, ſuo loco, authores citari non potuerint. eò quod impreſſio laborem eluſerat.

Patronus, Procurator, Defenſor, Aduocatus.

PAtronus reo aſſignandus ad faciendas defenſiones. qui commiſſum munus renunciare non poteſt. pag. 37. Patronus in ſuo munere impediri, vel in alijs occupari non debet. Poterit patronus aliquando conſilium petere à perito ſæculari, vel Aduocato. pag. 38. Patronus delictum publicans, & non probans, aut Iudicem ſuſpectum allegans, quomodo puniendus. pag. 39. Vnde articulos defenſorios, Patronus elicere poterit ibid. Modeſtè proponat articulos defenſorios. ibid.

Pœnæ, punitiones.

PRiuatio voti, actuum legitimorum, & officiorum Ordinis, quid importent. pag. 7. Talionis, probationis caputium quid ſint. pag. 8. Pœna non eiunantium. Diuina officia non recitantium. Sacram Scripturam adulterantium. Confeſſionem, & Communionem derelinquentium. pag 8.

Otioſorum. Obſcœnè loquentium. Sine habitu, chorda, & caputio

putio

tio dormientium. Alios infamantium. Prælatos improperijs afficientium. Minantium, aut arma tenentium. Falſum deponentium. Contumacium. Proprietariorum. Ordinis ſecreta reuelantium. pag. 9.

Libellos famoſos componentium. Libros ſine licentia imprimentium. In ſuſpecto conſortio deprehenſorum. Actum carnalem ſollicitantium. Furtum committentium. Sigilla falſificantiū. Litteras impedientium. Prouincialibus, vel Guardianis rebellantium. Apoſtatarum. De Cardinalibus obloquentium pag. 10.

Nouitios malè recipientium, vel ad profeſſionem admittentium. A nouitijs aliquid recipientium. Camiſias, & linteamina ſine neceſſitate deferentium. Sæculares veſtes induentium. Sine neceſſitate equitantium. Orationi non vacantium. Principum negotia ſine licentia agentium. Hoſpites, & infirmos ſine charitate tractantium. Confeſſiones ſine facultate auſcultantium, vel à reſeruatis abſoluentium. In morbum Gallicum ex delicto incidentium. pag. 11.

Non reſidentium. Fornicariorum. Sacrilegorum. Innominabile ſcelus patrantium. Gladio, vel baculo percutientium. Occidentium, aut mutilantium. enormiter vulnerantium, vel venenum propinantium. Prælatum localem gladio vulnerantium, aut occidentium. Prouincialem percutientium, aut ferientium. Generalem quoquo modo percutientium. Litteras falſificātium. 12.

Mulieres intra clauſtra ad malum finem introducentiū. Conſpiratorum. Ordinis diuiſionem tentantium. Ad ſæcularia tribunalia recurrentium. Confeſſiones Sacramentales reuelantium. In grauiſſimam apoſtaſiam incidentium. Generali, vel eius Viſitatori rebellantium. pag. 13.

Subornatorum, Alchimiſtarum. Monetas adulterantium. De ſummo Pontifice obloquentium. Malè promotorum. Clauſuram Monialium temerè ingredientium. Simoniam committentium. pag. 14.

Pœnæ, vbi determinatæ non ſint, è ſacris Canonibus elici poſſunt. Pœnas mutare poterit Iudex, vbi ratio ſuaſerit. pag. 14.

Probatio.

SEmiplenam faciunt teſtes ſingulares. Plenam, duo conteſtes. Probatio euidentiſſima, euidens, minus euidens, quæ pag. 35.

Proce-

Procedere, Proceſſus.

PRoceditur per inquiſitionem, Accuſationem, Denunciationem, Exceptionem. pag. 15. Summariè procedere, & ſine ſolemnitatibus iuris, quid ſit. ibid. Proceſſus copia integrè Reo aſſignanda. pag. 38. Quādo cum nominibns accuſatoris, & teſtiū. ibid. Quando proceſſus originalis in aula curiæ à Patrono luſtrādus. ibid. Copia proceſſus non completi, non eſt publicanda. 39.

Recurſus.

Vide appellatio.

Reus.

QVis appellari poſſit. pag. 35. Reus citandus, & ſuſpectus de fuga carcerandus. Quando conſtituendus. Ordine interrogandus. De ſocijs etiam in aliquo caſu. Reo impunitas, ſine Generalis licentia, non promittenda. Legitimè interrogatus reſpondere tenetur, & ad reſpondendum poteſt cogi. Reus citatus, non comparens, vt contumax condemnari poteſt. pag. 36. Rei, & teſtes quo idiomate interrogandi. Reus quando dicitur confeſſus, Etiam confeſſo dentur defenſiones. Spontè confeſſus puniatur mitiùs. Reus excommunicatus, antea abſoluendus. 37.

Scripturæ.

SCripturæ iudiciales quanto tempore conſeruari debent à Iudice. pag. 22.

Sententia.

ALia finalis, alia interlocutoria. Finalis citatis partibus feratur. Euacuato proceſſu defenſiuo, quid agendum circa accuſatorem. Probato delicto puniatur Reus. Sententia ex actis pendeat, & ex Diffinitorio. pag. 40.

Sententia iniuſta quæ, quæue pœna illam ferentis. ſolemnitates iuris ſeruari poterunt ad libitum. Scriptis ferenda eſt ſententia. Acceptare ſententiam non eſt neceſſarium. Iudex in ſententiando, hanc praxim ſeruet. In ſententijs delicta per extenſum recenſeantur. Ne contra innocentem ſententiet, quid faciat Iudex. Pœna arbitraria quando imponi poſſit, Declaratoria ſententia, quando facienda. pag. 41. Sententia ſacris Canonibus, & Statutis debet eſſe conformis. pag. 15.

Digitized by Google

INDEX.

Teſtes.

TEſtium munus publicum eſt. Qui ad teſtificandum inhabi-
les. pag.27. Teſtis falſus quis dicatur, Varius, Diſcordans.
pag.28. Vacillans, Deponens in dubio. De credulitate. pag. 29.
Teſtes ſingulares quomodo, & quando probant. Teſtis inhabilis
quomodo adiuuandus. ibid.

Teſtis omni exceptione maior. Conteſtes. Iurare debent, ac
vocari. Eorum examen integrum deſcribendum. Interrogatoria
ſuggeſtiua. Quæ teſtis dicit pro Reo, omnino notāda. Teſtis pro-
teruus ad reſpondendum cogatur. Teſtis mutus, ſurdus, peregri-
næ linguæ. Teſtium nomina, cognomina, patriæ, ætas, &c. ad-
notanda in proceſſu. Sæculares cum licentia ſui Superioris exa-
minandi. Grauiſſimæ perſonæ, etiam non iuratæ credendum. 30.

Quando ſub ſecreto commiſſum, teſtis aperire poſſit. Teſtis
ſui dicti ſcientiam reddat. Teſtis ab accuſatore nominatus, exa-
minandus eſt. Conſanguinei in conſanguineos quando examina-
ri poterunt. Teſtis ſuam depoſitionem ſubſcribat. Ordine ſerua-
to examinetur, & admoneatur. pag. 31.

Teſtium repetitio quando eſt neceſſaria, & fieri debeat. pag. 40
Teſtes qua lingua examinandi. pag. 37. Teſtes etiam inhabiles in
generali inquiſitione admittuntur. pag. 71.

Tortura.

INſtrumentum ſubſidiarium. Funis non datur, niſi in atrociſ-
ſimis. Et quanto tempore durare debet. Quot vicibus adhi-
beri poſſit. Quoties funem quaſſari, ſit licitum. In grauioribus
delictis arctatio, taxilli, flagella adhiberi poterunt. Sibili, & ta-
xilli ad quantum temporis applicandi. Ignis nefando delicto adhi-
bendus. Tortura ſine Diffinitorio dari non poteſt. pag. 32.

Torquentis iniuſtè, pœna. Propter quas cauſas Reus, &
teſtis torqueri poſſint. Tortura non infligitur, niſi priùs conſtet
de corpore delicti. Et vbi pœna imponenda torturam excederet.
Conuictus non eſt torquendus, niſi in certis caſibus. pag. 33. Tor-
quendo Medicus, & peritus aſſiſtant. Tortura quando replicari
poteſt. Præſidia contra torquendorum maleficia. Ieiuni torqueā-
tur. Decretum torturæ in ipſo torquendi actu imponendum. Quę
facit, & dicit tortus adamuſſim deſcribantur. Horologium adſit.
Ante torturam dentur defenſiones. Ratificatio poſt torturā. Qui
torqueri non debent. pag. 34. Teſtium tortura mitior. pag. 35

F I N I S.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Errata.	*Lege.*
Pag.1.verſ.21. ſint?	ſunt.
pag.4.v.20.acceptata.	expectata.
pag.5.v.36. ſugerit.	fregerit.
pag.15.v.1. ſeruari.	ſeruare.
pag.16.v.3. ſeptimus.	ſeptimum.
pag.20.v.20. detrudi. *addatur*	incarcerem.
pag.20.v.23.alias.	aliter.
pag.24.v.31.electionem.	exceptionem.
pag.29.v.39. purgationem.	probationem.
pag.31.v.21:primario.	principio.
pag.38.v.3. *ante finem* ſuppoſitione.	ſuppreſſione.
pag.43.v.14. obeunda.	obeundo.
pag.44.v.10. *ante fin.* Dicto.	Anno Domini.
pag.62.v.3. procederetur.	procedetur.
pag.72.v.7. depoſitione.	cum depoſitione.
pag.90.v.3. incidere.	incidiſſe.
pag.ead.v.3. *ante fin.* inter.	intra.
pag. 102.v.23 electo.	electum.
.107.v.7.quæque,	quorum.
Pag 108. dimitto.	remitto.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google